

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרו שהו"ף לפניו לעז'מי
עולמים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי ירושלמי תוספתא
בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

פרשת האזינו תשפ"ג

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

כארא פארק

**4801 11th Ave,
Brooklyn NY 11219
718.384.1652**

היכל הקודש

קרית יואל

**8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.243.0563**

היכל הקודש

מאנסי

**32 Dolson Road
Monsey NY 10952
347.733.7551**

היכל הקודש

בני ברק

**רחוב הבעל שם טוב 7
052.760.5715**

היכל הקודש

וויליאמסבורג

**27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652**

היכל הקודש

קרית יואל

**8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299**

היכל הקודש

בלומינגטאון

**24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804**

היכל הקודש

ירושלים

**רחוב רבי נחמן מברסלב 15
054.845.6150**

צו הערן די

הערליכע שיעורים

פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

ג'דפס ע"י

**קרן הדפסה
היכל הקודש**

2623 State Route 52
Liberty, NY 12754

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

1 שתי כסף אלא בשבעת מלוא הודרת לוח אבל בעד אחד אפילו לא שבעה אלא בפרשה ועד
 2 אחד מעידו שהוא חייב - חייב לו שבעה כו' ואומר רבינו דמני למימר שמואל לשעמיה
 3 דאמר לעיל (שם הל'ט) מתוהינתן דענה שתי כסף אפילו לא כפר אלא פרשה. ואל לא הודת
 4 אלא בפרשה - חייב להכיר. בעד אחד לו שקיד דחובא דידיה אלא בפרשה - כי לו לא
 5 טועו אלא בפרשה - מיידיב; דאי אמרת בעינן
 6 מכל עיקר טענה שתי כסף בם אן כל שתי כסף
 7 אתה ערק לומר שיכפר. כדי שכל יחידים יתנו
 8 מודא במקצת. אלא גמטע עד אחד. ולחך אתא לו
 9 למימר דעל טענת פרוטה מיידיב. הדי תרתיב
 10 בעד אחד על כפירת פרוטה כמו במודה במקצת
 11 וביריאת דמיתין מבסגת מולתיה דשמואל
 12 ונזניא. כל מקום ששנים מחייבין אותו מנון -
 13 אחד מטיבין שבעה - לא תקשי לרב. דקסבר
 14 כפירת טענה שתי כסף - איך למדין מן הכללות.
 15 ואפילו במקום שנאמר בו חוץ. מידו קשה ליה.
 16 לעולם טענה טענה עצמה שתי כסף בעד אחד כמו
 17 במודה במקצת. והוא דאי כפר לו השתי כסף
 18 אבל עד אחד - אן מעיד אלא בפרשתו ואמר
 19 רבנו תרין אתי. דאליבא דרבלי עלמא אתיא
 20 מימרא דשמואל. אף על גב דמחייבין שבעה
 21 בעד אחד באותו ענין ומיפרי מודה מקצת -
 22 לא דמי לרבא: דהתם מין תרתיב שבעה בעלמא
 23 מידא הו, אבל כפירת שיעבוד קרקעט - לא
 24 מעיט בשום מקום מניין שבעה. דחלף גבי עד
 25 אחד אתא לן למפוטריה.

מיידיב לה לודי שבעה ארוהיא - פירש
 26 בקיטוס: דנפק לן מינה בן שבעה
 27 דארוהיא לשבעה דרבנן. בדארוהיא - מנקט
 28 רבא. ורבנן - לא נקט. והא עמורו סוחר
 29 בפניא. דאומינין ביהדחשלו (שם הל'א). חלף רב
 30 לרב רבי ירמיה מדפתי: ארדה בתי דין ואשבעה
 31 חוץ לבית דין. ופירש בקיטוס התם. דבני קאמר
 32 ליה דהוה לאשבעה בבית דין. ודחריה באנטוס
 33 הפנא. ולרבא דנפק גמטע איהו אל"בא דרבי
 34 אבא הדלכתא כווחיה. דאמר (שבעות מהא):
 35 חודה למנחיב לה. והכא דאני יכול לישבע -
 36 משלם. והאי דינא - דארוהיא. אבל לישבע -
 37 אפילו היא שחודה על השבעות לא ינח לפרוע
 38 הלש בבית כן דיכא נדשבעת ונטולת. כדבא.
 39 דרבי משה התם גיבשיות דהיי"ש (שבעות)
 40 (מהא). כדריא. אי נמי למאן דאית ליה
 41 דבארוהיא לא משפיתן ורבנן מפכין - נפקא
 42 מינה מהם. היכא דאי שמועו דרבנן היא - מי
 43 למימר: השבע וטול. ואי דארוהיא - לא מיציא
 44 למימר: לבעל. השבע ודפתי. כמו שאינו יכול
 45 לומר וטעמו שוה מריב.

הדיב סמיך סוחרא קנא אסודיא בתרי בר -
 46 תימא: מאי קשיא ליה? אתא מלגתא היא
 47 בפך זיה בורר? (סתרדין לובג). הלואה אור
 48 הלואה אי מטפריס. דאיכא נאן דאמר לא בעין ראיא כבא.
 49 **ורבא** אמר רב נתנון אפילו בעל חוב - ופסק רבינו תנאל דמעשה בכל עין שאין מוכרים
 50 שלא בפניו לבעל חוב. ודיל ודיל לואו דרב נתנון דאמר: אפילו בעל חוב. וראו על
 51 גב דמקשי מינה בעיבין פרק שם היתומים' (בבא. כ). מאי חיישית לשבור - הוה דמי לגבי
 52 דאמר רב נתנון. לדוש לשבור. ומשני: התם טעמא שלא יתא לא אחד ואחד נטול כו'.
 53 גראה סרסות המלומד קיימא לן הו. ככל מקום. כיון דמעשה בכל עין. סכחו לכל דריונין
 54 בירושלמי. ודמחמה. וכו' נפרעין לואו שלא בפניו אמר רבי ירמיה בשבועות אובלת כו'.
 55 ויכיא נמי מילשין דמודו. בין אמוראי ורבכל בין אמוראי דארץ ישראל. דמשלחין בתריה שלשה איירי. אי אתי -
 56 הא נטאוו. וכו' לא - הא נטאוו. וכו' מילשין לבסיה. פירוש רבינו תנאל.
 57 בת

1 **אי פקח הוא** - האי בעל לודי שבעה דארוהיא - שווא בשם או כבנו. ואחוז ספר
 2 בידו. כדאמרין בשבועות (למא). ותמורה היא נטא. אבל שבעה דרבנן - קללה
 3 ביטלמא. בעין שלטו. חייב לה כתובתה באפי חוהרא - פעם שניה. ומכין סוחרא קנא
 4 אסודיא בתריא - זכיא את עיניהם יחד ולבית דין. שאם כהמר - יעידוה שניהם
 5 שנתקבלה כתובתה. ומיין להין קנאי בלואה

6 יתיבענה פירען דראשון. ואמר: מלוח לן
 7 אצלך. שחרי התקבלת כתובתי שנית.
 8 וכשתפירו אותי: לא קבלתי חוב. אלא הפעם
 9 הזאת. אתה אחד ועוד מעיד על הראשונה - איכא
 10 שבעה דארוהיא. נשבעת ולא משלמת. ואן
 11 כאן שיעבוד קרקעות. שלא מבח כתובה
 12 וכתובה. והכי ספק בו' - מה שראה זה לא
 13 ראה זה. והא כהמר על שתיין - אן כאן אלא
 14 עד אחד. ותבעו ונטול שתיים. ומנצי
 15 מפסדי. באפי סוחרא קנא וסודיא בתריא - והוא
 16 הדין לשני עדים מן השוק. אבל עצה טובה היא.
 17 שיכיר עמד הראשון ששתי פעמים שחיי ויכול
 18 להעיד על פרעון הכתובה עם חבירו. ועל
 19 הפרעון הראשון. ויכול לומר שתי כתובות היו
 20 - שתי שטרות היו לי עלך. שנתן הראשון
 21 החוזר על אלות. ובשניה אחרת. ודריי תו
 22 הראשון מעיד לסייעה. שראה שני הפרעונות
 23 לשתי כתובה ולא לשם מלוה. ודורעי ליה -
 24 לסודיא קנא ונורא לעי פירען השני: ריע
 25 שכבר פירעתי לך כתובתה בפני בני דמב. והוא
 26 כופרת. ואני רוצה לפרועה שנית לשם כתובה
 27 שיהי לי עד עדים ברבד. ואכתב את
 28 הראשונים. ויש לי עליהן עד אחד. ותתחייב
 29 שבעה דארוהיא. וכין דשמעיתיה. לאו מסיע
 30 לה היא עד קמא - ון לא נטול למימר שתי
 31 כתובות היו. דהמילתא דלא שכוחא הוא. הן
 32 התם - בשבועות. אי נישא סלוח - סלוח
 33 קיים. ודו מפראיין עליו שטר אבוק. לא שני -
 34 דכי שומעניא וקיי. באשורי תרתיב - של ליה.
 35 לחייתו ופרעתי - ויעבדו אלו: שבעה שלא
 36 פקדנו. ולא אמר לנו אבא. ולא מיצינו סובר כן
 37 שטרותיו ששטח את פרוע. ונטולין. כאושר לא
 38 פירעתי יפי - דכין דאמר לא לוח - מודה
 39 דוא שטר פרע. ודרי שטר מוכיח עליו שלוח.
 40 לא שני - דבעי שבעה שטר. התייה - כן
 41 כתיבו. לא שני - שידורין בית דין לנכסי אדם
 42 שלא בפניו. לא שני למיזי - באה לבית דין.
 43 ותובעת מנות נכסין בעלה למכור קרקע
 44 ולזונה - נשבעת שלא ותיב בידה מעט ליוון
 45 מהם. ולא שני לבתובה - אם שטר לא נט.
 46 השעב בתובע - ששאלתמו לא חתמה ותבע
 47 כתובה - נשבעת שלא עיכבה בידה מגלש ותבע
 48 כלום. בתרתיא - בפיסקו מונוט. האי יורישן
 49 וכו' - בתמייה. וכין דאנפרעת לא בפניו קאי.
 50 מאי לישון יורישן באן? הרי הוא קיים הליב סקבי בעלה בו' - אשה שכתב לה בעלה
 51 נדר ושבעה אן לו ולא לירשיה עלך. ותידיב לא - על שנתעסק אורי מיתה. דלאו
 52 מנכס כספי בעלה הוא שבעה. ואלא מבח נכסי יתומים. ושבעת כרין אמפורוס.
 53 כרתיב בשבועות (מהא). אלו נשבעין שלא בטענה בר - השותפין מן השותפין אותה
 54 והאמפורוס. ויארז רבי שמעון למימר - אם תובעת כתובתה. יורישן משביעין אותה
 55 שלא עיכבה משלחן לאחר מיתא אביון כלום. בין רבא ובייתא נכסי יתומים.
 56 א"ש

56 ויכיא נמי מילשין דמודו. בין אמוראי ורבכל בין אמוראי דארץ ישראל. דמשלחין בתריה שלשה איירי. אי אתי -
 57 הא נטאוו. וכו' לא - הא נטאוו. וכו' מילשין לבסיה. פירוש רבינו תנאל.
 58 בת

1 בית דין משביעין אותה מיבעי ליה - תימא: אמרו לא משה: סבר לה כרשמיא; דאמר
2 בפרק בתרא (כתובות קא): אין פוסקין מונחין לאשה איש; ומוקי לה ללינחא דעובד
3 ונבי בתים גדולים כשמשעו בו שמת, ושפיר קתי: וירושן משביעין אותה ופרך עין.
4 **וקמיפליגי** - בלחנות דאבא שאול דרבנן - ומתניתין - בגין שמינה בעלה לארץ מיתה.
5 **דפליגי** בית דין לרבא לאקוסא.

6 דאין מעמידין נשים אפטרופסת; כדאיתא
7 בירושקי; (מטין נבא.) אבל בהנחה מעצמה ליבא
8 לאקוסא; דאם בן לבגלי עלמא בתובתה ירושן משביעין אותה
9 אותה, ולא שייך ביה טעמא דמיתה אבי יתומים
10 דארמינן דא; משתבעי מניין ולא הוי אפטרופס.
11 והבא אנו רואין נון מעמדן אין מעמידין אשה
12 אפטרופסא.
13 **לאפוקי** מדברי אליעזר ותחלוטו - ושהתא
14 אית על למינר דהאי דנקט: אין
15 הירושן משביעין אותה - לאו רוקא; דהא הוי
16 הוא עצמו; דהואיל ובאפטרופסת דהוי בעלה
17 מיירי - מה חילוק איבא; ואידי דנקט ברישא
18 דמלתא תובעת בתובתה ירושן משביעין אותה.
19 דההם ירושין דוקא - תנא נמי סיפא ירושין.
20 ומתעבא אל בני רבינו עם באשה שהשתבא
21 בעלה תונתה; ומינה ומהשתבא; ודיתה שנתה
22 ותנת דרבה מעות בבית; ואומרת לבעלה שאינן
23 שלה; ולא השבעתי חיי בעלה; דכיון דארמינן
24 כל זמן שהובעת בתובתה; דקאמר רבי שמעון
25 כאבא שאול בן אימא מרים; ובהא פסקינן ליה
26 (פא) הלה כאבא שאול ואם בן הליכא נמי
27 כבולה מילתא איהו; דקמיסי; ויהי תובעת
28 בתובתה - אין הירושן משביעין אותה; ואלו
29 השבעה תונתו או מינה אפטרופסת; לית לן
30 למינר דהלתבא כותיה; חזיא אבידן לא אלא
31 דיבא דמשפח ליה לתימא דהיא; ואם האמר:
32 לעיל; דפסקין כאבא שאול - אם בן לפסקי רבי
33 שמעון; דשמעון מניה תרתין זין שומר משלו
34 לא סק לן בדריחא רבי שמעון כאבא שאול
35 דאיבא לפרשי כתיב; אמוראי דלעיל; ורבינו
36 ונתנא פסק רבי שמעון; הוא לשונן; וקיימא לן
37 כרבי שמעון; הלכי: תובעת בתובתה - ירושן
38 משביעין אותה; על כל רשה ביה; אפילו
39 בידי בעלה משביעין אותה; ואם איתא תובעת
40 בתובתה אין משביעין אותה אלא על ידי טענה
41 ברי; והני כוליה זין לאוקמי רבי שמעון
42 נון אבא שאול בן אימא מרים וקאב שאול ותן
43 - הלחנתא כותיהו.
44 **הוציאה** - ויאן עמו כתובה - בפרק קמא
45 דבבא מציעא (זא) אמר רבי יוחנן:
46 הנותן אתר משהש ביתו - לא יבא אלוה;
47 פירוש: כין מנחה ומתאים; כל במונן היתם.
48 והבנת; ואפילו במקום שכותבין כתובה ולא
49 יקטעא כתובה - אין נאמן לומר פרטי; ורבי
50 יוחנן לטעמיה; דאית ליה "גט פשוט" (בבא בתרא קנא); דכתבין שובר; אבל למאן

51 דאמר: אין שובר כתובה - אפילו אית ליה דלא אמר כלום; מכל מקום במקום שכותבין כתובה - אין חייב לפרוע ע"ה הכותבה; דכיון דבמה ששאר שטר כתובה ביה יוכל לבא
52 ביה אפטרופס; שהתבן כתובה ביה אין חזק; ואילו לא ישרא שטר כתובה ביה; ודא לא אמר כלום - מכל מקום דאם נאמן לומר: פירטי נהני; מינו דאי
53 בעי מינא ליתבא שאתקן - כל דין עניי ונתנא; אבל עתה; שכתובתה ביה - יפסיד; והא דבעי רבי יוחנן לקמן בפרק "אלמנה" (גוא); יתומים אומרים; נהנא; היא אומרת: לא שנתלי
54 על מי אפילו איהא ויהי ממונות שערב; אבל בלחוב - פשיטא דעל תומים לחביא ראיא; דהשוקן אתר משהש בית דין אל אמר כלום; אבל אין לומר: דבקא מינא מינה ביה שתיחיל
55 הכותבה - שאם יבא עמה למקום שאין מכירין שהיא אשתו; היא נאמן לומר: פירטי הכל; מנינו דאי בעי אמר: אין את אשתי; דהא אפילו ישרא שטר כתובה ביה - דהא נאמן שטר לומר:
56 פירטי הכל; מנינו דאי בעי אמר: לא תירושן; דאין אין שטר עדי; תירושן; כיון; דאין מכירין כלל אם היא אשתו; והכי מפרשין בתנחין אליבא דרבי יוחנן; והוציאנו על אפינו כותבה - לא
57 דקאן עמו; ולא כותבתה; דאית אדא נאמן לומר: פירטי; וגם עניו יוכל לומר: פירטי; ע"פ ארע ע"ה שתיחיל הכותבה; אלא ע"פ של שיתכל לבא ליה ירופס; דהא חכר הכותבה שובר;
58 כתובה אין עמה גט; פירשי; עניי הגט; דהא אומרת: אבד גט - שהלכו להם העדים; והוא אומר שכבר פירע; והיה לו שובר שלא תנע פגע אודת נוסד - נאמן מנינו; דאי בעי אמר: לא
59 בירושן; ומינן בראש אמר; ומתבנה ואילך אמר גט בנט; פירשי שלא בנט; שלא בעיני הגט; והואיל ואי אפשר ליה לחביע עדי ירושין; וכן אמר; ותיקשי לרבי יוחנן במאי דאמר
60 כיון דלכא עדי נגדא ליה צדעיה מנינו דאי בעי אמר: לא תירושן; כדירשן; במאי אפילו שר לומר: ויתן אומר; ונתן אומר; ואלו אלוהו רבנן לכת דאבא; וקא
61 קודם כהנה אין נאמן לומר פירטי - אין תימא דאלמנה לארס הסנה; כיון דמדה דאין נאמן לומר פירטי; אלא ע"ב דאית ליה מינו; אבל רבי; דלא אלמנה - פריך שפיר; ולשמאלא דאית
62 ליה אין כתובין שובר; ומוקי מתניתין במקום שאין כתובין כתובה; או במקום שכותבין דריבאה ראיא שלא כתב לה - הכי פירשתי; ומתניתין: הוציאה - גי - הינו ע"ב משש; אבל נון נרוא

1 אינה תובעת כתובתה אין הירושן משביעין אותה - משום שבעת אפטרופסת; דהויא
2 לה אפטרופס שמיתה אבי יתומים; וסבירא ליה; לא שעב; כאבא שאול; דאמר; דחלוף
3 הדברים; ותעמידה מפרש גיטין בפרק "דחיקין"; רבנן סברי: מיתהו בית דין לא ישעב -
4 דאיכ' מימענע ולא הוי אפטרופס; והואיל דחוקין ליה; אבל מנינו אבא שאול יתומים -
5 ממננו; דאי לא דהיה ליה תנאה מיתהו בחיי -

6 **אינה תובעת כתובתה - אין ירושן משביעין אותה.**
7 **וקמיפליגי בבלותא דתנן** ובגין כהנים גדולים; דתנן: מי
8 **שולח למדינת הגם**; ואשתו תובעת מונות; תנן
9 **אומר: תשבע בפסוק**; ולא תשבע בפתחלה; לחלוף עליו
10 **בגין כהנים גדולים ואמרו: ושבע בפתחלה ובפסוק**; רבי
11 **שמעון - תנן; ור' רבן - כהני כהנים גדולים**; במקורף לה
12 **רב ששת: האי ירושן משביעין אותה? בית דין**
13 **משביעין אותה מיבעי ליה! אלא אמר רב ששת:**
14 **אחא, הלכה מקרב בעלה לבית אביה**; או שחורה
15 **לבית חמיה**; ולא נעשית אפטרופאי - אין הירושין
16 משביעין אותה; ואם נעשית אפטרופאי - ירושין
17 משביעין אותה על העתיד לבא; ואין משביעין אותה
18 על כזה שערב; והתא רבי שמעון למימר: כל אינה
19 שתובעת בתובתה - ירושין משביעין אותה; אינה
20 תובעת כתובתה - אין הירושין משביעין אותה.
21 **וקמיפליגי בבלותא דאבא שאול ור' רבן; דתנן:**
22 **אפטרופוס שמיהו אבי יתומים - ישבעו**; מיתהו בית
23 דין - לא ישבעו; אבא שאול אמר: חילוף הדיקרבין;
24 מיתהו בית דין - ישבעו; ובגין יתומים - לא
25 ישבעו; רבי שמעון - פאבא שאול; ור' רבן - כהני
26 גדולים; ואלו אמר: אבא שאול בן אימא מרים;
27 דאמר לעיל; אבל מה אעשה שדרי אמרו הבא
28 לפרע מנכסי יתומין לא יפיר אל בשבעה.
29 ופליגי רבנן עלה דאבא שאול; ורבי שמעון
30 פאבא שאול; ור' רבן דמתניתין ברבנן; דאי תני
31 כל זמן שתובעת - אתא לאפוקי מדרבנן;
32 דאמר: אין משבעת יתומין סתרה; ונפרעת
33 אל כל שבעה; והא רבי שמעון סתרה; ונפרעת
34 חפרע אלא בשבעה; אינה תובעת כתובתה -
35 דתוסקא ומליחיה למאי תישי; ולאפוקי ממאן;
36 **אלא אמר רב פאא לאפוקי מדרבי אליעזר**
37 ומחלוטין - כלומר; לא תימא רבי שמעון
38 איכ'בא ליה נדרו שבעתי; לחול פליג; אלא אמר
39 למלא דרבי אליעזר ובגין מחלוטין פליג; אירשא
40 וסיפא; שמעיהו דקאדמי רבי אליעזר ורבנן;
41 משבעיה כל זמן שירעה שבעת אפטרופאי
42 דיבא אלא פטרה מן הגדרו בה שבעה; ואפילו
43 שלא דעת תבעת כתובתה; ואם פטרה מן
44 השבעה - אפילו ירושן אין משביעין אותה
45 כשנפרעת מהם; כדקתי; נדרו שבעתי על זמן
46 לא; ואתא רבי שמעון למימר; כל זמן
47 שתובעת כתובתה - ירושן משביעין אותה;
48 ואפילו ביה 'נדר שבעתי' אין לירשי עליך;
49 כאבא שאול; אינה תובעת כתובתה - אין
50 הירושין משביעין על אפטרופאי שבחי בעלה
51 ואפילו אין פטרה מן השבעה; על ליה דרבי
52 אליעזר ומחלוטין דאמרי משבעת כל זמן
53 שירעה; **משנה הוציאה** ומינן עמו כתובה -
54 קא סלקא דיער; באומרת "אבד שטר כתובה";
55 גיב

56 **משנה הוציאה** ומינן עמו כתובה - בפרק קמא
57 **דבבא מציעא** (זא) אמר רבי יוחנן:
58 הנותן אתר משהש ביתו - לא יבא אלוה;
59 פירוש: כין מנחה ומתאים; כל במונן היתם.
60 והבנת; ואפילו במקום שכותבין כתובה ולא
61 יקטעא כתובה - אין נאמן לומר פרטי; ורבי
62 יוחנן לטעמיה; דאית ליה "גט פשוט" (בבא בתרא קנא); דכתבין שובר; אבל למאן
63 דאמר: אין שובר כתובה - אפילו אית ליה דלא אמר כלום; מכל מקום במקום שכותבין כתובה - אין חייב לפרוע ע"ה הכותבה; דכיון דבמה ששאר שטר כתובה ביה יוכל לבא
64 ביה אפטרופס; שהתבן כתובה ביה אין חזק; ואילו לא ישרא שטר כתובה ביה; ודא לא אמר כלום - מכל מקום דאם נאמן לומר: פירטי נהני; מינו דאי
65 בעי מינא ליתבא שאתקן - כל דין עניי ונתנא; אבל עתה; שכתובתה ביה - יפסיד; והא דבעי רבי יוחנן לקמן בפרק "אלמנה" (גוא); יתומים אומרים; נהנא; היא אומרת: לא שנתלי
66 על מי אפילו איהא ויהי ממונות שערב; אבל בלחוב - פשיטא דעל תומים לחביא ראיא; דהשוקן אתר משהש בית דין אל אמר כלום; אבל אין לומר: דבקא מינא מינה ביה שתיחיל
67 הכותבה - שאם יבא עמה למקום שאין מכירין שהיא אשתו; היא נאמן לומר: פירטי הכל; מנינו דאי בעי אמר: אין את אשתי; דהא אפילו ישרא שטר כתובה ביה - דהא נאמן שטר לומר:
68 פירטי הכל; מנינו דאי בעי אמר: לא תירושן; דאין אין שטר עדי; תירושן; כיון; דאין מכירין כלל אם היא אשתו; והכי מפרשין בתנחין אליבא דרבי יוחנן; והוציאנו על אפינו כותבה - לא
69 דקאן עמו; ולא כותבתה; דאית אדא נאמן לומר: פירטי; וגם עניו יוכל לומר: פירטי; ע"פ ארע ע"ה שתיחיל הכותבה; אלא ע"פ של שיתכל לבא ליה ירופס; דהא חכר הכותבה שובר;
70 כתובה אין עמה גט; פירשי; עניי הגט; דהא אומרת: אבד גט - שהלכו להם העדים; והוא אומר שכבר פירע; והיה לו שובר שלא תנע פגע אודת נוסד - נאמן מנינו; דאי בעי אמר: לא
71 בירושן; ומינן בראש אמר; ומתבנה ואילך אמר גט בנט; פירשי שלא בנט; שלא בעיני הגט; והואיל ואי אפשר ליה לחביע עדי ירושין; וכן אמר; ותיקשי לרבי יוחנן במאי דאמר
72 כיון דלכא עדי נגדא ליה צדעיה מנינו דאי בעי אמר: לא תירושן; כדירשן; במאי אפילו שר לומר: ויתן אומר; ונתן אומר; ואלו אלוהו רבנן לכת דאבא; וקא
73 קודם כהנה אין נאמן לומר פירטי - אין תימא דאלמנה לארס הסנה; כיון דמדה דאין נאמן לומר פירטי; אלא ע"ב דאית ליה מינו; אבל רבי; דלא אלמנה - פריך שפיר; ולשמאלא דאית
74 ליה אין כתובין שובר; ומוקי מתניתין במקום שאין כתובין כתובה; או במקום שכותבין דריבאה ראיא שלא כתב לה - הכי פירשתי; ומתניתין: הוציאה - גי - הינו ע"ב משש; אבל נון נרוא
75 לא

כתובות. הכותב לאשתו - פרק תשיעי דף פט עמוד ב - מתוך מהדרות "אבן ישראל" (שטיינזילץ)

תוספות

1 המונח האהש שאמרה לבעלה גירשתני - נאמנת. ורבי יוחנן איה ליה דרב דבונגא, לעיל
2 (בבב.) בפרק 'תקבל' (סוסיט סא,א) ויש לומר: דלא מוהמנא אלא דוקא דיבא
3 דאין חובת כתובתה, אבל חובת כתובתה - לא מוהמנא. דשמא מנמנת חמוד ממון
4 אמרת. כן. ורבי אמרין ב'דאשע הלכות' (בבב, סוסיט סא,א): 'אמרת, דלא מוהמנא אלא דוקא דיבא
5 מתריץ אהות לנשע, ונתנין לה כתובתה.' ונהי' ל-

6 כתובת' - אף לינשא אף מתריץ אותה, ודאדעתא כותבתה אתא.

7 יבול לומר גירשתה ונתתי כר - ואם אמרה וטאי מינו וזה הוא? דאם יאמר לא גירשתך - ותיחייב בשאר ובכות, ונעשוי דאמר

פרעתי - פטר עצמו ויש לומר: דבשאר לא גירשתך נמי פטור נמי משאר ובכות. דרמו לישעני חסין וחדדי לו בשטר, דקיימין אל דפטור

(שמעות לתב.) ואם אמרה בפרק תרי"ב לומר (ק"ב.) דאמרין: האשה שולחה לא ובעלה מלמדת חסין, ובאה ואמר כר "גירשתני בעלי" -

מחפסת התולפת על כרי כותבתה, ואמאי נדחש שמא בעלה היה אמר: 'לא גירשתך', והי טענו חסין וחדדי לו בשטרין, ופטור ויש להלף

דשמא אם היה בא בעלה היה מודה לדבריה. לידוך דאמרת טג עבה עיקר - לשמואל נמי

הה חזק באקשוי, ובמקום שאין חובת כתובתה.

24 מתה אינו יורשה אינטיבא ליה - ואם אמרה: 'הא' פת הוא גובה כתובתה' נמי אינטיבא ליה, דמנהי ודיקמן 'פטר עשיר' (כתובות ג"ג.) דארוסה לא קבר ליה ש' דבריה.

28 דרמו מצי למיתני: 'מתה אינו קובריה', ולשן 'גובה כתובתה לא אינטיבא ליה'

29 תימא הכי - עדי מיתה גופייהו, נדחש דלמא מפקא עדי מיתה ברהאי פי דינא - וגיבאי, וחדר

מפקא גבי דינא אחרינא - וגיבאי! אלא ודאי, במקום דלא אפשר - פתבינו שובר, אמר ליה

23 מר קשישא בריה דרב חסדא דרב אשי: 'אלמנה מן הארוסין, מנלו דאית לה פתובה? אילימא

24 מתא: 'נתאמלה או נתגנשה, בין מן הארוסין בין מן הנשואין - גובה את הפל'. דלמא דכתב לה! ובי תימא: 'אי פתב לה מאי למימרא? לאפוקי מדרבי אילעור בן עזריה, דאמר: 'שלא

25 פתב לה אלא על מנת שיהיה פתובה, דיקא נמי דקתני: 'גובה את הפל'. אי אמרת בשלמא, דכתב לה - משום דהי גובה את הפל, אלא אי אמרת דלא פתב לה - מאי גובה את הפל?

26 מנת מאתים הוא דאית לה! ואלא מקתניה ב רתיב בר אבין: 'אשתו ארוסה - לא אוגן ולא מיפמא לה, וכן היא - לא אוגנת ולא מיפמאה לו. מתה - אינו יורשה, מת הוא - גובה

27 פתובהה. דלמא דכתב לה. ובי תימא: 'אי פתב לה מאי למימרא? מתה אינו יורשה אינטיבא ליה. אמר ליה רב נתנן לרב הונא: לרב, דאמר: 'גם - גובה עיקר, לחוש דלמא מפקא גיבאי

32 ברהאי פי דינא וגיבאי. וחדרדא מפקא גבי דינא אחרינא וגיבאי! ובי תימא דקרעניה ליה - אמרת: בעינאי לאנסובי ביה! דקרעניה ליה, דכתבינו אנפיה: גיבאי דגן קרעניה, לאו משום דגיבאי

33 פסול הוא, אלא דלא מיתרד ותיגבי ביה וימא אחרינא. משנה שני גיטין ושתיה כתובות - גובה שתי כתובות, שתי כתובות נגה אתה, או כתובה ושני גיטין, או פתובה וגט ומיתה -

36 אינה גובה אלא פתובה אתה. שהמגנרש את אשתו וחתונה - על מנת פתובה הראשונה מתוךיה. גמרא' אי געניא ברהאי - געניא, אי געניא ברהאי - גביאי? לימא תתייה מיוקבא דרב

37 נתנן אמר שמואל, דאמר רב נתנן אמר שמואל: 'שני שטרות היוצאין בזה אחר זה - ביטל שני את הראשון! לאו אהמור עליה, אמר רב פפא: ובגדה רב נתנן, דאי אוסיף ביה דיקלא

39 לתוספת פתביה. הקא גמי - בראוסוף לה. תנו רבנן: הוציאה גט וכתובה ומיתה, אם

1 ואי לא גביא - חיישין שמא כבר גבה על פי הגט. אלמנה כפאי גביא - כתובה שלה,
2 על כרחך בעי מיתה, שמת בעלה ומחורת שטר כתובה לירושם, וקורעין אותו. נדחש שבא

3 גירשתה - והרדא ומפקא גביא בסי דינא אחרינא, ותבה עיקר. ביושבת תחת בעלה - אף אלמנה גובה כתובהה, ולא אם מן מכירין אותה כשבעת מיתתו היתה יושבת תחתיה. אלמנה

4 מן הארוסין - שלא ישבה תחתיו מנעלה. אלא כפוקטו ליה אפשר בו' - אלא לא תימא ביושבת

5 בתחת בעלה. דאפילו הלך למיתתיה נמי, ושטעי בו שמת - גובה כתובהה, ולא חיישין לדלמא

6 גירשה והרדא ומפקא לנישע. דאמרין לה: הכתוב לכם שובר. דבמקום שאין לומר הערמה, ואי אפשר לה לנבות את באת לחוש לאלה, כגון זו,

7 ולכן נטרפה כתובהה בעדים - אלמנה גובה כתובהה בעדים - מנעלה ומלכות כתובהה, ותכונת שובר. עדי מיתה נפישו - במקום שאין חובתין כתובה ואין

8 הורשין יכולין לומר לה החיידי לנו שטר כתובה, נדחש כר, פי קשישא ומר יוקא - שני

9 גביש וזה חסדא, ושם שנתים שני, אלא שגמולו קרין לו מר קשישא. ולענין קרין לו מר יוקא, אלמנה מן הארוסין - אדית לה כתובה

10 בתנאי בית דין, אלא כתב לה. מנלו - דאמרנו לעיל: עדי מיתה גופייהו לחוש דלמא מפקא

11 שטרות, ומפקא על כרחך אותה מניינו וביא בלא שורדא, שריה בפנישין דאקשו החודרה השטר אם כתב לה, וקא חייש לדחרא ומפקא. אלמא: יש לה

12 כתובה בתנאי בית דין, אלא שום כתובה, מנלו את הכל - עדי ותוספת. לא כתב לה - התוספת

13 אלא על מנת לכנסה, ואם לא בארסין - אין לה אלא עיקר כתובה. אלא אי אמרת בשלמא כתב לה - ובתנאי בית דין הוא דגביא, לאלמנה מנה

14 ומנאסין מלמלה הוא דאית לה. שרדי אפי' כן תוספת. לא אפי' - לאסא קדשיש, ואלו משיבא

15 לה - אם כן הוא. דישארר רובא. משיבא כן - לא - אפי' חייבת לתוספת לו וליטמא בו, אפי' כותב בין שראלית. אף על פי שמוצה ליטמא

16 למתים מארוסין פבישה. כתובין (בא כ"ג) לה' יטמא' - זו אינה חייבת, אלא משום כתב נקט לה, שלא החודרי כרות מלמטא למתים. אינו

17 יורשה - דביר יורשה שרדי כתוב. לטראן החקורו אילו ממשעתו ורש אחיה - מלכאן שדבעיל יורש את אשתו. פתה אינו יורשה

18 אינטיבא ליה - משום 'מתה אינו יורשה' אינטיבך ליה למיתנו. מן הוא גובה כתובהה, לאשמענין, דברכתב לה כתובה סקנין, ואף על

19 גב דאריקורו לאחוזני כולי האי - אינו יורשה. בעינא אינטיבוי ביה - שיהיה כרדי ליה

20 שנתמחשו, שלא לעילי אלו שיש שיהי טעם שני גיטין ושתי כתובות - ומן ראשונה קודם לזמן

21 שני ואקשו, ומן כתובה שניה עדי קודם שני גובה שתי כתובות - שרדי גירשתה החודרה, וכבה לה

22 כתובה שניה. אבל קדמו שתי הכתובות לנט הארשון - לא. שרדי שכתוביה לא כתב לה

23 כתובה, ותנן כסיפא: שתי כתובות וגט - אינה גובה אלא אחת, ולמדת שכתובה לאשתו שתי

24 כתובות - אינה גובה אלא אחת, ואי משום דאירשאה והרדה - הא נתן כתובה שניה גיטין -

25 אף לא אלא אחת. ששלע נהי כתובה הראשונה החודרה. שתי כתובות וגט - שקדמו שתיהן לגט

26 ובגמרא מפרש למאי פתב לה. כתובה ושני גיטין - כתובה בגשואין הראשונים. וגירשה החודרה, ולא כתב לה כתובה חודר גירשתה. גביא אי גביא אחרינא גביא - בתמימה. ואשתו וכתובה לנט

27 אפי' דקתני אפי' לה אלא כתובה אחת, ולא קתני - אף לא אלא כתובה אחת. אלמא: אי נזאה לה למישרי לקוחות מן ראשן - טרפה. בוח אחיה - נטמ על זה קודם לה, וכתובה על

28 הזאה אחת או על מבר אחד. כישל שני את הראשון - ואינו טורף אלא ממנו שני. דכין דכתב לשטרא בתרא - אחריה לשיעבור דקא. דאי אוסיף ביה דקלא - בשטר שני. לתוספת כתביה

29 ולא אחיה לשיעבור מלמטא נטמ שטר ראשון. ותרתייהו מיהא לא גביא, מרזא כתב לה. ובעתי וסופיתיה לה רן קאמייחא. ורבי אריש, שתי כתובה יורשתה כתב לה, ולא חייבה כר את הראשונה. דהכי נקט: 'אם אחריני נלמחוי שיעבור על ראשונה' - בני כתובה זו ומרובה, ואם לאו - בני הראשונה נלמחוי שיעבור עליה. וביא. ורבי פירשין מפרקיין קמאי. וכן אמר רב נתנן. כישל שני את הראשון - ברלא אוסיף ביה מיד, דאי לא לבטולי קמא אתא - לנמא כתביה ומיתה - ונזאה רבנן: הוציאה גט וכתובה תורת אלמנות

כתובות לאשתו - פרק תשיעי דף צ עמוד א - מותר מהדרות "אבן ישראל - (שטיינזליץ)"

הוספת

1 לא עג קודם לכתוב - דרי כחכ לה כתובה שנית כשהחזירה. **משנכח** כתובה קיימת
 2 - שכתב לה כשהוא קטן. ולגבי גו - כתובה שכתב לה בחיותו גוי. **גמרא** אלא מה
 3 **מאנים** - שתן תנאי בית דין. דאילו בשטר לא גביא. דחספא בעלמא הוא. חרש -
 4 קטן שנהדרילו. וגו' משתגירי - ואם הוסיפו כלום על כתובה ראשונה. מה שחרשו -
 5 וקא פסקא דרתיק: מה שחרשו על מה מאנים.
 6 **אף** מה שחרשו - על הוספת ראשונה. אבולה
 7 מילא - על כל הכתוב בשטר כתובה.

1 **אם** גַּם קודם לכתובה - גובה שְׁתֵי כְּתוּבוֹת, כְּתוּבָה
 2 קודמת לַגַּמְ - אינה גובה אלא כְּתוּבָה אחת. שְׁהִקְרַשׁ
 3 אֶת אִשְׁתּוֹ הַחַיָּה - על מנת כְּתוּבָה הַרְאֵשׁוֹנָה
 4 הַחַיָּה. **משנה** קָטָן שֶׁהֵשִׂיאוּ אִבּוֹ - כְּתוּבָתָהּ
 5 קַיָּמָת, שֶׁעַל מִנְתָּ פֶן קַיָּמָה. גַּר שֶׁנִּתְגַּיְרָה אִשְׁתּוֹ עִמּוֹ
 6 - כְּתוּבָתָהּ קַיָּמָת, שֶׁעַל מִנְתָּ פֶן קַיָּמָה. **גמרא** אָמַר
 7 רַב הוּנָא. לֹא שָׁנוּ אֶלָּא מִנְה מֵאִתָּם, אָבָל תּוֹסַפֵּת
 8 אֵין לָהּ. וְרַב יְהוּדָה אָמַר: אֶפְלוּ תּוֹסַפֵּת לֵישׁ לָהּ,
 9 מִתְּרִבּוֹ: חֲרִישׁוּ - נוֹטְלֵת מִה שֶׁחֲרִישׁוּ. חֲרִישׁוּ - אֵין,
 10 לֹא חֲרִישׁוּ - אֵלָּא! אֵימָא: אָף מַה שֶׁחֲרִישׁוּ. וְהָא לֹא
 11 הִנֵּי חֲרִישׁוּ חֲרִישׁוּ - נוֹטְלֵת מִה שֶׁחֲרִישׁוּ. לֹא חֲרִישׁוּ
 12 - בְּתוּלָה גּוֹבָה מֵאִתָּם, וְאִלְמָנָה מִנְה. תִּיבְרָתָא דְרַב
 13 יְהוּדָה! יָבֵת וְהוּדָה מִתְּנִיתָן אֲמַעְיִוְתוּ; וְהָא סְבִירָ:
 14 כְּתוּבָתָהּ קַיָּמָת - אָבוּלָה מִילְתָּא קָא, וְהָא הֵיא,
 15 אַעֲיָר כְּתוּבָה קָא.

הדרן עלך הכותב

8 **משנה** מי שהיה נשוי. וירש ראשונה - אם
 9 מתו נשוי אחריו, עד שלא הספיק לגבות. נשא
 10 ראשונה ומה - בחייו. נשא שנית ומת הוא.
 11 וירש ראשונה אבל ראשונה הוא ונתבען כתובת בנין
 12 דבריו, כמו שנינו (בבבב): בנין דבריו
 13 הדין לזכי מינא. בן, א רוצים להלוק ירושת
 14 אביהם. שניה וירשה קודשין - שהיא בעלת
 15 חוב. אבל ראשונים באין לירש את אביהן. ומה
 16 אינן ירתין תנן, לפיכך פרעין את החוב
 17 תחילה. והשאר ירושה. **גמרא** מוקיעי -
 18 לישא קודמת, ולא קניי כר - ועל כרחיך
 19 כשאין שם אלא כדי כתובה אחת קאמר. דאי
 20 לא מאי נפקא מינה קודמת שני מינא -
 21 קודמת לכתובת. אבל אם קדמה שני מינא -
 22 לא מפקינן מינה לגמרי - שאין לשניה
 23 כלום. בתנן פן קודם לבת - ועל כרחיך -
 24 קודם לגמרי הוא. אידי - דבעי ולמתי סיפא:
 25 שני וירשה לישא קודמין, לא שרין
 26 למינא בה. אם קדמו ותפסו אק מוציא מידם
 27 דדא ודאי מוציאין אם תפסו והחזיקו בקודם.
 28 דדא נכסי אישתעו לטוב דבעי דלת. תנא

הדרן עלך הכותב לאשתו

16 **מי** שְׁנֵינָה נְשׂוּי שְׁתֵּי נָשִׁים וּמַת - הַרְאֵשׁוֹנָה קוֹדֶמֶת
 17 לַשֵּׁנִיָּה, וְיִרְשָׁה הַרְאֵשׁוֹנָה קוֹדֶמֶת לְיֹרְשֵׁי שְׁנֵינָה.
 18 **נָשָׂא אֶת הַרְאֵשׁוֹנָה וּמַתָּה, נָשָׂא שְׁנֵינָה וּמַת הוּא**
 19 **שְׁנָא אֶת יוֹרְשֵׁיהָ קוֹדֶמֶת לְיֹרְשֵׁי הַרְאֵשׁוֹנָה. גמרא**
 20 **מְקַדְּמֵת: הַרְאֵשׁוֹנָה קוֹדֶמֶת לַשֵּׁנִיָּה, וְלֹא קָתַן: הַרְאֵשׁוֹנָה לֵישׁ לֵה וְלַשֵּׁנִיָּה אֵין לָהּ - מִפְּקֻלָּ דְרֵי**
 21 **קְדָמָה שְׁנֵינָה וְתַפְסָה - לֹא מִפְּקִינָן מִינְה. שְׁמַע מִינְה: בַּעַל חוֹב מְאוּחָר שְׁקָדֵם וְנָבָה - מַה שְׁנָבָה**
 22 **נָבָה. לְעוֹלָם אֵימָא לָךְ: מַה שְׁנָבָה - לֹא גָבָה, וּמֵאֵי קוֹדֶמֶת - לְנִבְרֵי קָתַנְי, פְּרַתְנָן: בְּן קוֹדֶם**
 23 **לְבַת. אֵימָא דְאָמְרִי, מִילָא קָתַנְי: אִם קְדָמָה שְׁנֵינָה וְתַפְסָה - אֵין מוֹצִיאִין מִיָּדָה, מִפְּקֻלָּ דְרֵי**
 24 **קְדָמָה שְׁנֵינָה וְתַפְסָה - מִפְּקִינָן מִינְה. שְׁמַע מִינְה: בַּעַל חוֹב מְאוּחָר שְׁקָדֵם וְנָבָה - מַה שְׁנָבָה לֹא**
 25 **נָבָה. לְעוֹלָם אֵימָא לָךְ: מַה שְׁנָבָה - גָּבָה, אֵינִי דַחְנָא שְׁנֵינָה וְיֹרְשֵׁיהָ קוֹדֶמֶת לְיֹרְשֵׁי הַרְאֵשׁוֹנָה,**
 26 תנא
 27 שקדם ובה - מה שבה גבה. אף על בג דלא שכיח הוה רבינו תנאל אהא דמסקינן בשלידי פירקין דמה שבה לא גבה לכולי בעלמא. והוה אמרינן: מה שבה
 28 גבה ותייך: דהבי שקדם - דאי מה שבה גבה, ראין לרשוי, הואיל הובל חסדי. עור תיירך: דהחם במטלטלין, לפיכך מה שבה גבה, אבל במקריעו - מה שבה לא גבה. דהא דאמר בשלידי
 29 דעמנא את הבר (בבא קטן לגבא): קדמו בעלי חובות והובדו - בין חב ועל שלא חב - לא עשו לאל כלום. ופירך: בשלמא חוקי עד שלא חב - חוקי קדמו, אלא
 30 חב עד שלא חוקי - חב עלו קדמו ואפילו חוקי עד שלא חב נמי - חב עלו קדמו וגבה. שמע מינה בעל חוב מאוחר שקדם ובה מה שבה לא גבה, אף על בג דדחם במטלטלי מיזיח אל
 31 קשיא מידי: דשור חם שחוקי במקריע דמי. כדאמר הוה רבי אלא. כיון נגזר - חורא נגזר חוקי ליה. וכענין זה הוה רובל רבינו חם לפרש: שמע מינה מה שבה גבה - במטלטלי,
 32 דלכל הפחות במטלטלי אית לן לאפקסא. ומתנין כרבי מאיר, דאמר: מטלטלי משתעבדי לכתובה. והא דמזמנן עלה תהומנו, ומסקינן מינן שמע מינה מה שבה לא גבה - חב
 33 נמי בכתובה דוקא, ובעל חוב, דארעא דרבי נא נחל לקוט שעבדא. אבל במטלטלין דלוקח, דארעא דרבי מטלטלי נחל - דינא הוא דארמיין דאין יכול לחציני מידם. והא דבעי
 34 לאסקינן לוקח מולתא דרן ננס ורננן בעל חוב מאוחר שקדם ובה - חוי נמי במטלטלי, אבל במטלטלי, אבל קשיא לתנא מה שבה גבה. ותיירבא למימר השתא דלא גבה, חבין
 35 לכולי בעלמא מה שבה לא גבה, ובערכין מסיקי: מה שבה גבה - דלא מצו לשניי פושם דבערכין מטלטלין, מינש דלוקח נמי במטלטלי איירי, כפרפינשו. ועוד שי לומר -
 36 דבערכין מלוה על פה. הלכך מה שבה - גבה, וקסברי: מלוה הכותבה מתורה - לאו ככתובה בשטר דמיא. וחור רבינו חם מתירין הוה. ולרבי מאיר גופיה מטלטלי דרמי לא משתעבדי
 37 לכתובה, כמו שהורבתי בשלידי "דאשה עפול" (כתובות פאב). ומפרש רבינו חם דך סוגיא במקריע, ותיי קאמר: שמי מה שבה גבה, ותיי דך כפמנא בנן ננס, דמסקי משהאל לקמן
 38 דפלטיתיהו בעל חוב מאוחר שבה. ואף על בג דטריין מן הקהותח - בעל חוב שאני, כפרפינשו לעיל, כדי שלא תנעל דלי. ותיי נראה מתירנו דראשון, דבמטלטלי איירי אהי. ותיי
 39 כרי טריין דאמר פליל (פד א). מי שנתן ותיי מלוה או פקדון ביד אחרים, רבי טריין אמר: יתן לכושל שבחן, מיהו, קשיא לתנא איכא דאמר, דמסקי שמע מינה מה שבה לא גבה, חבין
 40 שמע מינה דלמא מתניין במקריע, וכדלוי לעלמא לא גבה **מדלל** קתני אם קדמה שניה ותפסה אין מוציאין מידה מכלל כר - תימה לי! דארובה, אימא אפינא: מדלא קתני קדמה
 41 שניה ותפסה מוציאין מידה - מכלל דאי קדמה שניה ותפסה - אין מוציאין מידה ואומר רבי: דמי חוי ליה למוינא? אין מוציאין, כדי שלא נטעה לפרש קודמת לגמרי, דומיא דסיפא
 42 דדא

1 תנא נמי - רישא לישנא דלכתחילה 'קודמת', ולא תנא: אן קדמה ותפסה אן מוציאן. שמע מינה אתח בחייו ואתח במותי יש לן - לראשונים בתובת בנין דברין, ולא אמרינן.
2 כי תקון בנין דברין - הויא דמותו שתיקן בחייו, ובתובת האחת מרובה משל ברתה - אלו נטלין בתובת אמן ואלו נטלין בתובת אמן, והשאר חולקין בשוה. והשתא אתו דתרידו
3 בתורת בנין דברין, שדא ירשת האב, ולא אתו לאיניעי. אבל אתח בחייו ואתח במותו, יודיש שניה באן על כתובת אמן בתורת ירשת זבא אמן, ולא מתביס באה להם, ובני
4 ראשונה באן לטול חלק יתר מנח ירשת האב, דהא 'יודתין' הן - לא שקלי, דלמא אתו לאיניעי, ולמרא לא תטלו בירשת אבינו יותר ממנו - דהא לא אמרינן. בתובת נעשית
5 ב'תורת ירשת' - דאף על גב דלתא בתובת

6 תנא נמי הראשונה קודמת לשניה. נשא את
7 הראשונה. לשמע מינה תלת; שמע מינה: אחת בתחיו
8 ואחת במותו. יש לן בתובת בנין דברין, ולא היישין
9 לאיניעי. מפאי - מוקדמי; שניה יודיש קודמיס
10 ל'יודיש ראשונה' מוקדם הוא דקדמי, הא איפא -
11 שקלי. ושמע מינה: בתובת נעשית מותר להביתה.
12 מפאי - מוקדא קתני; אם יש שם מותר דיר. ושמע
13 מינה: בתובת בנין דברין לא מרפה ממשעברי. דאי
14 סלקא דעתין מרפה ממשעברי - ליתו בני ראשונה

15 ולמפריהו לכני שניה. מתוקף לה רב אשי: מפאי? דלמא לעולם אימא לך: אחת בתחיו

16 ואחת במותו - אין לן בתובת בנין דברין, ומאי קודמי - לנחלה קתני. וכו' תימא: יודיש

17 הראשונה למה לי - אידי דתנא שניה יודיש, תנא נמי ל'יודיש ראשונה'. ודקאמרת:

18 בתובת נעשית מותר להביתה - דלמא לעולם אימא לך: אין בתובת נעשית מותר להביתה,

19 והכא הוא דאיפא מותר דירי. ואחת בתחיו ואתח במותו - תנאי היא. דתנאי: מתי, אחת

20 בתחיו ואחת במותו, כן גזס אומר: 'יולין בני הראשונה לומר לכני השניה: בני בעלת חוב

21 אתם, מלו בתובת אמנם וצאו. רבי עקיבא אומר: כבר קפצה נחלה מלפני בני הראשונה,

22 ונפלה לפני בני השניה. מאי לאו בהא קא מיפלגי, דמר סבר: אחת בתחיו ואחת במותו -

23 יש לן בתובת בנין דברין, ומר סבר: אחת בתחיו ואחת במותו - אין לן בתובת בנין

24 דברין. אמר רבה: אסתמינהו לרבנן דבי רב, דתבי וקאמרי: דכולי עלמא אחת בתחיו

25 ואחת במותו - יש לן בתובת בנין דברין, והכא - בבתובה נעשית מותר להביתה, והוא

26 תיובתא לבעל חוב, מיפלגי. מר סבר: בתובה נעשית מותר להביתה, והוא תיובתא לבעל חוב.

27 ומר סבר: אין בתובה נעשית מותר להביתה, והוא תיובתא לבעל חוב. ואימא ליה זבא:

28 בעל חוב - כולי עלמא לא פליגי דתוי מותר, כי פליגי - בבתובה. מתוקף לה רב יוסף:

29 אי הכי, 'רבי עקיבא אומר: כבר קפצה נחלה', 'אם יש מותר דירי' מיבעי ליה! אלא

30 אמר רב יוסף: באחת בתחיו ואחת במותו קא מיפלגי, ותני תנאי. דתנאי: נשא

31 את הראשונה ומתה, נשא את השניה ומתה - באין בניה של זו לאחר מיתה, ונמלין

32 בתובת אמן. רבי שמעון אומר: אם יש מותר דיר - אלו נמלין בתובת אמן, ואלו נמלין

33 בתובת אמן, ואם לאו - חולקין בשוה. מאי לאו בהא קא מיפלגי, דמר סבר: אחת בתחיו

34 ואחת במותו - יש לן בתובת בנין דברין, ומר סבר: אחת בתחיו ואחת במותו - אין להם

35 בתובת בנין דברין, לא, דכולי עלמא: אחת בתחיו ואחת במותו - יש לן בתובת בנין דברין,
36 והכא

37 - מאי 'וצאו' דקא אמרי ליה? דניי נמי שקלי בני ראשונה בתובת בנין דברין - שארא מיחא פלגי. אלא ברליכא, וחיבי קאמרי לה: אחת בני בעלת חוב אתם, ובתובת אמנם -

38 תחילי חובו היא. אינכם באין בתובת בנין דברין - לא בעינן מותר דיר, דאין לן נחלה דאורייתא יפה שמו שאנו ואתם פורעים חובת אבינו. הלכך, טלו אותה רצאו, ואנו נטול השאר

39 בבתובת בנין דברין, רבי עקיבא אומר בני קפצה נחלה בני' - משנה שנת הבעל בחייה של שניה קפצה נחלה בנין רבנן מלפני בני ראשונה. ונפלה - ליתות נחלה כשאר יודיש,

40 אף לפני השניה. ואפילו הוי חבא מותר דיר - לא הוי שקלי בני ראשונה בתובת בנין דברין, דבאחת בחייו ואתח במותו לא איתוק, דכולי עלמא יש לן - ועמנא דרבי עקיבא

41 ובא משום לריכא מותר דיר הוא, וקסבר אין בתובה נעשית מותר להביתה, ואפילו השניה חוב. והוא תיובת לבעל חוב תיבא דמותו שתיקן בחייו, דתרידו אתו בתורת בנין דברין

42 ויש שם מותר דיר, והוא משועבר לבעל חוב - לא הוי מותר. כמעל חוב כולי עלמא פליגי דתוי מותר - הואיל והשתי יוצא על כולם - מצינא כולם פורעי, ואלו נחלה שקלי,

43 עשוו שוה מנות פרישת חוב אביהם. כי פליגי בבתובה - באחת בחייו ואתח במותו, שהשניה חוב היא. פליגי: כן נסס דרבי זו כשאר חוב, והוי מותר. ורבי עקיבא סבר: לא כשאר

44 חוב זבא, כיון דאיתנו נופיחו קא שקלי, והלכך, הך בני שניה פורעי ולא פורעי. ומצינא שאן באן נחלה דאורייתא, אלא איתוקן ירשת בנין דברין דרבנן נחלה תחלה דאורייתא.

45 אי הכי - דבראת לחדא דתוי ופליגי רבי עקיבא - משום לריכא מותר, או הוי מותר - לא פליגי. מאי 'כבר קפצה נחלה' דתמשע אן באן תורת בנין דברין כללי. הכי באנע ליה

46 למימר: אם יש שם מותר נטלין לא לאו אין נטלין. אלא אמר רב יוסף בני' - כדפרישתי ברישא, ואפילו הוה חב מותר, אתא רבי עקיבא למימר, דהואיל ואתח במותו ליכא בתובת

47 בנין דברין לפני ראשונה, וכל שכן כי ליכא. באים בניה של זו - קא סלקא דעתך אבני שניה קא, ורבי קאמר: באים בני השניה, שדא בעלת חוב, ונטלין בתובת אמנם. אבל לפני

48 ראשונה - אין באן בתובה, דקסבר: אחת בחייו ואתח במותו אין להם, חולקין בשוה - את המותר על תובת החוב.

49

50

51

52

53

54

55

56

כתובת. מי שהיה נשוי – פרק עשירי דף צא עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (טשנינזליץ)" ריט

1 בידי מרקקעי קמיפלי – אי בעינן הדוא מותר, שיהא שם שתי כתובות דיער
2 מקרקעת. והא בדליכא מותר דיער אלא מטטללי, משום הכי אמר תנא קמא דאין בני
3 ראשונה נטלמן, ואתא רבי שמעון למהמה. והאיל כיל בר דוד – שקלי. וכו'
4 **כבר אפילו מטטללי.** רבי שמעון סבר. חוב דוי מותר. הכי גרסינן: אי הכי רבי שמעון
5 **אמר אם יש מותר דיער –** ובהריבא קא,

6 האיל ובדיאכא מותר מוקמב לה אלא
7 משטובד, ורבי שמעון לקולא קאמר – הכי
8 איבעי ליה למהמה. והאיל ויש שם מותר דיער
9 אלו נטלן בר. ובי תימא איפד – פירושא
10 דפרשנין פלוגתיהו איפך, ואימא: "באין בניה
11 של זו" דקאמר תנא קמא – אבני ראשונה קאי,
12 וקאמר דשקלי כתובת בנין דכרין. ואתא רבי
13 קמא: אי יש מותר דיער – בולס
14 נטלין. ואם לאו, אלא פחות מדינר – ש
15 חולקין בשוה. והא תנא קמא דמתניין –
16 דקאמר רבי שמעון עליוהו: אפילו יש שם בכסים
17 שאין להם אחריות אינן כלום. דינר קאמר –
18 דקתני: היה שם יתר דיער רבי, ותנא קמא
19 דמתניתין דהו אהא קמא דברייתא. אלא כי הו
20 תרי לישני קמאי – בידי מרקקע או בידי
21 משטבי, ואיפך. ותירעוהו, והכי קאמר תנא
22 קמא: באין בניה של ראשונה גם הם, ונטלן
23 כתובת מאן מותר תנא בנין דכרין, ואף על גב
24 דליכא אלא מותר דיער מטטללי או משטבי.
25 ואתא רבי שמעון למימר: אם יש מותר דיער
26 מקרקעי ובני דיער – אלו נטלן רבי, והשאת
27 דרבי שמעון לחזמרא. ולא שייך לאתובי –
28 והאיל יש שם בכפי ליה ואנא ידענא את?
29 דאי כשתהו בניין. דתריעוהו בתורת בנין דכרין
30 אתו – לא מצי למימר כתובת נעשית מותר
31 לכתובת – דהא לאו פירעת חוב איהו. וכן הבא
32 אלו בעינן מותר – והיא איתקף דלא תב
33 ידענא – וליכא למיחש לאינצוי, דהא ליה ליה
34 בכסים כל כתובת אמרה. וכן הוה
35 הראשונה שדם זכרים, וכאם לירש – יש בהם
36 שכתובת אמר גדולה משל חתמה. ואומרים:
37 טלו כתובת אמנם בכנין דכרין, ואנו נטלן
38 כתובת אמנו. ואי משום דליכא מותר דיער –
39 דיער פרענו בנין שנינו הכתובה השלישית. והיא
40 נעשית מותר לתשום שבדיה. ומהכי באן קאן,
41 דאלו ואלו כתובות בנין דכרין נטלן הכתובות.
42 וזו שנטלה משום חוב – אין לה לריב, שהרי
43 אינה יורשת, שתוכל לומר: אתם יורשים
44 הכתובות יתר על החלוקה. ליהוש הלכות?
45 שיכול לומר בניה של זו; בעל חוב אתם, למה
46 יורשת את אבא יותר ממני? שאתם באים לטול
47 כתובת אמנם יתר על החלוקה, אם נטלתי אני
48 כתובת אמר – לא מאבי ירשת, אלא מאמא.
49 **משנת** ויתוסם מבקשים כתובת אמר –
50 שכתובת אמנם מרובה משל חתמה, ואומרים
51 בניה כתובת בנין דכרין נטלן, וכן אתם, והשאר
52 נחלקין בשוה – כשאין כל יורשין בשוה
53 הגדולה. אמר יתיבם – בני הכתובה הגדולה. היא אי מפילן על נכסי אבני – מעלין דמיהן לקבלם עליו בידי דיער יתר על יורשין, כדי שיהיה שם מותר דיער ושל
54 כתובת אמנם. היו שם נכסים בראי – שראיה לפיכך להם ירשה מאבי אביהם אחר מות אביהם, ולכתתפל – יהיה שם מותר דיער בשתי הירושות. אין במחזיק – אין נחשין
55 עשוי ליהות כאלו קן ממוחקין בן כבר, ויש כאן מותר דיער. **גמרא** מריבם – בשעת מיתה. ואילו שמאנן באותה שעה – היה שם מותר דיער. ותקפשו – שדולקו קדם ששטא
56 בדין. דתי וכו בהם – יורשיה וכו בהם הגדולה, לכות כתובת אמנם משעת מיתה, שיהיה שם מותר דיער. וילי פייסיהו – לירשיה כתובה הגדולה. סיליא דלא מכע דמא – קרן
57 שאינו מוציא דם מנכבו בשטר. כלומר, ששטא ונדיר.

והכא בידי מרקקעי קמיפלי. מר קבר: מקרקעי –
אין, קמלמלי – לא. וכו' קבר: אפילו קמלמלי. ומי
מצינת אחרת הכי? והתנן: רבי שמעון אומר: אפילו
יש שם נכסים שאין להם אחריות – אין קלוב, עד
שהיה שם נכסים שאין להם אחריות, יתר על שתי
כתובות דיערין? אלא הכא בידי מרקקעי קמיפלי;
מר קבר: מנין חורין אין, ממשעבדי – לא. וכו'
קבר: אפילו ממשעבדי. אי הכי, רבי שמעון אומר:
אם יש שם מותר דיער? "כיון שיש שם מותר דיער"
מיבעי ליה! אלא, בפחות מדינר קמיפלי. מר קבר:
דינר – אין, פחות מדינר – לא. וכו' קבר: אפילו
פחות מדינר. והא רבי שמעון דיער קאמר! וכו' תימא:
איפך, תנא קמא דמתניתין נמי דיער קאמר! אלא,
כי הניך תרי לישני קמאי, ואיפך. אמר מר וזכרא,
משמיה דרב פפא: הלכתא, אחת בתנין ואחת במות?
יש להן כתובת בנין דכרין, וכתובה נעשית מותר
לכתובתה. בשלמא אי אשמעינן: אחת בתנין ואחת
במות? יש להן כתובת בנין דכרין, ולא אשמעינן:
כתובה נעשית מותר לכתובתה – הוה אמאינן: אי
איכא מותר דיער – אין, אי לא – לא. אלא אשמעינן
כתובה נעשית מותר לכתובתה, ואנא ידענא משום
דאתח בתנין ואחת במות? יש להן כתובת בנין דכרין? אי אשמעינן הכי, הוה אמאינן: קנן
שנשא שלש נשים, ומתו שתים בתנין ואחת במות. והך דמיות לאחר מיתה – יולדת נקבה
היא, ולא בת ירושה היא. אבל אחת בתנין ואחת במות, והא דלאחר מיתה יולדת וכו'
היא – איכא ליהוש לאינצוי, קא משמעין לה. **משנה** מי שהיה נשוי שתי נשים ומתו,
ואחר כך מת הוא, ויתומים מבקשין כתובת אמר, ואין שם אלא שתי כתובות – חולקין
בשוה. היה שם מותר דיער – אלו נטלם כתובת אמר, ואלו נטלם כתובת אמר. אם
אמר יתומים: אנתנו מעלים על נכסי אבינו יפה דיער, כדי שישלנו כתובת אמר – אין
שומעין להן. אלא שמין את הנכסים בבית דין. היו שם נכסים פראי – אין במחזיקין
רבי שמעון אומר: אפילו יש שם נכסים שאין להם אחריות – אין קלוב, עד שהיו
שם נכסים שאין להן אחריות, יתר על שתי הכתובות דיער. **גמרא** תני רבנן: לזו אלה
ולזו חמש מאות, אם יש שם מותר דיער – אלו נטלן כתובת אמר, ואלו נטלן כתובת
אמר, ואם לאו – יחלקו בשוה. פשיטא, מרובין ונתמעטו – כבר וכו' פתן יורשין. מועטין
ונתרבו מצי? תא שמע: דייכסין דכי בר צרעיו מועטין ונתרבו הוה, ואתו לקמיה דרב
עמרם. אמר להו: וילי פייסיהו. לא אשנחו. אמר להו: אי לא מפיסיהו להו – מתימא לכו
בסיליא דלא מכע דמא – שדרינהו לקמיה דרב נתנן. אמר להו: כלשם שפרובין ונתמעטו
וכו'

ב

1 וכו' קבר אפילו מטטללי – מירוש: רבי שמעון, וקשה ליה אם יש מותר דיער יכוין שיש
2 שם מותר דיער מיבעי ליה. כפרין בסמוך ויש לומר: גדיפא מיה פריך.
3 **אלא** וכן פחות מדינר קמיפלי – השתא בעי למימר דלרבי שמעון דהא מי
4 מדינר. ותימה: אם כן הדרא קשיא לדוכחה. תא"ש שם: "כיון שיש שם מיבעי ליה"
5 **וכי** תימא איפך – מירוש הקונטרס: ונבין של זו
6 דקאמר תנא קמא – אבני ראשונה קאי. ששטע
7 מתוך פירוש דלא גרסינן לעיל: באים בניה של זו
8 לאחר מיתה אמר, דמשעת בחזרה דאבני שניה
9 קאי, אלא גריס: בניה של זו לאחר מיתה. וקשה
10 דבכל הספרים גרסינן ליה ועוד: אי אבני ראשונה
11 קאי – מה לו לחזקו לאחר מיתה? פשיטא
12 דבאין דקאמר לאחר מיתה, דהא מתה קתני
13 ועוד קשה ליה: דהואיל ובעי למימר איפך – דהו
14 ליה לאמרו פלוגתיהו דכתיב נעשית מותר
15 לחברתה ועוד, גרסינן פירוש רבינו תנא
16 בדביא: באין בניה של שניה לאחר מיתה על כן
17 פירש רבינו תנא: אבני שניה קאי לעולם, ואיפך
18 סבריהו: דתנא קמא דאמר: באין בני שניה
19 ולחוקן כתובת אמר, והיא נעשית אין להם –
20 כשאין להם מותר כלל. אבל אם היה שם מותר
21 אפילו בפחות מדינר – יש להן כתובת בנין דכרין.
22 ואתא רבי שמעון למימר דקא"ש שם שם מותר
23 דיער. ומרובי שמעון ששטע לתנא קמא,
24 ומדקאמר "אם יש שם" – משמע דלקדך דברי
25 תנא קמא כשאין שם מותר כלל, קאמר דוקא.
26 **וכי** תני רבי לישני קמאי ואיפך – ובדפוסית,
27 דתנא קמא אמר: בני שניה נתנו בני בני
28 ראשונה – כשאין שם מותר כלל, אבל מטטללי
29 או משעבדי – נטלן, ואתא רבי שמעון למימר:
30 דקא"ש מדינר קמיפלי ובני דיער.

תבותות נשוי - פרק עשירי דף צא עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - רש"י"

כך מועטין ונתרבו וכו' ברוך יורשין - פירש בקנטוס: וחולקין בשוה. ופירש רבינו גונאל. ואף על פי דברשי' מי' שנת' (בבא בתרא קל"ג.) בני נכסים מועטים. דהבנת ויזו' הדבני' שלבו על הפתחים אמרין: דבן מועטין ונתרבו. בני מרובין ותמעטו - די' הדבני' על תלמידיה. הגבני' דרשי' והבנת ויזו'. רבינו אבן עזר: בנתרבו ונתמעטו - כבר וכו' ברוך הגבנות.

כדאמר הכא, דזכו בני כתובה הקטנה לזקוק בשוה - היינו משום דבכל כתובה אוליקי פ' בטר תלה דאורייתא. ריעו מפרש ביה כשם ש' שמרובין ותמעטו וכו' ברוך יורשין - פירשו: בני כתובה גדולה, כך מועטין ונתרבו וכו' ברוך יורשין - בני כתובה גדולה. ואף על גב דאוליקי הכא בטר הקטנה דרבני טפי מרוביה, משום דאף על גב דאוליקי בטר הקטנה דרבני - והכא על מיעוק' תלה דאורייתא. אלא תדע, אי אולת בטר הקטנה דרבני - מעיקר לגמרי דהאורייתא. והא דרשי' הגבני' ככלי, פירי רבי.

מאי' פסידא אתא ליה אלפא יודב אלפא קא אפ' שקיל - פסידא - מבאן גרילין לומר: דהא דמסתיקין בדימדיק' בבבא מציעא ק"ב הניחא למאן דאמר: אי את ליה וזו' לזקוק לא מצי לשלוקי בזה, אלא למאן דאמר מצי לשלוקי בו - היינו פלוגתא דרמי' בר תנאי ורבא דרבא; רמי' בר תנאי סבירא ליה, ליה לזקוק ולומר: ורבא סביר' מצי לשלוקי. מיהו, רמי' בר תנאי נוקט, ורבא לרבא מנא קז' דלמא' הא דהוה הכא מצי לשלוקי - משום שלא היה רוצה ליקח האפרתא אלא בחשב גמול, והזקוק רוצה לתת אלפא ולקח סיקל. אבל הכא דרשי' דהנה בעל זכוב חולק הקרקע באותם ימים שרצה החלוק לשלוק - מצי לממר דמורה ליה דלא מצי לשלוק ויש לומר: דמכל מקום כל שעה יסלקנה. שישום לו הקרקע בפלגים על שוויו.

והלהבאת רבנא

רבנא ברנש מאה - זהו חשבונן כמו ש' דלית חביוני' ביה. **דובנה** לתבותה דאימיה בטובת הגאא - מבאן רבא לרבינו. ומ' דאמר ביבש נודליך ויפריק קנא דבבא מציעא (ט"א.) 'זה שאירש מאבא מוכר לך - לא אמר כלום. וזי מילי - בשאמר 'זה שאירש מאבא' סתם, אבל אמ דאמר 'זה שאירש' - קנא, ואתה למאן דאמר: אי אתה אדם מקנה דבר שלא בא עלולם. דאי לאו הכי, היאן מוכר כל עיקר כתובת אמר. דרשינו מ' שאירש מאמא, ללשון ראשון פירש רשי', שדיתה ש' בשואה לבעל, ולבך קאמר 'בטובת הגאא', דרשינו: שאם ממות - ירשנה בעל. או אפילו ימות בעלה בדיחא, שמא ימות גם הגבן בחייה. ואין לזקוק בה כלום. הלכך, ר' חיי' במקום שהוא מוכר את המכר - היו מקח קיים. דאין סבירא לומר: דהא חיי' מבאן דאדם מקנה שלא בא עלולם. אלא דאין קיימא לן דאין אדם מקנה דבר שלא בא עלולם. ומיהו, ללשון אוד' פירש רשי' אין אריה שנת כלום. דפירש' דובנה לכתובתה דאימיה - לא מצי שיהי' דאין לאמו דבר כתובה. ומת' ונפלו נכסים לפניו. וה' וכל מני שלא עזבה בדין. אם כמרההו - המכר קיים, ואינו יכול לחזור, שרשי' יורש הוא וכל הנכסים לפניו. אלא שד"כית לתת כתובה לאמו כשתתבעה. ועל שדה זו עשבהו מוטל, והיא יכולה לטרפהו מיד החלוק.

ומשום דאמר ליה האי: אי אתיא אימא מועטרת' אי מפגינא לך, והפסיד' מתוךך - לא מפרה אלא דבריו מועט. ולפי לשון ראשון נמי לאו אריה, כמו שפירש רשי'. עיי' מידת ראיה אמר בשילד' מי' שנת' (בבא בתרא קנ"א.) כל ששכר נכסיו אדון בדי' אביו. ומת' - בנו מוציא מיד הלכותות ותנאי טעמא - משום דנכח אבהו דבאבא קאיתרי. והשתא בלאו האי טעמא נמי - אין המכר קיים כלל: אלא התם דאי' 'בשדהו' שאירש מאבא' איירי, שבכיר המכר. (שייך לר' צב) **ראובן** - שמכר שדה לשמעון באחיותו עמלו עשוי במלחה בו - מקשינו: אמאי נקט באחיותו? דכל מיד' דאנא לאשמוענין השתא, דאמר ילי' בני ראובן לשמעון: אנה מטללי' שבק' אבינו רבי' בו - והא שייך אפילו שלא באחיותו נמי ואומר רבי' זקפי' עליו במלחה דוקא. דאי לא גבר

וכו' ברוך - ורשי' כתובה הקטנה לחלוק הכל בשוה, הואיל ובשעת מיתה לא הוה בוד' מותר. מסקי' ביה - תנשי' בו. שקל - לוקח, אלפא וזו'. אי שויא לך - הייא דורא. ליקבלה כתוב' שלך ותנשי' לא את זו. ואיסתכל - מרתייהו. היינו מרתי' - ממתני' מענין לזמנא דהא ירנא, דלא מצי טעון ליה דאי לוקח הכא, שדיה מעלה על דמיה. אי' את לזו' אפילו - למני' כתובה הקטנה בחלוקה על פסדא. וירשנא בכמה כתבני' - חרי חלוקה, כמוהו לטעמא באלף זו ופלגנוהו בחובו, וכו' לבי' דין לכתבו לו שטר טרפא על זה שמכרה לו או מרתייהו. חרי טרפא ממנו ברמי אלף זו שדיה מחייב. בכמה כתבנין ליה טרפא אלפא כשיעור החוב, או בחמש מאה, שדרי' כך קנאה ממנו קטני' דארעא - שדוח קטנות. משום על דהיתעובא לפירוק חוב איתו - פסוק כבוד אביון. ולי' שאן לבי' דין לכופו על כך, דלאו מנות עשה מפורשת היא שכמה וכלכל' אלא מעזה בעלמא, דרבני' בדין קא' שרי' - שבשבי' הלוח נשתעבדו לה. דלא אפילו ליה - בשפשי' את דראשונם. דרי' קטני' - כשאר מכו, ולא פסירעת החוב. דובנה לכתובתה דאימיה - שדיתה נשואה לאור, ומכר כתובתה בתי' בעלה. כמכרת הגאא - דברו מעוט, מפני שהוא ספק שש' תמות וירשנה בעלה. או אפילו ימות הלוח כתובה - שמא ימות הגבן בחייה. ולא תלה חובות ליה, ואין לזקוק בה כלום. דלא היה לו לשלוח. אמר ליה אי אתיא אימא קא' מעטרתא לא מפגינא לך - והמעט' לך אחו' לך, ושללא באחיותו בני מוכר לך. אימא אחי' ואלקט. ואף המעט' לא אחו', ושללא באחיותו סבירא וקבילת' אחיותו נשפית' - את אב הוא ועינר' - דין הוא שחידור לו מעותו. ונוד' נמי דחזור במכירת הקרקע, דאין אדם מקנה דבר שלא עליו, כ' דרנבנא (בבא מציעא ט"א.) מה שאירש מאבא מוכר לך - לא אמר כלום. והא דרמי' לזול' שדח' מקבילת' חרי, וזו' לזקוק מבעל'ם דראשונם. וירשנו, לך בא' הכא מציעא (ט"ב.) מה מכר ראשון לשני - כל זכות שתבא ליה. והתם - לקוח דוקא, וטרחה אברהו. ובהנה, בי' היכי דליקט' מבינתיה ע' לוקח אבל נפלה זו בירושה - אמרין התם ירשה ממילא דהוה, ולא טרח למיקס' בדימדיקה. וחור' במכירתו ומחיי' המעות. לשון אתי: דובנה לכתובתה דאימיה בטובת הגאא - שדח' שיהי' דאין לאמו לכתובתה ומת' ונפלו נכסים לפניו. וה' וכל מני שלא עזבה בדין. אם מרההו - המכר קיים, ואינו יכול לחזור, שרשי' יורש הוא, וכל הנכסים לפניו - על שדה זו עשבהו מוטל, והיא יכולה לטרפהו מיד החלוק. ומשום דאמר ליה האי: אי אתיא אימא מועטרת' לא מפגינא לך ותפסיד' מעותיך, אלא מפרה אלא דבריו מועט. ואל' מצינו ליה: הגי' חמשין וזו' דמי' דארעא קטני' - סלקי' סיקלה. והוא גבא דובנה לכתובתה דאימיה מכותבת הגאא, ואמר ליה: אי אתיא אם ומשערתא איהו וקא' מעטרת'. סבר רמי' בר תנאי: ואתא במקום אימיה קאי. אמר ליה רבא: נמי דאחיות' דיהוה לא קביל עליה, ואחיות' דיריה - מי לא קביל? אמר רמי' בר תנאי: ראובן שמכר שדה לשמעון שלא באחיותו, ואתא שמעון ונכתבה לראובן באחיותו,

וכו' ברוך - ורשי' כתובה הקטנה לחלוק הכל בשוה, הואיל ובשעת מיתה לא הוה בוד' מותר. מסקי' ביה - תנשי' בו. שקל - לוקח, אלפא וזו'. אי שויא לך - הייא דורא. ליקבלה כתוב' שלך ותנשי' לא את זו. ואיסתכל - מרתייהו. היינו מרתי' - ממתני' מענין לזמנא דהא ירנא, דלא מצי טעון ליה דאי לוקח הכא, שדיה מעלה על דמיה. אי' את לזו' אפילו - למני' כתובה הקטנה בחלוקה על פסדא. וירשנא בכמה כתבני' - חרי חלוקה, כמוהו לטעמא באלף זו ופלגנוהו בחובו, וכו' לבי' דין לכתבו לו שטר טרפא על זה שמכרה לו או מרתייהו. חרי טרפא ממנו ברמי אלף זו שדיה מחייב. בכמה כתבנין ליה טרפא אלפא כשיעור החוב, או בחמש מאה, שדרי' כך קנאה ממנו קטני' דארעא - שדוח קטנות. משום על דהיתעובא לפירוק חוב איתו - פסוק כבוד אביון. ולי' שאן לבי' דין לכופו על כך, דלאו מנות עשה מפורשת היא שכמה וכלכל' אלא מעזה בעלמא, דרבני' בדין קא' שרי' - שבשבי' הלוח נשתעבדו לה. דלא אפילו ליה - בשפשי' את דראשונם. דרי' קטני' - כשאר מכו, ולא פסירעת החוב. דובנה לכתובתה דאימיה - שדיתה נשואה לאור, ומכר כתובתה בתי' בעלה. כמכרת הגאא - דברו מעוט, מפני שהוא ספק שש' תמות וירשנה בעלה. או אפילו ימות הלוח כתובה - שמא ימות הגבן בחייה. ולא תלה חובות ליה, ואין לזקוק בה כלום. דלא היה לו לשלוח. אמר ליה אי אתיא אימא קא' מעטרתא לא מפגינא לך - והמעט' לך אחו' לך, ושללא באחיותו בני מוכר לך. אימא אחי' ואלקט. ואף המעט' לא אחו', ושללא באחיותו סבירא וקבילת' אחיותו נשפית' - את אב הוא ועינר' - דין הוא שחידור לו מעותו. ונוד' נמי דחזור במכירת הקרקע, דאין אדם מקנה דבר שלא עליו, כ' דרנבנא (בבא מציעא ט"א.) מה שאירש מאבא מוכר לך - לא אמר כלום. והא דרמי' לזול' שדח' מקבילת' חרי, וזו' לזקוק מבעל'ם דראשונם. וירשנו, לך בא' הכא מציעא (ט"ב.) מה מכר ראשון לשני - כל זכות שתבא ליה. והתם - לקוח דוקא, וטרחה אברהו. ובהנה, בי' היכי דליקט' מבינתיה ע' לוקח אבל נפלה זו בירושה - אמרין התם ירשה ממילא דהוה, ולא טרח למיקס' בדימדיקה. וחור' במכירתו ומחיי' המעות. לשון אתי: דובנה לכתובתה דאימיה בטובת הגאא - שדח' שיהי' דאין לאמו לכתובתה ומת' ונפלו נכסים לפניו. וה' וכל מני שלא עזבה בדין. אם מרההו - המכר קיים, ואינו יכול לחזור, שרשי' יורש הוא, וכל הנכסים לפניו - על שדה זו עשבהו מוטל, והיא יכולה לטרפהו מיד החלוק. ומשום דאמר ליה האי: אי אתיא אימא מועטרת' לא מפגינא לך ותפסיד' מעותיך, אלא מפרה אלא דבריו מועט. ואל' מצינו ליה: הגי' חמשין וזו' דמי' דארעא קטני' - סלקי' סיקלה. והוא גבא דובנה לכתובתה דאימיה מכותבת הגאא, ואמר ליה: אי אתיא אם ומשערתא איהו וקא' מעטרת'. סבר רמי' בר תנאי: ואתא במקום אימיה קאי. אמר ליה רבא: נמי דאחיות' דיהוה לא קביל עליה, ואחיות' דיריה - מי לא קביל? אמר רמי' בר תנאי: ראובן שמכר שדה לשמעון שלא באחיותו, ואתא שמעון ונכתבה לראובן באחיותו,

ומשום דאמר ליה האי: אי אתיא אימא מועטרת' אי מפגינא לך, והפסיד' מתוךך - לא מפרה אלא דבריו מועט. ולפי לשון ראשון נמי לאו אריה, כמו שפירש רשי'. עיי' מידת ראיה אמר בשילד' מי' שנת' (בבא בתרא קנ"א.) כל ששכר נכסיו אדון בדי' אביו. ומת' - בנו מוציא מיד הלכותות ותנאי טעמא - משום דנכח אבהו דבאבא קאיתרי. והשתא בלאו האי טעמא נמי - אין המכר קיים כלל: אלא התם דאי' 'בשדהו' שאירש מאבא' איירי, שבכיר המכר. (שייך לר' צב) **ראובן** - שמכר שדה לשמעון באחיותו עמלו עשוי במלחה בו - מקשינו: אמאי נקט באחיותו? דכל מיד' דאנא לאשמוענין השתא, דאמר ילי' בני ראובן לשמעון: אנה מטללי' שבק' אבינו רבי' בו - והא שייך אפילו שלא באחיותו נמי ואומר רבי' זקפי' עליו במלחה דוקא. דאי לא גבר

כַּתּוּבֹת. מִי שֹׁהֵה נֶשׁוּי - פֶּרֶק עֲשִׂירֵי דָף צַב עֲמוּד א - מוֹתָן מֵהַדוֹרֵת "אֶבֶן יִשְׂרָאֵל - חֹשֶׁבֶן" רָשׁ"י

1 וְאַתָּה בָּעַל חֹב לְדִרְאוּבֵי - שִׁדְהָ שְׁטַרְר קוֹדֵם לְמִכְיָרָה אֲרוּשָׁנָה שֶׁמִּכְרָה רֵאוּבֵן לְשַׁמְעוֹן.
2 אִילּוּ בֵּי הַמִּזְבֵּחַ כִּי־שַׁמְעוֹן - הִכִּי נָמִי הוּא טוֹרָה לְפָנָי. דִּינָא הוּא אִדְּוִיל שַׁמְעוֹן וּפְצָי
3 לְיָח - עַם שְׂאִילוּ מִכְרָה שַׁמְעוֹן הוּא לְאִישׁ אַחַר בְּאִחְרִיתוֹ. וְבַעַל חֹב לְדִרְאוּבֵן וְתוֹרָפָה
4 - הִיא עֲשִׂינָה מְנַפְּתָה. וְעַל רֵאוּבֵן לֹא יִכַּל לְחַזֵּר - שְׁדִרֵי שָׂלָא בְּאִחְרִיתוֹ לְקִחְתָּהּ וְיִמְנָה.
5 כִּי, כַּשֶּׁמִּכְרָה לְדִרְאוּבֵן עֲצֻמו - יִפְצֵה לֹא נָדוּ.
6 בְּאִחְרִיתוֹ דְּקִלְטָא - כִּל הַתְּרוּרִים עֲלֵיהָ שָׂלָא

רַבָּנְנָא

1 זְקַפָּה מְבֹלָה - לֹא מִצִּי אֲבוּרֵי בְּרֵי רֵאוּבֵן לְשַׁמְעוֹן מִיָּד, וְחֹשֶׁבֶן הָרֵן מֵמַת אִילוּן הוּא מוֹתָן
2 בִּירוּ בְּמִשְׁכַּן חֹתֵת הַשְּׁדָה, אִם יִטְרַפָּה מִמֶּנּוּ. וְאִם בֵּן אַחֵי שְׂפִיר דְּנֶקֶט "בְּאִחְרִיתוֹ", וְשִׁלָּא
3 בְּאִחְרִיתוֹ - אִין חֵלְקֵי בִין זְקַפָּה לֹא זְקַפָּה. וְאִפְּלוּ אִם תִּמְצֵי לִמְרָה - חוּפֵי - לֹא זְרוּקָא. וְלֹא
4 נֶקֶט זְקַפָּה אִלּוּ מֵשׁוּם לִמְרָה שֶׁנִּתְקַמַּם הַמֵּבֵר, לְכַל זְמַן דְּעִילִיל נִתְקַמַּם חוּפֵי אִין מְרַבֵּר קוֹטֵם,
5 וְכּוֹשְׁפָא עֲלֵיהּ מְבֹלָה - הוּא לֹא עִילָל זְנִיפֵק אַחֲרֵיהּ,
6 וְלֹא הוּא עִירֵךְ לְמִימְרָא אִלָּא תְּרוּקִים הַמְכָר - וְהוּ
7 לֹא - אִפְּלוּ דְבִי אֹמֵר רַבִּי, דְּאִדְמִירְךָ לְמִלְקֵט
8 "בְּאִחְרִיתוֹ", דָּי שְׂלָא בְּאִחְרִיתוֹ - לֹא אִהּ
9 שַׁמְעוֹן מִיָּה אִלָּא מָאִי דְּשַׁמְעוֹן מִמְתַּוְּתֵן. דְּמַת
10 שְׂאֵן הַלּוּקָה רִשָּׁא לִתּוֹ הַמֵּתָה לְבַעַל חוּב -
11 אִין מְתַוְּתֵן דִּיא בְּפִירֵק "דְּבוּבָת" (מְבוּבָת פִּיר.א), רַבִּי
12 עֲקִיבָא אֹמֵר, אִין מְתוּרְוֵן בְּרִין, אִלָּא יִתְנָה
13 לְיוֹרְשֵׁי, שְׂבוּלָן עִירְבִין שְׂבוּעָה אִין חוּרְשֵׁי
14 לְיוֹרְשֵׁי שְׂבוּעָה. אַבְל חֻשְׁתָּא אָז מִשְׁעֵי לָא אָז פֵּל
15 פִּי שְׁהוּא מוּחָזֵק בְּתוֹ, וְסִלְקָא דְעִירָךְ, עֵינְבֵם לְעֻצְמָא
16 תַּחַת אַחְרִיתוֹ שְׂאִבוּרֵי חֻבִּי - אִילוּ דְבִי לֹא
17 עֵינְבֵם, וְדִמְטִלְטִיל דְּיִתְמִי נִתְנָה. וְשִׁדְהָ רַבִּי רַבִּי
18 חֲזַקְנָא מְבֹלָה - חוּקָא. דָּי רַבִּי הִכִּי - מָאִי
19 קְאָמְרָה, דִּינָא הוּא דְאֲמַרְרֵי לְבִי רֵאוּבֵן לְשַׁמְעוֹן
20 שֶׁלְקָא שִׁבְעָא אֲבוּרֵי נֶבֶךְ, דַּי עָאן לֹא קְאָמְרֵי בִּי
21 מִעֲבָבָא תַּחַת יוֹרְשֵׁי - אִלָּא שְׂמוּם בְּדוּלָן
22 עִירְבִין שְׂבוּעָה, וְאִין חוּרְשֵׁי עִירְבִין שְׂבוּעָה, הֵא
23 אִי אַחֲרֵים נָמִי לֹא הוּא עִירְבִין שְׂבוּעָה - שַׁמְעַת
24 מְרַזְדֵּה תַּחַת לְאַחֲרֵים. וְהַבָּא, הֵאִי לּוּקָה, מָאִי
25 שְׂבוּעָה עִירְדָּא לְיֹאבֵל לְמִימְרָה הַבָּא שְׂמַת
26 תְּחִפְסֵי צָרִיר. דְּכֵל זְמַן שְׁמַעוֹת הַמָּקַם בִּירוּ עִירִין
27 לְמַת תְּחִפְסֵי אַחֲרֵים תַּחֲתוּקְתָּם; וְהַבָּא נֶקֶט זְקַפָּה
28 מְבֹלָה, הוֹדְוִיל חֲקוּפָא מְבֹלָה - אִיבָא לְמִידָח
29 מִפִּי שְׂמַת תְּחִפְסֵי צָרִיר, שַׁעֲבֵם אִם יִטְרַפּוּחָה מִמֶּנּוּ.
30 דְּחָךְ מַלְחָה שְׂוָאֵל מִנְּטוּל כִּי עֲשִׂינָה חֵירָבָה
31 עֲלֵיהּ שְׁטַר מְלוּחָה. אַבְל אִלָּא זְקַפָּה - לִיבָא לְמִידָח
32 לְשַׁמְעָא תְּחִפְסֵי צָרִיר, וְלִיבָא שְׂבוּעָה הוֹדְוִיל יָבֹן
33 לֹא מְצִי תַּחַת לְמִימְרָה לֵאלֹא מִיָּד. מִפּי רַבִּי,
34 וְתוֹמַתָּה; וְהוֹיֵל וְלֹא זְקַפָּה לִיבָא לְמִידָח לְצָרִיר -
35 אִם בֵּן לְמַזָּן דְּמִפְרֵשׁ טַעֲמָא בְּעִירְבִין פֶּרֶק "שׁוּם"

7 וְאַתָּה בָּעַל חֹב לְדִרְאוּבֵי וְנֶקֶטְרָה לֵיהּ מִיָּה - דִּינָא
8 הוּא דְּרֵאוּבִיל שַׁמְעוֹן וּפְצָי לֵיהּ. אֲמַר לֵיהּ רַבָּא: מְדִי
9 בְּאִחְרִיתוֹ דְּעִלְמָא קִבְּלֵ עֲלֵיהּ - אַחְרֵיתוֹ דִּנְפִישָׁה מִי
10 קִבְּלֵ עֲלֵיהּ? וּמַדְּרָה רַבָּא בְּרֵאוּבֵן שְׂרַיָּה שְׂדָה מְעַקְבֵי,
11 וּמַדְּרָה לְשַׁמְעוֹן שְׂלָא בְּאִחְרִיתוֹ, וְאַתָּה שַׁמְעוֹן וּמַדְּרָה
12 לְרֵאוּבֵן בְּאִחְרִיתוֹ, וְאַתָּה בָּעַל חֹב דִּיעַקְבֵי וְקָפְרִי לֵיהּ
13 מִיָּה - דִּינָא הוּא דְּרֵאוּבִיל שַׁמְעוֹן וּפְצָי לֵיהּ מִיָּה.
14 מָאִי מְעַקְבֵי - בָּעַל חֹב דִּיעַקְבֵי בְּבַעַל חֹב דִּיעִלְמָא
15 דְּמִי. אֲמַר רַבִּי בַר הַמָּא: רֵאוּבֵן שְׂמַכְרָה שְׂדָה לְשַׁמְעוֹן
16 בְּאִחְרִיתוֹ, וְחָקֵף עֲלֵיהּ מְבֹלָה, וְמַת רֵאוּבֵן, וְאַתָּה בָּעַל
17 חֹב לְדִרְאוּבֵן וְנֶקֶטְרָה לֵיהּ מְשַׁמְעוֹן, וּפְרִישִׁיהּ בּוּזֵי -
18 דִּינָא הוּא דְּאֲמַרְרֵי לֵיהּ בְּנֵי רֵאוּבֵן, אֲנָן מְמַלְטִילָהּ מִיָּה
19 אֲבוּן אֶבְרָה, וּמְמַלְטִילָהּ דִּירְחִמֵי לְבַעַל חוּב לֹא מְשַׁתְּעֵבְרֵי.
20 אֲמַר רַבָּא: אִי פִּשְׁקָא אֶדְךָ - מְגַבֵּי לְהוּ נִיְהִיְהוּ אֲרַעָא,
21 וְהָדָר גַּבֵּי לֵיהּ מִיָּהּ, כִּרְבִי נַחֲמֵן, דְּאֲמַר רַב נַחֲמֵן
22 אֲמַר רַבָּה בַר אֲבָהוּ: יְתוּמִים שְׂגֵבֵי קִרְקַע בְּחֻבְתָּה
23 אֶבְיָתָן - בָּעַל חוּב חָזוּן וְגֹבְהָ אוֹתָהּ מְהֵן. אֲמַר רַבָּה:
24 רֵאוּבֵן שְׂמַכְרָה כֹּל שְׁדוֹתָיו לְשַׁמְעוֹן, וְהוּרֵ שַׁמְעוֹן וּמַכְרָה
25 שְׂדָה אַחֲרַי לְלוּי, וְאַתָּה בָּעַל חוּב לְדִרְאוּבֵן, רַבָּה -
26 מִיָּהּ גֹּבְהֵי, רַבָּה - מְיֹה גֹּבְהֵי. לֹא אֶמְרֵן אֵלָּא דְּיִבְנָה
27 בְּנֵינֵינוּ, אָבֶל יִבְנָה עוֹדִית וְבוּרֵית - מִצִּי אֲמַר לֵיהּ:
28 לְחֵבִי כִּרְחִי וְחֵבִי אֲרַעָא וְלֵא חֻזָּא קְרָה. וְיִבְנֵינוּ
29 נָמִי לֹא אֶמְרֵן אֵלָּא דֵּלָא שְׂבַק בִּינֵינוּ דְּבוּרְתָהּ,
30 אֲבֵל
31 הַתְּיָמִים (כ.בא.) דִּיאֵן נִזְקָקֵי לְכַסְפֵי יְתוּמִים קַטְנֵים אִלָּא אִם כֵּן רַבִּית אֹבֵלֵת בְּרִין, מִשְׁוֹ צָרִיר
32 הַשְּׂכִיחַת לֵב דְּרִנְקוּקֵי, וְעַם רֵאוּבֵן שְׂמַכְרָה שְׂדָה לְשַׁמְעוֹן וְלִיבָא עֲלֵיהּ מְבֹלָה
33 תַּמָּת, וְשֵׁלֵם שַׁמְעוֹן הַמֵּתָה לְיוֹתִימִם, וְאִדְרַךְ כִּךְ נִמְצָאֵת אַשְׁמֵה שְׁלֹ - דִּינִי עֲבִישׁי חוֹר על
34 הַתְּיָמִים וְנִזְקָקֵי, וְהוֹיֵל וְאִין חִישְׁיָן לְצָרִירֵי יוֹמֵר לֵיהּ רַבִּי: נִדוּ בְּרִיתוּמֵינִי גְדוּלַּת לֹא הוּא
35 חִישְׁיָן לְצָרִירֵי אִבֵי גוּנְתָא, וְאַתָּה לִיבָא קַטְנֵים חִישְׁיָן טַעֲמָא
36 וּפְרִישִׁיתָּ בּוּזֵי - אֹמֵר רַבִּי: רְבוּתָא הוּא, אִל מְבַעֲיָא הִכָּא וְלֹא פִיסִיה - דְּאִינוּ יִכֹּל
37 לְעַבְבַּת הַמֵּתָה, אִל אִפְּלוּ פִיסִיה. וְסִלְקָא דְעִירָךְ אַמְיָנָא הִירַ פֶּרַע חוּב שְׂלֹמִם.
38 וְסִלְקָא בְּעַל חוּב הוּא הַמַּעֲלִיחַ - קָא מְשַׁעֵן לֹא דְאִפְּלוּ לֵיהּ אֲבוּרֵי לֵיהּ אֲנָן מְמַלְטִילָן בִּי.
39 אִי פִישְׁקָא אֶדְךָ מִגְּבוּל לְהוּ נִיְהִיְהוּ וְכו' - מְכָאן פִּי לְחֻזְכִּיתָּה דֵּאָז עַל גְּבַמְרִינֵין לַעֵל בְּפִירֵק
40 "דְּבוּבָת" (פ.א.) דִּירַיִט דְּבַעַל חוּב בּוּזֵי חֵיבָא דִּרְתִּיל לֵיהּ וְהוּ, מִכָּל מִקְּטָא אִם רָפְּסִיתָּ הַלּוּחַ כְּבַךְ
41 לֵי תִין לֹא וְהוּ. כִּי בּוּזֵי חוּבֵי, דִּמְצִי מִגְּבוּל קַרְוֵי עֲרִישֵׁי וְשׁוּחָה שְׂדָה בְּרִין, וְאַתָּה שְׂמַכְרָה
42 כִּי שְׁדוֹתָיו לְשַׁמְעוֹן - פִּרְשֵׁי קַטְנֵים: בְּשִׁטֵּי אַחֲרֵהּ. דְּבַעֵי שְׂטוּחָה לֹא אֲמוּנִין: רַבָּה - הוּא
43 גֹּבְהָ, רַבָּה - הוּא גֹּבְהָ. מְשִׁימָא דִּיבֵל לְבוּבָת מְלוּי אִלָּא אִם כֵּן לְקַח שַׁמְעוֹן אַתָּה שְׂקָנָה
44 בְּאִחְרֵיתוֹ מְרַאוּבֵן. דֵּאִי לְקַח אַתָּה מִמֶּנּוּ שְׁלֹפְנֵי אַחְרֹנָה - לֹא גַבֵּי בָעַל חוּב מְלוּי, דְּאֲמַר
45 לֵיהּ רַבִּי חַיִּי מְשַׁעֵן מִקְּטָא לְבוּבָת מִמֶּנּוּ. כַּשְּׂבַקְתָּ אֵת שְׁלֵי מְרַאוּבֵן, וְאַתָּה עֲשִׂינָה שְׂקָנָה
46 - מְחַלְקֵי שִׁיעִבְרֵךְ, וְשׁוּאָר שִׁיעִבְרֵךְ עַל תַּחֲרוּתָה. אִלָּא נְהִירָה לְחֵבִי: דִּמְצִי שַׁמְעוֹן לְמִימְרָה לֵיהּ: מָאִי טַעֲמָא אֲבוּרֵן אִין נִפְרַעִין מִכְּנָסִים מְשׁוּעֵבְרִים מִקְּטָא שֵׁשׁ שֵׁן גִּינֵי חוּרִין, וְאִפְּלוּ יָן
47 וְיִבִירָת - שְׂמוּם תִּקְנָה דְּלוּקָה אֲרוּבֵי, אֲנָן בְּרִין תִּקְנָתָא לֹא נִיחָא לֵי, כִּדְרַבָּא, בְּפִירֵק דְּבַבָּא קְטָא (ח.ב.), הַלְכֵךְ, מִצִּי פִרְשֵׁי: בְּשִׁי שְׂטוּחָה וְיִבִירָת. מִפּי רַבִּי, וְלִי טִירָחָה כְּפוּדֵרשׁ חוּרְשֵׁי אֲרוּבֵי
48 דְּרוּקָא שְׂבַק, אַבְל כִּשְׂנֵי שְׂטוּחָה, וְלוֹקֵם שַׁמְעוֹן וְיִבִירָת בְּאִחְרֹנָה - יִכֹּל יִבִירָת מְלוּי לְקַח מְשַׁמְעוֹן אַתָּה שְׁלֹפְנֵי אַחְרֹנָה - מִשְׁעֵי חוּבֵי אֲרוּבֵי וְלֹא חוּבֵי אֲרוּבֵי מִקְּטָא
49 קַמֵּךְ, דְּרוּאִי אִם הֵיא כּוּלָּם בִּיד שַׁמְעוֹן - אַחְרֹנָה שְׂדִיָּא וְיִבִירָת הֵיא מְגַבֵּל לֵי, וְכֵן אִלָּא קַח שַׁמְעוֹן עִירִית בְּאִחְרֹנָה וְלוֹקֵם לֵי אַתָּה עִירִית - אִינוּ יִכֹּל לְבוּבָת מְלוּי אַתָּה עִירִית, מְהָא טַעֲמָא,
50 לְחֵבִי שְׂוָאֵל וְחֵבִי אֲרַעָא וְלֹא חֻזָּא לֵי, דְּרוּאִי אִם הֵיא כּוּלָּם בִּיד שַׁמְעוֹן, וְיִבְעִינָתָה חוּבֵירוּתָה שְׂלַח פִּלְפִי אַחְרֹנָה שְׂדִיָּא עִירִית - אִלָּא מְגַבֵּל לֵי, חֵיבִי שְׂטוּחָה וְחֵבִי אֲרוּבֵי וְלֹא חוּבֵי אֲרוּבֵי מִקְּטָא
51 קְטָא (ש.כ.) וְכֵן אִין לִי בִינֵינוּ וְחֵבִי בִינֵינוּ - יִכֹּל לְחַזֵּר: תַּחֲרִיץ לִי מִקְּטָא לְבוּבָת מִמֶּנּוּ, אִלָּא עַל פִּי שַׁלְמֵךְ שַׁמְעוֹן בְּשִׁי שְׂטוּחָה, וְמוּחָה וְיָבֹן חִילוּתֵיהּ רַבָּה - מִיָּה, כִּדְרַבָּא שְׂוָאֵל, רַבָּה - הוּא גֹּבְהָ
52 אִפְּלוּ בְּשִׁי שְׂטוּחָה, וְאָז עַל פִּי שַׁלְמֵךְ לֹא שַׁמְעוֹן אַתָּה שְׁלֹפְנֵי אַחְרֹנָה, בְּעַנְיָן שְׁהִאֲחִירָנָה עִירִית אַחְרֹנָה שְׂלַח לֵי בִינֵינוּ וְלֹא שְׂבַק בִּינֵינוּ דְּבוּרְתָהּ, וְלֹא מְצִי לְמִימְרָה הַשְּׁטָא טוֹרֵד
53 חוּבֵי אֲרַעָא לֵי חֻזָּא לֵי, רַבָּה - הוּא גֹּבְהָ רַבָּה מִיָּה גֹּבְהָ - וְאָז עַל גְּבַמְרִינֵין, אִין נִפְרַעִים מִכְּנָסִים מְשׁוּעֵבְרִים מִקְּטָא שֵׁשׁ בְּסִיסָּה שֵׁן חוּרִין, וְאִפְּלוּ יָן וְיִבִירָת - הַכָּא שְׂאֵי, וְלִיבָא
54 בִּין חוּרִין כֻּלָּל, וְכוּלְהוּ מְשׁוּעֵבְרִים יִנְדוּ, שְׁדִירֵי הוּא וְהַבַּעַל חוּב אִין מַכְרָה אֲרוּבֵן.

אָבֶל

1 זְקַפָּה מְבֹלָה - לֹא מִצִּי אֲבוּרֵי בְּרֵי רֵאוּבֵן לְשַׁמְעוֹן מִיָּד, וְחֹשֶׁבֶן הָרֵן מֵמַת אִילוּן הוּא מוֹתָן
2 בִּירוּ בְּמִשְׁכַּן חֹתֵת הַשְּׁדָה, אִם יִטְרַפָּה מִמֶּנּוּ. וְאִם בֵּן אַחֵי שְׂפִיר דְּנֶקֶט "בְּאִחְרִיתוֹ", וְשִׁלָּא
3 בְּאִחְרִיתוֹ - אִין חֵלְקֵי בִין זְקַפָּה לֹא זְקַפָּה. וְאִפְּלוּ אִם תִּמְצֵי לִמְרָה - חוּפֵי - לֹא זְרוּקָא. וְלֹא
4 נֶקֶט זְקַפָּה אִלּוּ מֵשׁוּם לִמְרָה שֶׁנִּתְקַמַּם הַמֵּבֵר, לְכַל זְמַן דְּעִילִיל נִתְקַמַּם חוּפֵי אִין מְרַבֵּר קוֹטֵם,
5 וְכּוֹשְׁפָא עֲלֵיהּ מְבֹלָה - הוּא לֹא עִילָל זְנִיפֵק אַחֲרֵיהּ,
6 וְלֹא הוּא עִירֵךְ לְמִימְרָא אִלָּא תְּרוּקִים הַמְכָר - וְהוּ
7 לֹא - אִפְּלוּ דְבִי אֹמֵר רַבִּי, דְּאִדְמִירְךָ לְמִלְקֵט
8 "בְּאִחְרִיתוֹ", דָּי שְׂלָא בְּאִחְרִיתוֹ - לֹא אִהּ
9 שַׁמְעוֹן מִיָּה אִלָּא מָאִי דְּשַׁמְעוֹן מִמְתַּוְּתֵן. דְּמַת
10 שְׂאֵן הַלּוּקָה רִשָּׁא לִתּוֹ הַמֵּתָה לְבַעַל חוּב -
11 אִין מְתַוְּתֵן דִּיא בְּפִירֵק "דְּבוּבָת" (מְבוּבָת פִּיר.א), רַבִּי
12 עֲקִיבָא אֹמֵר, אִין מְתוּרְוֵן בְּרִין, אִלָּא יִתְנָה
13 לְיוֹרְשֵׁי, שְׂבוּלָן עִירְבִין שְׂבוּעָה אִין חוּרְשֵׁי
14 לְיוֹרְשֵׁי שְׂבוּעָה. אַבְל חֻשְׁתָּא אָז מִשְׁעֵי לָא אָז פֵּל
15 פִּי שְׁהוּא מוּחָזֵק בְּתוֹ, וְסִלְקָא דְעִירָךְ, עֵינְבֵם לְעֻצְמָא
16 תַּחַת אַחְרִיתוֹ שְׂאִבוּרֵי חֻבִּי - אִילוּ דְבִי לֹא
17 עֵינְבֵם, וְדִמְטִלְטִיל דְּיִתְמִי נִתְנָה. וְשִׁדְהָ רַבִּי רַבִּי
18 חֲזַקְנָא מְבֹלָה - חוּקָא. דָּי רַבִּי הִכִּי - מָאִי
19 קְאָמְרָה, דִּינָא הוּא דְאֲמַרְרֵי לְבִי רֵאוּבֵן לְשַׁמְעוֹן
20 שֶׁלְקָא שִׂבְעָא אֲבוּרֵי נֶבֶךְ, דַּי עָאן לֹא קְאָמְרֵי בִּי
21 מִעֲבָבָא תַּחַת יוֹרְשֵׁי - אִלָּא שְׂמוּם בְּדוּלָן
22 עִירְבִין שְׂבוּעָה, וְאִין חוּרְשֵׁי עִירְבִין שְׂבוּעָה, הֵא
23 אִי אַחֲרֵים נָמִי לֹא הוּא עִירְבִין שְׂבוּעָה - שַׁמְעַת
24 מְרַזְדֵּה תַּחַת לְאַחֲרֵים. וְהַבָּא, הֵאִי לּוּקָה, מָאִי
25 שְׂבוּעָה עִירְדָּא לְיֹאבֵל לְמִימְרָה הַבָּא שְׂמַת
26 תְּחִפְסֵי צָרִיר. דְּכֵל זְמַן שְׁמַעוֹת הַמָּקַם בִּירוּ עִירִין
27 לְמַת תְּחִפְסֵי אַחֲרֵים תַּחֲתוּקְתָּם; וְהַבָּא נֶקֶט זְקַפָּה
28 מְבֹלָה, הוֹדְוִיל חֲקוּפָא מְבֹלָה - אִיבָא לְמִידָח
29 מִפִּי שְׂמַת תְּחִפְסֵי צָרִיר, שַׁעֲבֵם אִם יִטְרַפּוּחָה מִמֶּנּוּ.
30 דְּחָךְ מַלְחָה שְׂוָאֵל מִנְּטוּל כִּי עֲשִׂינָה חֵירָבָה
31 עֲלֵיהּ שְׁטַר מְלוּחָה. אַבְל אִלָּא זְקַפָּה - לִיבָא לְמִידָח
32 לְשַׁמְעָא תְּחִפְסֵי צָרִיר, וְלִיבָא שְׂבוּעָה הוֹדְוִיל יָבֹן
33 לֹא מְצִי תַּחַת לְמִימְרָה לֵאלֹא מִיָּד. מִפּי רַבִּי,
34 וְתוֹמַתָּה; וְהוֹיֵל וְלֹא זְקַפָּה לִיבָא לְמִידָח לְצָרִיר -
35 אִם בֵּן לְמַזָּן דְּמִפְרֵשׁ טַעֲמָא בְּעִירְבִין פֶּרֶק "שׁוּם"

1 אבל שבק בעינות דכותה מצו אמר ליה הנהיין לך מקום לגבות ממנו – לאו דוקא קאמר ליה לשנא, ולא שייך לומר הכי אבל לגבי בעלים ולא לגבי לוקח ראשון, ועיקר טעמא לא
2 היי אלא משום 'מה מכר ראשון לשני – כל זכות שתבא לדוד', והוא היה יכול לדחותו אצל בעינות אחרת דכותה. אבל אל שבק בעינות דכותה – לא מצו לדחותו אצל זיבורית,
3 דראשון נמי לא היה יכול לדחותו אל זיבורית. דאי שמיש 'אי שתקת שתקת, ואי לאו מהדרנא שטרא זיבורית למרד', כדבארמינן בפרק קמא דבבא קמא (גבי נמי מכר לאחור או לשלשה
4 כחאור נכנסו תחת הבעלים – הא אוקמינא הוהם ביתמן, הוך הדבא מייחי ברת רב הכי, כוסטמא מיידי נמי ביתמי.

5 **דינא** הוא דאדיל ראובן ומפני ליה – וקא
6 משתעי עמי דהריה. ומקשים: אמר נפקא
7 מינה שיענו עמי ראובן ולא שיענו עמי ירוח
8 שיענו בקר, הלא כל מה שישמעון יאמרו יענו
9 שיענו; וכי תטא, נפקא מינה בנות שיש עדים
10 קרובים לשמעון ואינם קרובים לראובן, ורודים
11 לרובי בעל רוב – דהיי לשמעון אינם יכולים
12 להעיד, אבל לראובן יכולים להעיד – לא היא.
13 ריבון דסוף סוף יש ריחם לשמעון, שיעמדו בידו
14 הקרקע – פסולין להעיד אפילו לראובן, כדמוכח
15 בסוף פרק קמא דמכות (ו'א) דאמר: אילנא
16 וטוביה קרובי דרעבא ודו. סבר רב רבא פליגי
17 גבי ניהו ומלוה דהוה. אמר ליה רב פפא בריה

18 דרב יודישע דרב פפא: אי ליהיה ללוה – לא בור שרבי אפילו; ואין לומר דנפקא מינה: בן שהעדים, המקומיים את השטר של בעל רוב. קרובים לראובן ואין קרובים לשמעון, ואי לא היה
19 קרובים לרב דברים – יכולים לקיימו. לא נמי לא קיימו. הא מטעם דאפילו משתעי דינא בדידי שיענו יתא בעל מקימי דינא. כיון דאי טרף ליה מינה – בתר ראובן אזיל. ועוד:
20 דסקי איבא דאמר אפילו על באחריות נמי, מה אמלו איהו גופה אמרין בבבא בתרא (גמ'א). דמכר שדה שלא באחריות – מעני לו עליה אי לא היה ארעא אחרית, דליבא
21 למימר להעמידה לפני בעל רוב עבד, ולא היה פסול לומר דאפילו כבבא בתרא (גמ'א). דמכר שדה שלא באחריות – מעני לו עליה אי לא היה ארעא אחרית, וידיע אם פרע
22 לא אם לא, ויכול לומר לו: אישתבע לי דלא פרעתך, כדפרש בקונטרס. אבל שמעון אינו יודע, ואינו רוצה לשתק שן, דאם בלא הכי עריך שבעה, כיון דהא ליפירע מנכסיה משועבדים,
23 ולא יפרע אלא שבעה. ומדוי, יש לומר: דנפקא מינה דיוכל לומר: אישתבע לי דלא פרעתך, כדפרש בקונטרס. ובגן שגמלו לו ששמעון שבעה הבא ליפרע מנכסיה משועבדים, רבי היה
24 מדוקדק: דאי בעל רוב אינו יכול למצוא עדים לקיים שטר, ואמרין דראובן יכול לשעון 'מוזיק' הוא, לפי שהטא יתא עבד בבירר אמר הוא מוזיק. אבל שמעון – מספק אינו יכול לשעון 'מוזיק'
25 הוא, או נפקא מינה טבא. וכן הוירשם, מספק אינו יכול לשעון 'מוזיק' הוא' על שטר שהוציאו על אביון אף על פי שאין בעל רוב יכול לקיימו. ולא תחמה: אם כן לא שבקת יחי לכל
26 בריה – שחיי מן ההורח אין עריך שום שטר קיום, עדים התומים על השטר נעשה בני מקדשה עדותן ביד דיה, ואפילו גולן מחוקק שהוציא שטר – אין נראה לי שערך קיום, דלא
27 אמרין שהדין שטר שאני מעצמו. דאף על פי שזאת חשוד על שטרך. מן – מירתת לכתוב שטר שטרך. מן – מן יכירו בתי דין ויפוי. ולכך, כי פקטו רבון קנגב טענת שטר מוזיק – ולא מילי כי

28 אמר ליה דקם ליה בנבריה, אבל יתימ' ולקחות כנגד טענת של זוף – לא הצריכו בחכמים עדי קיום. והואיל ליה קום ליה בנבריה אם הוא מוזיק אם לאו. ומיזי רבי ראה מהא דהנן בפרק
29 קמא דבבא מיצטא (י"ב, ט"ז) שטר שריב. אם יש בן אחריות בסכס – לא יחזיר ליה ליה ליה ליה ליה, מפני שבת דין נפרעין מהם. אין בן אחריות בסכס – יחזיר למלוה. מפני שאין בית דין
30 שטרך מהם, בדין רבי נאמר. ומוקף ליה שטראל (ש"ס) שאין חזיב מרדא, אין חזיב, דאמרי הדי רבי נאמר: שטר שריב אחריות – אפילו בנדי יחי לא רבי, ויחזיר למלוה
31 ויזרע על פי צליחתו. ופרך: ונחידה ליה ללוה לצר על פי צליחתו של לוח לזה? הא קאמר 'לא היו דברים מעולם' והשטא. אם תמצו לומר דרענעין לתימ' ולקחות 'מוזיק' הוא, יש בו
32 אחריות בסכס אמאי לא יחזירי אי כשיכול לקיימו ויש לו צלילה עדי קיום – אם כן חזיר, דקושטא קאמר, ורבין גבה, דלפידעה ליבא למדוש. דהא קאמר 'לא היו דברים מעולם', וכל
33 האמרי – לא יחזיר – באומר 'לא פרעת רמי'. ואם לא יוכל לקיים – מה נובל דלפסיד בחזרתו והלא לא יוכל למצוא עדים על כלום מלוה. כי ישיעון 'מוזיק'. וגם מן ולקחות ויתומים לא
34 יוכל להוציא – לא ישיעון כשיכולו אמר דאי לא טענין ליה טענה איהו, אף על גב דשרי טענת לירוש וטענין ללוה, הא מוקמינן עלה כימא ארואריהו: כי מן שאן הולח צעמו פסול.
35 לכך לא יחזיר, שלא יגבה מן היתומים מן הקחות. ומדוי קשה: דאבתי אמאי לא יחזיר? הא לא יוכל לעולם לגבות על ידו לא מיתומים ולא מלקוחות. נדבר 'דמוזיק' אף לא טענין ליה –
36 מדוי 'הורח' טענין ליה, דאבתיך הוא נאמן על שטרך 'פרע' מינו דאי בעי אמר 'מוזיק' הוא', כענין שמינוצי ב'דמוכר את הבית' בסופו (בבא בתרא ע"ג). גבי נפקא מינה דאדיל חבירי בשטר,
37 דקסבר את שטראל הוא, 'וחזרתיה ליה', אמרין על שטרך 'פרע' בדין נאמי – נאמן, מינו דאי בעי אמר 'אנאסר', ליתמי אפילו בפלוגתא. שטר כשר היטא על היתומים: דיני
38 טלה אמרי נשבע ונבה מלוה. ודיניי ארץ ישראל אמרי: נשבע ונבה מחנה. ומפרש דמאן דאמר נשבע ונבה מחנה סבר: לא מצו אמר ליה 'שטרך בדין נאמי בעי', את ליה דרב חסדא.

39 פירוש: דרענעין לתימ' החזרתו לך הפלגא פקדון. והואיל אבדין היה נאמן בכך, מינו דאי בעי אמר 'אנאסר'. ואף על גב דלתימ' לא טענין 'אנאסר', דהא למאן דאמר נשבע ונבה כולו, דמינו
40 אמר ליה 'שטרך בדין נאמי בעי', ולית ליה רב חסדא – מכל מקום לפירוט, דיעמא 'אנאסר' אלא, לא טענין ליה 'אנאסר'. והיינו טעמא: דאמרי נשבעו ולא שיענו ליה לזה לזה.
41 דאמר: נשבע ונבה מחנה החזרתו לך אף על פי שאבדין לא היה נאמן אלא מחמת מינו, דאי בעי אמר 'אנאסר'. והכי נמי טענין ליה 'פרע' הוא', אף על גב דאבדין לא היה נאמן אלא
42 מינו דאי בעי אמר 'מוזיק' הוא' ומדוי, לא קשיא מדי, אי סבירא ליה לשמואל: מדוי בשטר שכתבו אין עריך לקיימו, שלא היה אבדין נאמן לומר 'פרע' הוא', מינו דאי בעי אמר 'מוזיק'.
43 אבל בדין סבירא ליה להעמידה לפני בעל רוב עבד, ואמרין דראובן יכול לשעון 'מוזיק' הוא, לפי שהטא יתא עבד בבירר אמר הוא מוזיק. אבל שמעון – מספק אינו יכול לשעון 'מוזיק'.
44 להוציא מידם על ידי זוף: על כן נראה לומר: שטענין להם 'מוזיק' הוא'. והייא דהתם – איבא לשעני עליה דהיישין שמה ויצא אפילו מלוה גופיה, על ידי שימצא קיום. וכן דפסיל כל אדם
45 ואתרע עליה בגפילה – איבא למחש' ביה, אפילו אם הוא יכיר ויחזיר התומות. כי שנת רימה חייך ער שרימה את התומות הלמה עדי לנברי, ועו הדיינים בקיום השטר, כי האידא 'רג'
46 פשטי' (שם קס"א) דאבתי דאמרין ליה לנבריהו וכו'. וכדדישעין לעיל ב'אמי גערוח' (ג'ב, ט"ז) גבי שטר ריעא, אל אבל בגבנין בתי אף על גב דאית ליה עדי קיום, מבין דקא מהדרו מוזיק – אמרי: ויפוי פיה

47 וכתב, ואם אמרם: אם כן יחזיר שטר שכתבו בו רימה, אמאי יחזירי נדש שטר חייך ורימה התומות לנבריהו? הא לא קשיא, שרתי יש ללכת בן חייב ויחזיר טענין ליה מוזיק – דליבא
48 אפלו טען. דהייבא ראל טענין ליה לן למישו משום ריעתא ויפילה, ואיבא לאוקמא דהיא דשטר שכתבו בו גנפ – בלדלתא ללוה, דלא טען מדי. אבל אי הוה טען זוף – הישינן, דהא
49 אפילו תוקמא להדיא ולא יחזיר דהיישין לזוף דרוקא בלי עדי קיום השטר, משום הפסד ויתומים ולקחות הוא דהיישין. דלא טענין ליה 'מוזיק'. מכל מקום תוקשי, מדאמר שמואל הוא
50 המוצא שטר הקנאה בשטר – יחזיר בעלמם. ובאמי: נדשו להפסיד דימתי. כיון דלא מקימינן אלא: אית לן למימר: כגון דלייתה ללוה, דלא טען מוזיק; ולחכי לא הישינן לזוף, והואיל
51 וכן, כי מפרשין נמי דטעמא שטום דהיישין שמה ויצא אפילו מלוה עצמו על ידי קיום, והוא רמי ראי להכשירו משום ריעתא ויפילה וטענה ליה – לא קשיא נמי דהיא דשטר שכתבו
52 בו גנפ, דהא איבא נמי לאוקמא בלדלתא ללוה, ולא טען מדי. אבל אי טען ליה 'מוזיק' הוא' – לא יחזיר, כגון דנפל איתרע ליה. אי נמי, כיון דמוקמינן – דקיימו בתי דין, ולא ארע
53 בגפילה. ואפילו פסיל ליה לזה ואמר 'מוזיק' הוא' – יחזיר. והיא דנבא שטר רוב – כשאני עדין מוקמינן, ובלי האי לא הישינן שטרין חייבתין התומות הדיינים. ולחכי לא הישינן ראה
54 דרענעין שפיר לתימ' 'מוזיק', מהא דארמינן בסוף פרק 'פי שטו' (בבא בתרא קע"ב). דאמר רב הונא: שביכ מרע שדקדיש כל נכסיו, ואמר מנה 'לפלוגי ברי' – נאמן, חזקא אין ארם עשה
55 קטנא על דהקשר. ופרך: וכן ארם עשה קטנא על בניו: דרב ושמואל דאמי תריהו: שביכ מרע שאמר מנה לפלוגי בדי, אמר 'נר' – נתנו, לא אמר 'זנו' – אין נתנו. ומסיק: ודי
56 הוה נמי דנבא שטר מוקמינן, רב ושמואל דאמי תריהו: שביכ מרע שאמר מנה קטנא, אמר 'נר' – לא קיימה לשטרתי, אמר 'זנו' – לא קיימה לשטרתי. פירוש: דשנא לא להשבע את בני אמר
57 כן, ואם נבא שטר דלא טענין 'מוזיק', מכל מקום יבא, דהא נקט שטרא, ולא מצו אמר 'מוזיק' הוא' ואין נראה לדחות דמידי ברלא מו, דהא 'נותנין קאמר, שמואל דאיתמי קאמר.

עך

כתובות-מי שהיה נשוי - פרק עשירי דף צג עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל" (רשטינזליץ)

תוספות

ארת נטלה לפי מעותיה עד שפרעין כל אחת כתובתה, כי זה דין צדק. והו שאמר רבי: אין
אני רואה דבריו כאלו - בבבא וירושא ובבבא דמיצאע אבל כסיפא דהגו היוו שם שלש
מאות, של מנה נטלה תמישים, ושל מאתיים מנה, ושל שלש מאות ששה של חב - ולא חלק
ב רבי. אלא, בין בחמישים אחת בין בשתיים פחות, כל אחת הדין, כל אחת לפי מעותיה, ותו,
אשכון משנה שלמה בפרק "שור שנגח ארבעה

חמישים" (בבא מציעא אהרן שור - רבי בנימין אמור: שור
שה נאכס בשנה שנה שור שה נאכס, ואין חבילה
יפה כלום - זה נטל מנה, זה חנה, והגו חנה (את)
שור אחר שה מאתיים - הארוזין נטל מנה,
ושלפניו, זה נטל תמישים זו זה נטל תמישים זו.
חור ונגח שור אחר שור מאתיים - הארוזין
מנה, ושלפניו תמישים, וזו ושנים הראשונים דברי
חב. וקימנא כרבי עקיבא, דאמר: שותפי נהו,
וקימנא לן כותבי. והלוקה זו כל אחד לפי מעותיו,
לפיכך העמודי דברי רב כל מנה ונגח שנה.
שור היו חלקה לפי המעות, כי היכי דלא תקשי
הלכתא אלתלמא, וזו ורסין ב"ש נחלין" (בבא
בבא כריתא דר"א), תני: ארי אומר אומר אני, הבכור
נטל פי שנים ששה שחברו נכסים לארז
מיתה אבידן, קשי שטר חוב - בכור נטל פי
שנים. הגו רבי סבר לפי מעותיו, ואם תשיע
דבריו בשנה משש - רוב דרבי ארובי, הלכך
ניאה לתשיע דרבי עד קריי אלוהיתא, הלכתא,
לחוד דרבי רבן, לפי מעותיו, וכן הלכתא שות.
יש חלק: דלא דמי לחודא דיש נחלין, הדמם
ליכא שום עשבור, אלא כל אחד לי כל חלק
בקרע, ובכור יש לו פי שנים - לכך נטל כל מה
שתלך משבתי, אבל חבא - משועבדים לחבונה,
שכל שלשה מאות משועבדין לחבונה בעל מנה
ובעל מאתיים מנה לבעל שלש מאות, וכן
בכסו אוראין לחבונה עד שיהיה כל כל המנה
שלה.

מאי לא בשור לחרישה ועמוד לטובחא איירי
- מבח קשיא ארתי סיפא, דייק חבי.
מאי לא פתחו משש - וקסבר דברש לחרישה
ועמוד לטובחא איירי. ולטובחא ועמוד לטובחא
- מאי שביעין אלא בכי בתי ארזי ממירי,
ותויבתא דרב הוננא.
הותרו זו חרתי - שלדעת כן שתתפנו יחד,
שאם לא ירדו אלא ויחלקו פחות.
שבשכל ריח מונעס כזה לא יקפידו, אלא כל אחד
אחד יקח חשבון מעותיו, והאי חרתי לא לאיפוק
עתיק, ובידחא"ב (בבא בעיצא מהב) מוכיח
במנה דוכתי דיעשין יוצאין בהוצאה יותר
מחרישים, אלא לאיפוק אסתרי דרעיתא, שם
ישעין יותר מאד, מפי רבי, הא דאמרינן בפרק
קמא דבבא כותבי (גי'א) אמר ליה בר יודיה לרב
תנא: לדידך, דשתת לית לך דינא ונגח אלא אנה,
בכור תפשוט וחרתי עבד אביקון עבד ונתנה טמאה,
ופשוט ליקש ליה משעיתם ואתמר רבני הם: שנים פשוטים נואה ליה ישעבור ליה זים אחד ולה זים אחד, אבל בבכור פשוט - קשיא ליה, שאם יעבד תפשוט זים אחד והבכור
יש זים - חרי הבכור נטל יחיה פי שנים, שאם יש עיר דרוקא מנהלך זים אחד, ומשתכרים בה דרבה כסוריה, שיש שם סחורה בול, פשוט שאין לו שדות אלא זים אחד - לא לכלי לילך
שם, והבכור שיש לו שדות זים שנים - הולך שם ומשתכר כמה וכמה יותר מן פשוטו, ורבי מפרש: ולרזי קשיא ליה בכור פשוט - משום שור לחרישה ועמוד לחרישה לבולי עלמא אשכר
לאמצע, משום חבי כרבי יעשה, דבזה אין נטל הבכור פי שנים, ומשני: עובד לזה זים אחד ולה זים אחד, ולא רמי לשור לחרישה ועמוד לחרישה, דמשום דכי היו דהם השכר לאמצע
- דמעיקרא ארעא דרבי נשתתפא, אבל גבי בכור דלא שייך האי טעמא - כל אחד נטל לפי חלקו, ומפי רבי **מי** שזדה נשוי ארבע נשים - לא היה מצי למנקט שתי נשים, אף על גב
דשיכח בהן שפיר פלוגתא ונתא קאן בן נגס - מכל מקום לא היה שמענין מניח: שבעה לארז שבעה למאה, אבל השתא שמענין ליה, דהא אין שבעתה ארבעה לשלישית משום
שבכר נשבעה לשעיה, דכרמיש בגמרא, מודה, תימה אמאי תנא "ארבעי" בשלש מני, דבשלש מני שמענין "שבעת לארז שבעה למאה! ויבא למימר: דהוא אמנת: דהם הוא דאין
נשבעת ראשונה לשלישית שהיא אחרונה, דלא חיישין כולי האי כיון שבכר נשבעה לשנה, ושלישית, שמא כבר נתקבלה כתובתה שאין נשבעת - לא אחרוך בה רבן כולי האי, אבל אם
היתה נשבעת אותה שלישית, כון שיש רביעית, והשתא לית דיעין שלא נתקבלה כתובתה - דהא אמיתא ונתציר טפי, ותשבע ליה הראשונה, לרבי תנא "ארבע נשים" ומפי רבי.
שנמצאת

השכר לאמצע, אמר רבה: מסתברא מילתיה דשמואל
בשור לחרישה ועמוד לחרישה, אבל בשור לחרישה
ועמוד למבויחה - והו נטל לפי מעותיו, והו נטל
לפי מעותיו, ורב המנונא אמר: אפילו שור לחרישה,
ועמוד למבויחה - השכר לאמצע, מיתבי: שנים
שחפילו לביס, זה מנה זה מאתיים - השכר לאמצע.
מאי לאו - בשור לחרישה ועמוד למבויחה, ותיבתא
דרבא! לא, בשור לחרישה ועמוד לחרישה, אבל
שור לחרישה ועמוד למבויחה מאי - זה נטל לפי
מעותיו, והו נטל לפי מעותיו? אהרתי סיפא "קח
זה בשלו זה בשלו ונתערבו - זה נטל לפי מעותיו
וזה נטל לפי מעותיו" - לפלו וליהו ברדיה: פמה
דברים אמורים - בשור לחרישה ועמוד לחרישה,
אבל בשור לחרישה ועמוד למבויחה - זה נטל לפי
מעותיו והו נטל לפי מעותיו! הכי נמי קאמר: פמה
דברים אמורים - בשור לחרישה ועמוד לחרישה,
אבל בשור לחרישה ועמוד למבויחה - נעשה כמי
שלך זה בשלו זה בשלו והו בשלו ונתערבו, זה נטל לפי
שחפילו לביס, פתחו או הותרו - כך הן חולקין,
מאי לאו, פתחו - פתחו ממש, הותרו - הותרו
ממש! אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוי: לא,
הותרו - וזו חרתי, פתחו - אסתריא דרעיתא.
משנתה מי שהיה נשוי ארבע נשים ונת - הראשונה
קדמת לשניה, ושניה לשלישית, ושלישית
וראשונה נשבעת לשניה, ושניה לשלישית, ושלישית
לרביעית, ורביעית נפרעת שלא בשבעתה, הן נגס
אמר: וכי מפני שהיא אחרונה נשפרת? אף היא
תפרע אפוא בשבעתה, הו ויצאת בולן ביום
אחד - כל הקדמות לחברתה, אפילו שעה אחת
וכתה, וקד הו פוהבין בירושלים שעות, הו
בולן ויצאת בשעה אחת, ואין שם אלא מנה -
חולקות בשור. גמרא במאי קמפליג? אמר שמואל:
בין

השכר לאמצע - חולקין בשור, שור לחרישה - שלקחו בתן שור לחודש וחורשין בו,
ואין חלקו של זה נטל כלל חלקו של כלום - הלכך חולקין בשור, אבל שור
לחרישה, והשכר בבשר, ושחטוהו. זה נטל לפי מעותיו בו - שדרי מחולק לאבריו,
וזה נטל לפי מעותיו, דאף על גב דמעיקרא ארעא
דלמיפלו בשור נוחה לשותפא, השתא דשבח
בבשר ושחטוהו, הוה מחולק לאבריו - שיל
איש לפי מעותיו, לקח זה בשלו - שוורים
בריאים במאתים, וזה בשלו - שוורים כחרישים
במנה, זה נטל לפי מעותיו - דשור כחוש אין
עבודתו דומה לשל כריא, לפלו ברדיה - אף
כשהילוי לביס מעות, ולקחו כרמיא אחת,
יחלקו, ולימא, זה נטל לפי מעותיו והו נטל
לפי מעותיו כו, פתחו פתחו פמש בו - וקתני:
כך הן חולקין לפי המעות, ותיבתא דרעיתא
וזה חרתי - ששטליו וזוים נשים, ונתנו נשואו
בהם עד שנעשו חרישים, ויחזקין הם כרמיא,
הלכך, וחלקם לפי המעות, דכל זה לא ירדתי
שקיל, אבל אם הותרו יותר על השבחון -
השכר לאמצע, איסרי דרעיתא, ששטליו
המטבע, ואין יוצאת כרמיא, וישא על מנה
בפיסת רגלו מתחת קושר מהם שם, דמעילא
ליה חלודי רידוה ונורחא רידוה, כדאמרין
במסכת שבת (ס"א), יוצאין בסלע שעל
הצניעה, ומפרש: מאי ענית - בת ארעא, דכין
ירשע בעין - נטל כל אחד בחשבון שחטלו,
אבל אם פתחו נואה זים תמישים זו - זה מפסיד
מחצה, וזה מחצה, שחשבי ויהפסד לאמצע,
משנתה הראשונה נשבעת לשניה - אם שנה
נטעה: והואיל ואת באת לטול חלקי - השבעי
לי שלא נבתי משל בעלי חלום, לדמא לא
משתיי לי נכסים כשיעור כתובתי, ואף
שלישית תאמר כן לשניה, ורביעית לשלישית,
אבל דרביעית - נפרעת עלתה בשבעתה, וכן
שהתומים גדולים, וקסבר האי תנא: כי אמר
רבנן רבא לפרעא נכסיס תרומוס לא יפרע אלא
בשבעתה - בתומים קטנים אמר, ולא
בגדולים, אף היא לא ענית בו - ובגמרא
מפרש פלוגתא דבמאי, היו בולן ויצאת ביום
אחד - כל חומר, ויצאת לפנינו ומלמדת שכולן
נכתבו בשם אחד, כל הקדמות לחברתה שעה
אחת - בכתובתה, וכתה - אם השעת
מפורשת בתוכן, כגון, באחת כותב ביום פלוני
בשעה שלישית, ובשניה בשעה רביעית, וכן
בבבא.

גמרא

בכור תפשוט וחרתי עבד אביקון עבד ונתנה טמאה, כיצד הו עשין? אמר ליה: שאני אמור: שבר לזה זים אחד ולה זים אחד, ומקשה רבני תם וכו' צריך לברכה: אמאי קשיא ליה מבכור
ופשוט ליקש ליה משעיתם ואתמר רבני הם: שנים פשוטים נואה ליה ישעבור ליה זים אחד ולה זים אחד, אבל בבכור פשוט - קשיא ליה, שאם יעבד תפשוט זים אחד והבכור
יש זים - חרי הבכור נטל יחיה פי שנים, שאם יש עיר דרוקא מנהלך זים אחד, ומשתכרים בה דרבה כסוריה, שיש שם סחורה בול, פשוט שאין לו שדות אלא זים אחד - לא לכלי לילך
שם, והבכור שיש לו שדות זים שנים - הולך שם ומשתכר כמה וכמה יותר מן פשוטו, ורבי מפרש: ולרזי קשיא ליה בכור פשוט - משום שור לחרישה ועמוד לחרישה לבולי עלמא אשכר
לאמצע, משום חבי כרבי יעשה, דבזה אין נטל הבכור פי שנים, ומשני: עובד לזה זים אחד ולה זים אחד, ולא רמי לשור לחרישה ועמוד לחרישה, דמשום דכי היו דהם השכר לאמצע
- דמעיקרא ארעא דרבי נשתתפא, אבל גבי בכור דלא שייך האי טעמא - כל אחד נטל לפי חלקו, ומפי רבי **מי** שזדה נשוי ארבע נשים - לא היה מצי למנקט שתי נשים, אף על גב
דשיכח בהן שפיר פלוגתא ונתא קאן בן נגס - מכל מקום לא היה שמענין מניח: שבעה לארז שבעה למאה, אבל השתא שמענין ליה, דהא אין שבעתה ארבעה לשלישית משום
שבכר נשבעה לשעיה, דכרמיש בגמרא, מודה, תימה אמאי תנא "ארבעי" בשלש מני, דבשלש מני שמענין "שבעת לארז שבעה למאה! ויבא למימר: דהוא אמנת: דהם הוא דאין
נשבעת ראשונה לשלישית שהיא אחרונה, דלא חיישין כולי האי כיון שבכר נשבעה לשנה, ושלישית, שמא כבר נתקבלה כתובתה שאין נשבעת - לא אחרוך בה רבן כולי האי, אבל אם
היתה נשבעת אותה שלישית, כון שיש רביעית, והשתא לית דיעין שלא נתקבלה כתובתה - דהא אמיתא ונתציר טפי, ותשבע ליה הראשונה, לרבי תנא "ארבע נשים" ומפי רבי.
שנמצאת

1 תלינן מסירה שעת שחרת חתימה – וכתא נמי תלינן המסירה בשעת חתימה. ואפילו אם
2 תימצי למור למעמא אי אפשר, ואדור מהם נחתם קודם לחברו – אידו מיהו סבר דשרינדי
3 נחתמו בתב אחת, ואז רעתו כלל בשמורם לדם, אפילו בזה אחי. זה, שקנה אחו יתור
4 מחברו. אלא דיעו שקנה זה כמו זה, וחי כפולו כמי שגידם בבת אחת, ואן מועיל הקדמת
5 החתימה כלום. ואי נמי הגדים שום בשני שטרות

6 איתא בשעת שמסקין באותו בני חתום. דקנין
7 יכול לחזר בו או ליקים עתה. הלכך אמר רב –
8 חולקין, ושמואל דאמר כרבי אלעזר דאמר עדי
9 מסירה כרתה, וכיון שירצה השטר מיד המוכר ליה
10 הלווק, נודר הוא שלא למסור בבת אחת, אלא הו
11 שלא בפני הו, ודומסיה ביד המוכר, דביתובין
12 שטר למוכר אף על פי שאן חולק עמו. אבל
13 החתימה לרבי אלעזר לא עיקר. ואז לא תלינן
14 ביה. הלכך אמר שמואל: שרוד דרייני, שיש ש
15 ביד הדיינים מבוהקים תיזן לכל מי שירצה.
16 ודוואל ואי אפשר ליה הענין להיות בבת אחת –
17 אימור איתרמי לאתו שותה. וכן (כתובות פאח) –
18 גבי שני טוביה, שנידים הלמידי בהמים דאיכא
19 שרוד, וגבי רבי יהודה דרבאן אמר: רבי, כיון כפר
20 קמא דניין (א"ר הדין), דמיית אבא, וכו' בבישרה
21 יחסיך (קדושין ע"א), גבי 'נאמן הדיין', וכן
22 בדמכורא לא תביח' (בבא בתרא ס"ב), גבי 'דבאב
23 דרקלי, וכו' ב'ישבתה עובד' ברשיה (שבועות
24 ל"ב), וגבי 'נאמר בר נתמן' ב'יוקת בתרים' (בבא
25 בתרא לה"א), דמתינן דינא דאילס נבר לשרוד
26 דרייני, ומשנתן: דמאן דאילס נבר – איכא למיעק
27 עלה דמלתא. ושרוד דרייני – ליכא למיעק לה
28 דמלתא. ולא משום אומדנא דעתא. אבל במקום
29 שיכולין לזכות עתידם בתב אחת, אי נמי שני בעלי
30 וזבין ביה אחת, או שני כתובות בבת אחד –
31 כולי עלמא מודו דחולקין, דחשו רבנן להפסד
32 בעלי חובין משום געילת דלת. ולכתובת אשה
33 משום איתא, אבא ב'לקוחות, אי נמי מנהגה –
34 עבוד שרוד היכא דאיכא למימר יתור קיים
35 האחר שרוד. ועד כאן לשון רבנו נתן –
36 **כתב** לאתו ומסר לאתו לזו שמסר לו קנה –
37 אף על פי שקדמה הכתיבה למסירה – הניו נמי
38 סבירא ליה לשמואל, דהא אית ליה שרוד. והיינו
39 אילבא דרבי אלעזר, דאמר: עדי מסירה כרתה.
40 וחתימה לא מועיל בפרק קמא דרבבא במיעט
41 (נ"א), דשמואל סבירא ליה כאבאי דאמר: עדי
42 בתחומין וכו'. וזו דרדקי רתם, שמואל אמר:
43 חישינן לפרעון ולקניטא, ומתניתן דקתני מנא
44 שטר חוב; במונן שיש בהן אדחיות נכסים – לא
45 יתרוי, אי סבירא ליה כאבאי – אמאי לא יתיר?
46 ומסיק, שמואל מוקף לה – בשאן חיבי מודה.

7 ושמואל דאמר כרבי אלעזר דאמר – אף על פי שאן עליו עדים אלא שנתנו בפני עדים
8 – טובה מנכסים משועבדים, שאן העדים תחומין על הנתן אלא מפני התיק העולם, שמת
9 ימורו עדי מסירה או לכו למדינת דוים, אלמא, עדי מסירה עיקר. והבאי יש לומר, שמת
10 האחר היה חביב עליו יותר, וקדם ומסרו לו, ואת השני תועה, וכי לא ידעינן – כי נכנס

11 שרוד דרייני, לפי מה שהם רואים מי מהם היה
12 גריל אצלנו חתר, דשרודי עדיפא ממוקחא. ורובי
13 עלמא כרבי אלעזר – דקדימא נן כותובה גבתינן.
14 ואיכא למימר שרוד איכא למימר חלוקה,
15 ובדא פלגינן. חולקין – אלמא חלוקת עדיפא.
16 רבי מאיר היא – ולכא למימר שרוד
17 בחתימותו. כתב לאחד – והשטר, ולא מסר לו
18 עדי שכתב שטר שני לאחד עליה, ומסר לו. ואי
19 רבי מאיר כו' – אלא לאו, רבי אלעזר. ואיכא
20 למימר שרוד איכא למימר חלוקה, וקתני
21 חולקין – אלמא חלוקת עדיפא. תנאי היא –
22 איכא למאן דאמר: שרוד עדיק, ואיכא למאן
23 דאמר חלוקת עדיפא. ותבמיס אומריס כו' –
24 בשלדו פרק קמא דגטין. והולך מנה לפלוגי,
25 והולך ומשקל ולא מנאבא – שמת – יתורו
26 משלח. ומי יבאש וליקט לו יתורו לויוריס כו', וקתני
27 ותבמיס אומריס: חולקין יורשי משלח יורשי מי
28 ונתחלו. וכו. ובאן אמרנה מה שרצנו שליש
29 יעשה, דרייניו שליח יעשה, אלמא שרוד
30 עדיפא. אמר ריבוי בר אבא כו' – ולא נודע
31 למו מסדה תהלי שטר מנהגה. אפן ברישיליס
32 יתבין כו' – וכיון דלא הקפידו בני מקום לככות
33 שעת – גילוי מנהגם שאן וזבמיס איתו הקדום
34 לבו ביום, ושנידים שום. אלא פ' מאי מנפא
35 קרבי כתי – ולא אמר: חולקין. שרוד דרייני –
36 כרבי אלעזר, דאמר: עדי מסירה חובת. וכו'
37 נראה שוה היה חביב על יותר, וקדמה ומסרה
38 לו תחלה. אפי' לית אבא נמי – יתירי דין
39 שרוד דרייני. וכיון שפסקין יתורו דין – שוב אין
40 לך כח להודיעא מידו, שרודי יצא מבית דין וכאי
41 שרודא דרייני. אמר ריבוי – על פי ראש הלוחה
42 והדישה לאו בתורת חוב איתו לה – שם
43 אמרת טעם שלן משום שרודא דרייני, אלא
44 משום דקדיס בחתימה כרבי מאיר, ובזו עשרת.
45 דהא לא בירושלמי יתבין, נתנו תרי שפרי –
46 שזכר, שירצאו על שדה אחת.

47 ופריך: אין בהם אדחיות נכסים אמאי יתירי? ומסיק, אמר שמואל: אומר היה רבי מאיר: שטר שאן בו אדחיות נכסים – אינו טובה בו. ומדוחיק שמואל לומר דין סברא לרבי מאיר – שמע
48 מינה כבאי סבירא ליה. ורלב אסי דהוה מילא לאקמא בשאן בו הקטאה. ואליבא דאבי משמע כתב לאתו ומסר לאתו – את שכתב לו קנה. דאמתניתין דקתני 'מתובין שטר לזה אף על
49 פי שאן מלח עמו', פריך רתם: לויחוש דלמא כתב ללוח גבסין ולא להו עד תשרי, ואתי למיטרף לקוחתו שלא כדון, דנסיק ועד תשרי? ומשני, אמר אביי: עדי חותמין וכו'. וכו'. אלמא, אין
50 על בו דמיסר לקוחות פריק דלמא לא שמסר לו. לא קנה. ובסוף הפרק (שם כ"א) משני אביי כהנא גונא גבי כהנא: במונן שחאבה ביום אחד. ולכך, אף על פי שכתב זה קודם –
51 בניסן אלו נתנה עד תשרי בו, ואם כן קשיא שמואל אדשמואל וכלא שמואל איכא לאקשיי מאביי פופיה, דמשמע פריך: 'הו' ברי' (מתירין בתב) דסבירא ליה כרבי אלעזר, דהסתיק רתם, ודקתני
52 אדחיה מתנתא דהו חתימי עלה תרי גיסי בו, אמר רבי יוסף: וזל קתיי בעיני מסירה ומסיק, אמר רבי אביי: והא מודה רבי אלעזר במוזיה מוכחו שרודא פסול. משמע, דאי לא הוה מוזיף
53 מוכחו – הוה מוכר כרבי אלעזר? והוה חזק לומר דאביי – לרבינו רב יוסף קמאר, וליה לא סבירא ליה. וכלאו גופיה חזק קשה, וזל דפסיק יתורו חזק קשה, וזל דפסיק יתורו חזק קשה, ומתירין
54 תלמודו לאקמא מלתייה דשמואל כותיה. ועוד, דאביי בתראה הוה, וקימנא לן כרבי אלעזר דאמר: עדי מסירה כרתה, ואמרינן: כתב לאתו ומסר לאתו – את שמסר לו קנהו ויתירין רבי;
55 דכי עמינן 'עדי בתחומין וכו' לן – יתו מילי בשני ימים, שנכיר מוכר השטר שקדם וכתו על זה לחזונו על זה, אבל עמו מירי שנכתבו ביום אחד. ולכך, אף על פי שכתב זה קודם –
56 הקדום עמינן דכתיב, וזל לא אמרינן 'עדי בתחומין וכו' לו, והואל ואין ניכר שקדם וכתו מתוך השטר. וקשיא ליה: גבי מנא שובר, במונן שראתה שטר, וזל לבעל, דפרחי' נידשו דלמא
57 כתבה ליתן בניסן אלו נתנה עד תשרי, ואולא ובינתה לכתיבתה בטובת הנאה, ומפי' ליה לשובר דכתוב בניסן ואתי למיטרף לקוחתו שלא כדון, קמא יא משני אביי: 'עדי בתחומין וכו' לז?
58 איתו חיזושה. באותו יום שנכתב השובר מרה חותמה קודם מסירת השובר, ולא אמרינן להם 'עדי בתחומין וכו' לו', והואל ואין ניכר מתוך השטר שנכתב קודם ומסירה דקתני דאביי ר' רבי;
59 דכתיב ליה: 'אין יחייקנן אדחיותו יום עצמו מרה בתחומת'. אמר רבי יוסף: דמי כהנא בתרא (נ"א), חפשי' שרודא דרייני ודקתני שרודא
60 דרייני וקאם במקריקע, ודחיקא דין מומחה ריב כותו דרודו, דהא רב ששת – נבאר רבה הוה, ואמר ליה: רב נתמן: איך דין לעשות שרודא דרייני. וזל נראה שרודא נמי במטלטלי, דביי שילי
61 מיתתי לה בפרק קמא דגטין (ד"ב).

אמר רבי יוחנן: מצבה – כל שהוא יהודית. מזבח – כל שאבניו מרובות. הוקיה אמר: מצבה, בין שפגמה – ביטלה. מזבח – צריך לפגם כל אבן ואבן. מתניתא דהוקיה פליגא עלוי. נתצת את המזבחה, הנח לו. שברת את המצבה, הנח לה.

רבי זעירא, רבי יצחק בר נחמן בשם רבי הושעיה, רבי חייה, רבי בא, רבי לעזר בשם רב הושעיה: בשומו כל אבני מזבח כאבני גר מנפצות. רדוף אהריהם עד שתקעקע ביצתם מן העולם. ברם הכא, שברת המצבה, הנח לה. נתצת המצבה, הנח לה.

כתיב לא תעשו לכם אילים, ופסל ומסכה לא תקימו לכם. לא היא עשייה היא קימה? אמר רבי הילא? עשייה בתחילה. קימה כל שאילו תפל, לא קימינה.

כתיב ונתצתם את מזבחתם ושברתם את מצבתם. ומניין ליתן את האמור בזה לזה, ואת האמור בזה לזה? אמר רבי בון בר חייה: לצדדין איתאמרת, או שיבור, או גידוע, או נתיצה לכל אחת ואחת.

הלכה ה' מתני' ביצד מבטלה? קטע ראש אוזנה, ראש חוטמה, ראש אצבעיה, פחסה אף על פי שלא חסרה, ביטלה. רקק בפניה, השתיין בפניה, גררה, זרק בה את הצואה – הרי זו אינה בטילה. מכרה או משבנה, רבי אומר: ביטל. וחקמים אומרים: לא ביטל.

גמרא אמר רבי זעירא: הני דתימר בשמכרה מתוך שלום, אכל מכרה מתוך תקפדה, דברי הכל בטילה. והיה בי ירעב והתקצר וקלל במלכו וגו'.

ועורה בר היננה בשם רבי חנניה: בשמכרה לצורך – נחלקו.

[דף כ"ח ע"א]

אבל אם מכרה לעובדה – דברי הכל אינה בטילה. רב ירמיה בשם רב: בשמכרה לעובדיה – נחלקו, אבל אם מכרה לצורך – דברי הכל בטילה היא. רבי יעקב בר אחא בשם רבי יוחנן: דברי הכל. רבי הילא בשם רבי שמעון בן לקיש: במחלוקת. ואתייה דרבי חנינה ברבי יוחנן, ודרב ירמיה בריש לקיש. מאי פדון? בשמכרה לצורך – נחלקו, אבל אם מכרה לעובדיה – דברי הכל אינה בטילה.

הלכה ו' מתני' עבודה זרה שהניחה עובדיה, בשעת שלום – מותרת. בשעת מלחמה – אסורה. בימוסות של מלכים – הרי אילו מותרין, מפני שמעמידין אותן בשעה שהמלכים עוזבין.

גמרא תני: מלחמת יהושע – אסורה, במלחמת יהושע – מותרת. מלחמת דוד – מותרת, במלחמת דוד – אסורה. מלחמת יהושע אסורה, דכתיב בי החרם תחרימם. במלחמת יהושע מותרת, שהיא לשעה. מלחמת דוד מותרת, מה שהיה איתי חגייתי מבטל. במלחמת דוד אסורה, שהיא לעולם.

הלכה ז' מתני' שאלו את הנקנים ברומי, אם אין רצונו בעבודה זרה, מפני מה אינו מבטלה? אמרו להו, אילו לדבר שאין צורך העולם בו היו עובדיה, היה מבטלו, הרי הן עובדין לחמה וללבנה לכוכבים ולמזלות להרים ולגבעות, יאבד עולמו מפני השומים! אמרו להו, אם כן, יאבד דבר שאין צורך העולם בו, ויקיים דבר שצריף העולם בו! אמרו להו, אף אנו מחזקים ידי עובדיהן של אילו, ויאמרו, תדעו שהן אלהות, שהרי אילו בטלו ואילו לא בטלו.

גמרא גול זרע וזרע אין סופו לצמח? הבא על אשת איש אין סופו להוליד ממנו? אלא הניחו לעולם שינהיגו במנהגו, שומים שקילקלו עתידין ליתן דין וחסבו.

אמר רבי זעירא: אילו הוה פתיב כמוהם יהיו עובדיהם, קשיא. עובדי החמה פתחו ועובדי הלבנה פלכנה! אלא **כמוהם יהיו עשיהם**. אמר רבי מנא: אילו פתיב כמוהם יהיו עובדיהם, לא קשיא, דכתיב **וחפרה הלבנה ובושה החמה**. רב נחמן בשם רבי מנא: עתידה עבודת אלילים להיות באה ורומקת בפני עובדיה, ומביישהו, ובטילה מן העולם. ומה טעם?

[דף כ"ח ע"ב]

יבשו כל עבדי פסל.

רב נחמן בשם רבי מנא: עתידה עבודה זרה להיות באה וכורעת לפני הקדוש ברוך הוא, ובטילה מן העולם. ומה טעם? **השתחוו לו כל אלהים**.

הלכה ח' מתני' לוקחין גת בעוטה מן הנכרי, אף על פי שהוא נוטל בידו ונותן לתוך התפות, אינו נעשה יין נסוף עד שיירד לבור. ירד לבור, מה שבבור – אסור, והשאר – מותר.

גמרא תני רבי חנן: והוא שלא העלים ישראל את עינו מפניו. אבל אם העלים עינו מפניו, לא ברא. עד כדון, בשתיה נוטל יין וענבים באחת ונותן על התפות, היה נותן אלו בפני עצמן ואלו בפני עצמן, אפילו מן מותר גוממיות שתחת האשכולות אסורות [מותרות] שבצדיהן מותרות [אסורות]. רבי יוסי בי רבי בון בשם רבי יוחנן: הן עצמן נעשות יין נסוף.

גת שפקקה נכרי מבפנים – אסורה, ומבחוץ – מותרת, שאי אפשר שלא היה שם שיפה אחת מלולה ונוגע בה ומנסף כל הבור.

רב הונא בשם רב:

[דף כ"ט ע"א]

הקילות – בבור. רבי זעירא בעי: בכל אתר לית את עבד הנצוק חיבור, והכא את עבד הנצוק חיבור? סבר רב הונא, נתנסף הבור – נתנסף הקילות, נתנסף הקילות – לא נתנסף הבור.

רבי בא לא אמר כן, אלא נתנסף הבור – לא נתנסף הקילות, נתנסף הקילות – נתנסף הבור. מאי דאמר רב הונא בשם רב: הקילות – בבור, סבר רב הונא, בשם שהבור מתנסף, כף הקילות מתנסף.

תמן אמרי בשם רב: מנעו של נכרי עושה יין נסד. רב נחמן בר יעקב אמר: ובלבד בשותת.

ארמיוא נפל לגובא, אתא עובדא קומי רב הונא. אמר: פובשין עליו עד דתזחלון גובה. אמר רבי חנינה: ידא אושימו! אמר: אייתון ניצרון וזלפין מתותי ידיה.

שמעון בר תייה הוה מתני לחייה בר רב: נכרי מאימתי עושה יין נסד? אמר ליה, משידע בטיב עבודה זרה. אפיק רב יאשיה מכילתא, אמר ליה: הדיא דאת אמר, בלוקח ענבים מן הנכרי, אכל הנכרי עצמו, בן יומו עושה יין נסד.

נכרי מהו שיעשה בפיו יין נסד? רב אדא בשם רבי לעזר אמר: אין נכרי עושה יין נסד בפיו. רבי ירמיה בשם רבי אבהו: הנכרי עושה יין נסד בפיו. ותני בן, אגרוניסוס שטעם מן הפוס או מן המיניקת והחזיר לחבית - אסור. על דעתיה דרב אדא בשם רבי לעזר, ירמיה בשם רבי אבהו, ואפילו החזיר ישראל.

הלכה ט' מתני' דורכין עם הנכרי בגת, אכל לא בוצרין עמו. וישראל שהוא עושה בטומאה, לא דורכין ולא בוצרין עמו

[דף כ"ט ע"ב]

אכל מוליכין עמו חביות לגת, ומביאין עמו מן הגת.

גמרא אמר רבי יונה: הדיא דאת אמר, והוא שהילכו עליהן דרוכית שתי וערב, אכל לא הילכו עליהן דרוכית שתי וערב - לא בדא.

רבי יוסי בעי: אם בשחילכו עליהן דרוכית שתי וערב, אפילו במשנה הראשונה דתני: בראשונה היו אומרים: בוצרין עם הנכרי ודורכין עם ישראל מפני שעושה בטומאה, ואין דורכין עם הנכרי. חזרו לומר: אין בוצרין עם הנכרי ואין דורכין עם ישראל שהוא עושה בטומאה, אכל דורכין עם הנכרי, ומסייעין עמו עד שיתעלם מעיניהם. נתעלם מעיניהן - נעשה יין נסד.

מאי טעמא דרבי יונה ויוסי? שכבר ניטמו מהיכשר בצירה. מאי טעמא דרבי יוסי ויונה? טהורים היו דבר תורה, אתה הוא שגזרתה עליהן טומאה.

הייליה דרבי יוסי מהדא, דמר רבי יוסי בשם רבי הילא: בדין היה שיהא אדם פוסט [מטמא] את טבלו דבר תורה, דכתיב ונתתם ממנו את תרומת ה' לאהרן הכהן, עשה שינתנו לאהרן הכהן בכהונתו, וכאן, הואיל ואין את יכול ליתנו לאהרן הכהן בכהונתו, רשאי אתה למטאותו.

[דף ל' ע"א]

הלכה י' מתני' נהתום שהוא עושה בטומאה – לא לשוין, ולא עורכין עמו. אכל מוליכין עמו פת לפלטר:

גמרא ותני עלה: לא ליתתון, ולא טוחנין, ולא בוללין עמו. אמר רבי הילא: פאן דחולין, פאן דתרומה, ודתינינן: נהתום! אית לך מימר נהתום בתרומה!?

חברייא אמרי: פאן בלותת, פאן בשאינו לותת. וקא תנינן: אכל משתטיל למים – לא תגע אצלח, שאין מחזקין ידי עובדי עבירה.

רבי חייא ורבי אמי. חד אמר: הרוש בה טבאות, ואנא נסב לה מינך פתר שמיטתה. וחד אמר: אישר. מאן דאמר הרוש בה טבאות ואנא נסב לה מינך פתר שמיטתה, מהו שואלין בשלומן? אישר. ומאן דאמר לנכרי אישר, מהו שואלין בשלומן של ישראל? שלום עליכם.

דילמא, רבי חנינה בר פפא ורבי שמואל בר נחמן עברון על חד מן חורשי שביעית, אמר ליה רבי שמואל בר נחמן: אישר. אמר ליה רבי חנינה בר פפא: לא בן אלפן רבי ותהלים קכט ח) ולא אמרו העובדים וגו', שאסור לומר לחורשי שביעית אישר!

אמר, לקרות את יודע, לדרוש אי את יודע? ולא אמרו העובדים – אילו האומות העבדים שהן עורכין מן העולם, שלא אמרו לישראל ברבית ה' עליכם, ומה ישראל אומר להם, ברכנו אתכם בשם ה', וישראל אומרים להם, לא דייכם כל המזכות והנחמות הבאים לעולם בשבילינו, ואין אתם אומרים לנו בואו וישאו לכם מן התברכות, ולא עוד, אלא שאתם מנגלגלין עלינו פיסים וזיקיות וגיגליות וארנונות.

הורי רבי אמי: לרדות עמו – אסור. ודכותה, לזוף עמו – אסור:

הלכה י"א מתני' נכרי שנמצא עומד בצד הבור של יין, אם יש לו עליו מלוח – אסור. אין עליו מלוח – מותר. נפל לבור, ועלו, ומדדו בקנה, התיז את הצרעה בקנה, או שהיה מתפח על פי חבית מרותחת, כל אילו היה מעשה, ואמרו: ומכר. ורבי שמעון מותר.

נמל את החבית וזרקה לבור, זה היה מעשה, והכשירו:

גמרא רב ששת בשם רב: והוא – שיהיה לו עליו מלוח על אותו הבור. אכל אין לו מלוח על אותו הבור, שכן דרך בעלי החוב לעמוד בגיתות ובגרנות.

הוין בעו מימר: מאן דאמר והוא שיהא לו עליו מלוח על אותו הבור – בתוך לפישוט ידיים.

[דף ל' ע"ב]

ומאן דמר אף על פי שאין עליו מלוח על אותו הבור – הוין לפישוט ידיים. ולא בן אמר רבי בא בשם רב ששת: בשם שנתנו פישוט ידיים במהרות, כך נתנו פישוט ידיים ביין נסוד! אלא ביני, מאן

דמר והוא שיהא לו עליו מלוה על אותו הבור – בתוך פישוט ידיים, ומאן דמר אף על פי שאין עליו מלוה על אותו הבור – ובלבד הוין לפישוט ידיים.

רבי אבין בשם רבי שמואל: הלכה ברבי שמעון. רבי אבין בשם שמואל: אני כפרת רבי שמעון, או מתיר בשתייה, או אוסר בהננייה. אמר רבי ירמיה בשם רבי אבהו: מעשה היה והורה בשתייה ברבי שמעון.

רבי שמואל בשם רבי אבהו: אין הנכרי עושה יין נסך בזריקה. נכרי, מהו שיעשה יין נסך בהמתו? נישמעניה מן הדא, ארמייא הנה ליה קופין גו מעצרתא, אתא ישראל וזלף בהון חכר, אתא ארמייא קולתה ושפכין לגובה, אתא עובדא קומי רבנן, אמרי: אין הנכרי עושה יין נסך מהמתו.

רבי ירמיה בשם רבי הויה בר בא: זה שמוזג בחמין – אסור, בצונן – מותר. יבוא עלי שלא עשיתי מימי. רבי יסא אול לצור. המתוין שתן חמר וחמימין, וארמייא מוזג. אמר לון: מה שרא לכון?

הלכה י"ב מתני' המטהר יינו של נכרי, ונותנו ברשותו, בכית שהוא פתוח לרשות הרבים, בעיר שיש בה נכרים וישראל – מותר. בעיר שפולח נכרים – אסור עד שיושיב שומר. אין שם שומר – צריך להיות יושב ומשומר. אף על פי שהוא יוצא ונכנס – מותר. רבי שמעון בן אלעזר אומר: כל רשות נכרים באחת. המטהר יינו של נכרי ונותנו ברשותו,

[דף ל"א ע"א]

והלכה בותב לו שנתקבלתי ממך מעות – מותר. אכל אם ירצה ישראל להוציא, ואינו מניחו עד שיתן לו את מעותיו – זה היה מעשה בבית שאן ואסרו חכמים.

גמרא רבי אבהו בשם רבי יוסי ברבי חנינה: לא סוף דבר פתח, אלא אפילו חלון ויש בה ארבעה על ארבעה על רום עשרה, ובלבד מקורה ובמנופה. היה לרבי, נימר אם היה נראה עולה ויורד בו – אסור, ואם לאו – מותר.

רבי בא בשם רב יהודה: בעיר שיש בה דלתים ובריח היא מתניתא? בדא תני שומר, אף על פי שאינו בא אחת לקיציים?

תני: ישראל ונכרי שפנסו את יין בפרכייא של עיר, אפילו שומרים נכרים, אפילו חביות פתוחות – מותרות, שאין מנסכין בן.

רבי הילא בשם רבי ינאי: הלוקח – כמזכר. ותני בן: אחד הלוקח, ואחד המזכר ברשות הנכרי, בזמן שהיון של ישראל וישראל דר שם – מותר. והוא שיהא עליו מפתח והותם. ובזמן שהיון של נכרי וישראל דר שם – מותר. והוא שיהא לו עליו מפתח והותם. ואם אין ישראל דר שם – אסור, אף על פי שיש עליו מפתח והותם.

רבי יילי בשם רבי יצאי: הלוקים על רבי שמעון בן לעזר? לא על הדא איתאמרת, אלא על הדא דבתרה, המטהר יינו של נכרי וכו'.

הדרן עלה פירק רבי ישמעאל

פירק המישי

הלכה א' מתני' השוכר את הפועל לעשות עמו ביון נסד, שְכָרו – אסור. שְכָרו לעשות עמו מלאכה אחרת, אף על פי ששָכְרוּ לוֹ הַעֲבָר לִי חֲבִית שֶׁל יוֹן נְסָד מִמָּקוֹם לְמָקוֹם, שְכָרו – מותר:
אמרא וְלֹא שְכָרוּ הוּא נוֹתֵן לוֹ? רבי אבהו בשם רבי יוחנן: קנס קנסוהו. תני: התמרים ותפתאים, וכל העושים בשביעית –

[דף ל"א ע"ב]

שְכָרוּן שְבִיעִית. אמר רבי ועירא: בפירות היתר היא מתניתא. והיא דהורי רבי יוחנן לאילין דבית רבי יצאי, שלא יהו נזמלין שְכָר בִּידִיָּהוּן יוֹן אֵלָא מְעוֹת, פְּרָבִי יְהוּדָה וּכְרָבִי נְחֻמְיָה הוֹרִי לְהוֹן.
אמר רבי יילי: בפירות עבודת אֵלִילִים היא מתניתא. פְּדָמַר רַבִּי אֲבָהוּ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: בְּיוֹן נְסָד קָנְסוּהוּ.

פיתף עמו חבית בחבית, את קונסו בחביתו עד פְּדִי שְכָרוּ.

נתן לו קרקע בשְכָרוּ, בְּכָל אֶתֶר אֶת אָמַר אִין קַרְקַע נְאָסֶר, וְכֹא נְאָסֶר.

נתן לו בהמה בשְכָרוּ, בְּכָל אֶתֶר אֶת אָמַר אִין דְּבָר שְׁיִישׁ בּוֹ רוּחַ חַיִּים נְאָסֶר, וְכֹא נְאָסֶר. נתן לו הכל בשְכָרוּ, הַכֹּל אָסוּר, אוֹ אִינוּ אָסוּר אֵלָא עַד פְּדִי שְכָרוּ?

היה עושה עמו בטובת הנאה, את ממשקנו מנכסיו עד פְּדִי שְכָרוּ. היה עושה עמו חצי יום באיסור וחצי יום בהיתר,

[דף ל"ב ע"א]

היה מוכר חולין ושני בכרף אחר, אי זה שירצה חולין יעשה, ושני יעשה. והכא בן? גישמעניה מן הדא, השוכר את הפועל להביא יין לחולה, אם הביא לו – חייב ליתן לו, ואם לאו – אין חייב ליתן לו. אָבֵל אִם אָמַר לוֹ: יוֹן לְחוּלָה מִמָּקוֹם פְּלוּנִי וְתַפּוּחַ לְחוּלָה מִמָּקוֹם פְּלוּנִי, בֵּין הִבִּיא בֵּין לֹא הִבִּיא – חייב ליתן לו, דְּמִי רְגְלִיו נוֹתֵן לוֹ. וְכֹא, לֹא דְּמִי רְגְלִיו נוֹתֵן לוֹ?

רבי ירמיה בעי: שְכָרוּ לְשִׁבְרַת חֲבִיּוֹת שֶׁל יוֹן נְסָד, אֲפִילוּ בּוֹ, שְכָרוּ אָסוּר. אֲפִי אָמַר: דְּמִי יוֹן נְסָד בְּיַד נְכָרִי – אָסוּר.

דמי עבודה זרה ביד נכרי, רבי יונתן אמר: מותר. רבי יוחנן אמר: אסור.

מתניתא מסייעה לדין, ומתניתא מסייעה לדין.

מתניתא מסייעה לרבי יוחנן, נכרי שהיה חייב מעות לישראל, לא יאמר לו המתן עד שאמכור יין נסך, עד שאמכור עבודה זרה ואתן לה, אני אומר שפא החליף.

מתניתא מסייעא לרבי יוחנן, נכרי שהיה חייב מעות לישראל – הרי זה מוכר יין נסך ונותן לו, עבודה זרה ונותן לו, מפני מראית העין.

הכל מודין בחליפין – שאסורות. חליפי חליפין מהו? אמר רבי חנינה: מחלוקת רבי ישמעאל ורבנן, רבי ישמעאל בי רבי יוסי אמר: אסור, ורבנן אמרי: מותר.

רבי לעזר בר הושעיה: טעמון דרבנן, (דברים י כו) **והיית תרם כמזהו**, כל שאת יכול לקיימו ממנו – הרי זה כמזהו. מאי בדין? אמר רבי יוסי בי רבי בון: **כמזהו כמזהו שני פעמים**, על שם (שם יג יח) **לא ידבק בידד מאומה מן התרם**:

הלכה ב' מתני' השוכר את החמור להביא עליו יין נסך – שכרה אסור. שכרה לישב בה, אף על פי שהנחה הנכרי לגינו עליה – שכרה מותר:

גמרא עד היכן? עד כדי שלא יהא החמור מקפיד:

[דף ל"ב ע"ב]

הלכה ג' מתני' יין נסך שנפל על גבי ענבים – ידחם והן מותרות. ואם היו מבוקעות – אסורות. מעשה בביתוס בן זוניו, שהיה מביא גרוגרות בפסינה, ונשתברו הכיות של יין נסך על גביהן, וכא מעשה לפני חכמים והתירו.

זה הכלל: כל שהוא בהנניתו בנותן טעם – אסור. וכל שאינו בהנניתו בנותן טעם – מותר, כגון החומץ שנפל לגריסים:

גמרא מתניתא – בשלא נידלדל הותמן, אבל נידלדל הותמן – כמבוקעות הן. מה את עבד לה? ביון ביון או ביון לתבשיל? אין תעבדינה ביון לתבשיל – דברי הכל אסור. ואין תעבדינה ביון ביון – מחלוקת רבי מאיר וחכמים.

אמר רבי יוחנן: הדיא דאת אמר, ברותחין. אבל בצונין – אסור, שפן דרף בני ציפורין עושין בן, וקורין אותו שחלייא.

היו רותחין וצנינן? מעתה אפילו רותחין יהו אסורין, מאחר שדרבן לצון, דתני: כל נותנין טעם, בין לשבב בין לפגם – אסור; דברי רבי מאיר, וחכמים אמרי: לשבב – אסור, לפגם – מותר,

[דף ל"ג ע"א]

בגזן חומין שנפול לגריסין.

רבי יסא בשם רבי יוחנן: דרבי מאיר הוא. דתנינן תמן: וכן שעורים שנפלו בתוך הכור של מים, אף על פי שהבאישו מימיו – מימיו מותר.

והדא מתניתא, רבי מאיר אומר: במהלוקת, רבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש: דברי הכל. רבי יוסי בי רבי בון אומר: שמענתה בן, על דעתיה דרבי מאיר – במהלוקת, על דעתיה דרבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש – דברי הכל:

הלכה ד' מתני' נכרי שהיה מעביר עם ישראל פדי יון ממקום למקום, אם היה בהוקת משתמר – מותר, ואם מודיעו שהוא מפליג – פדי שישתום וסתום ויגוב. רבן שמעון בן גמליאל אומר: פדי שישתתף ויגוף ויתגב:

גמרא אומר רבי שמואל: מעשה בנכרי אחד שהיה מעביר עם ישראל פדי יון ממקום למקום, אתא עובדא קומי רבי אבהו ואמר. אמרי: בפתוחות הנה עובדא.

אמר רבי זריקו: לא סוף דבר מליאות, אלא אפילו חסירות דטרף ונגע בידי וקור.

[דף ל"ג ע"ב]

את סבר דהדא דרבן שמעון בן גמליאל לקולא, ולית היא אלא להוקרא, דשיתומהון דרבנן, מעט מזג.

רבי יהודה בר פוי בשם רבי אמי: ביצה צלוייה של כותים – הרי זו מותרת.

רבי יעקב בר אחא בשם רבי לעזר: תבשילי כותים – הרי אילו מותרין. הדי דאת אמר, בתבשיל שאין דרבן לתת לתוכו יון וחומין. הא דבר ברי שנתן – אסור אפילו בהנייה.

בהדא דתני: בראשונה היו אומרים: יינה של אוגדור למה הוא אסור? מפני כפר פגש. ושל בורגתה – מפני בירת סוריקה. של עין בושית – מפני כפר שלם. הורו לומר: פתחה – בכל מקום אסורה. וסתומה – מותרת.

נקובה וסתומה – הרי היא כסתומה. רבי יצחק בן חקילה אמר: הרי זו כפתוחה. אמר רבי חניניה: ואנא יביל קיים, אין הנה עליויה יקור – לא איתפתחת, ואין לא איתפתחת.

בהדא דרבי שמעון בן לעזר אול להדא קרייה דשמרין, אתא ספרא לגביה, אמר ליה: אייתי לי הדי קולא שתימא. אמר לו: הא מבועא קמוד, שתי. אטרח עלוי, אמר ליה: הא מבועא קמוד שתי. חמתיה מטרח עלוי, אמר ליה אין את מריה דנפשוד הא מבועא קמוד שתי ואין נפשוד מרתך ומשלי **כב** **ו** **ושמת סבין בלועד אם בעל נפש אתה.** כבר נתקלקלו הכותים.

רבי ישמעאל בי רבי יוסי אול להדא גיפוליה, אתון כותייה לגביה, אמר לון: אנא מחמי לבון דלית אתון סגדין לאהיין טורא אלא לצלמייה דתחותי, דכתיב **[בראשית לה ד]** **ויטמון אותם יעקב תחת**

האשירה אשר עם שכם. שמע קליו אמריו, נקרוין נסדר לאילין פוביא, וידע דאינון בעו מיקטלוגינה, וקרין ונפק ליה. רבי אחא אול למאום, ואכל חליטון. רבי ירמיה אכל חמצין. רבי הונקיה אכל קמזין.

רבי אבהו אסר ייגו, מפני רבי חייה ורבי אפי ורבי אפי, שהיו עולין בהר המלך, וראו נכרי אחד שהיה חשוד על ייגו, אתון אמרון ליה קומיי, אמר לון: ולא על ידי עילא?

ואית דבעי מימר: הדיא ערובת שובא לא אישתכח המרא בכל סמרטוקי, בפוקי שובא אישתכחת מלייא מן מה דאיתון ארמייא, וקבלוגינה כותבייא מינהון.

ואית דבעי מימר: בד סליק דיקלטינוס מלכא להכא גזר ואמר כל אומייא ונסכון בר מן וידאיי ונסכין כותבייא ונאסר ייגו. ואית דבעי מימר: כמין יוז אית להון ומנסכין ליה.

כותבייא דקיסרי בעו מרבי אבהו: אבותיכם היו מסתפקין בשלנו, אתם מפני מה אינכם מסתפקין ממוננו? אמר להן: אבותיכם לא קילקלו מעשיהם, אתם קילקלתם מעשיכם.

תמן תנינן: ארין ישאל – טהורה, ומקוותיה – טהורין. ארין פותים – טהורה, ומקוותיה

[דף ל"ד ע"א]

ומדורותיה ושביליה – טהורין. שביליה טהורין, חזקה שאין בוררין להם שביל אלא מטהרה. ומקוותיה טהורין.

רבי לעזר בי רבי יוסי: הדיא דאת מר, להאמינן שאינון שאובין, הא למידת ארבעים – לא, דדרשי ויקרא יא לח) אף מעיין ובור מקוה מים, מה מעיין מטהר כל שהוא, אף מקוה מטהר כל שהוא.

בעון מרבי אבהו: חלוט שלחן מהו? אמר לון: חלואי היינו יכולין ליסר גם מימיהון. רבי יעקב בר אחא בשם רבי חנינה: פיתאי דקיסרין – מותר להלוותן ברבית. רבי יוסי בעי: מעתה לא נחוש לחלתה, וכן חמיי רבנן חששין:

הלכה ה' מתני' הפנייה יינו בקרון או בספינה, והלף לו לקפנדריא, נכנס לפדינה ורחץ – מותר. ואם מודיעו שהוא מפליג – כדי שישתום ויסתום ויגוב. רבן שמעון בן גמליאל אומר: כדי שיפתח ויגוף ותיגוב:

גמרא אמר רבי חנינה: מעשה בקרון אחת משל בית רבי שהפליגה יותר מארבעת מיל, אתא עובדא קומי רבנן ואכשרון. אמרין, בהדיא איסמרטא דצידיין חות, וכולה מישראל חוות. אמר רבי חנינה: זמנין דו חמי סייגין פובין, והוא סבור דינון בני נש, והוא מתבעת:

הלכה ו' מתני' הפנייה את הנכרי בהנתו, אף על פי שהוא יוצא ונכנס – מותר. ואם מודיעו שהוא מפליג – כדי שישתום ויסתום ויגוב. רבן שמעון בן גמליאל אומר: כדי שיפתח ויגוף ותיגוב:

מסכת שבת פ"ק שלישי

א. כִּירָה שֶׁהִסְקוּהָ בַגֶּפֶת וּבַעֲצִים - סוֹמְכִין לָהּ, וְאֵין מְקַיְמִין עָלֶיהָ, עַד שֶׁתְּהֵא גְרוּפָה וּקְטוּמָה. גִּחְלִים שֶׁעָמְמוּ אוֹ שִׁנְתוּ עָלֶיהֶן נְעוּרַת שֶׁל פֶּשֶׁתָן - הָרִי הֵן כְּקְטוּמוֹת. שְׁתֵּי כִירוֹת הַמְתַּאימוֹת, אַחַת גְּרוּפָה וּקְטוּמָה וְאַחַת שְׁאִינָה גְרוּפָה וּקְטוּמָה, מְשֻׁהֵין עַל גְּבֵי גְרוּפָה וּקְטוּמָה, וְאֵין מְשֻׁהֵין עַל גְּבֵי שְׁאִינָה גְרוּפָה וּקְטוּמָה. וּמָה הֵן מְשֻׁהֵין עָלֶיהָ? בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: אֵין מְשֻׁהֵין עָלֶיהָ כְּלוּם. וּבֵית הֶלֶל אוֹמְרִים: חֲמִין, אֲבָל לֹא תִבְשִׁיל. עֶקֶר אֶת הַמֵּיחַם - הִפֵּל מוֹדִים שְׁלֹא יִחְזוּר - דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים - חֲמִין, אֲבָל לֹא תִבְשִׁיל. וּבֵית הֶלֶל אוֹמְרִים: חֲמִין וּתִבְשִׁיל. עֶקֶר - בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: לֹא יִחְזוּר. וּבֵית הֶלֶל אוֹמְרִים: יִחְזוּר.

ב. הַשּׁוֹכֵחַ קְדָרָה עַל גְּבֵי כִירָה, וְקָדַשׁ עָלָיו הַיּוֹם, בְּשׁוּגֵג - יֹאכֵל, בְּמִזִּיד - לֹא יֹאכֵל. בַּמָּה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בַּתִּבְשִׁיל שְׁלֹא בִשַׁל כָּל צָרְפוֹ, וְחֲמִין שְׁלֹא הוּחַמּוּ כָּל צָרְפוֹ, אֲבָל תִּבְשִׁיל שֶׁבִשַׁל כָּל צָרְפוֹ, וְחֲמִין שֶׁהוּחַמּוּ כָּל צָרְפוֹ, הָרִי אֵלוֹ מִתְרִין, מִפְּנֵי שְׂרַע לָהֶן - דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: חֲמִין שֶׁהוּחַמּוּ כָּל צָרְפוֹ - הָרִי אֵלוֹ מִתְרִין, מִפְּנֵי שְׂרַע לָהֶן. אֲבָל תִּבְשִׁיל שֶׁבִשַׁל כָּל צָרְפוֹ, כָּל הַמַּצְטַמֵּק וְיִפְּה לּוֹ, כְּגוֹן: כְּרוּב, וּפּוֹל וּבֶשֶׂר טְרוּף - אָסוּר. וְכָל הַמַּצְטַמֵּק וְרַע לּוֹ - מִתֵּר.

ג. הַמִּבְשֵׁל בְּשַׁבַּת בְּשׁוּגֵג - יֹאכֵל. בְּמִזִּיד - לֹא יֹאכֵל. דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: בְּשׁוּגֵג - יֹאכֵל לְמוֹצָאֵי שַׁבַּת. בְּמִזִּיד - לֹא יֹאכֵל. רַבִּי יוֹחָנָן הַסַּנְדְּלָר

אוֹמֵר: בְּשׁוּגֵג - יֹאכֵל לְמוֹצָאֵי שַׁבַּת. לְאַחֲרִים וְלֹא לּוֹ, בְּמִזִּיד לֹא יֹאכֵל לֹא הוּא וְלֹא אַחֲרִים. כָּלֵל אֲמַר רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל בֶּן רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוּקָה: דְּבָר שְׁחִיבִין עַל זְדוּנוֹ כְּרַת, וְעַל שִׁגְגָתוֹ חֲטָא, וְעִשָּׂאוֹ בְּשַׁבַּת, בֵּין בְּשׁוּגֵג בֵּין בְּמִזִּיד - אָסוּר לוֹ וְלְאַחֲרִים. וְדְבָר שְׁאֵין חִיבִין עַל זְדוּנוֹ כְּרַת, וְעַל שִׁגְגָתוֹ חֲטָא, וְעִשָּׂאָה בְּשַׁבַּת, בְּשׁוּגֵג - יֹאכֵל לְמוֹצָאֵי שַׁבַּת, לְאַחֲרִים וְלֹא לּוֹ. בְּמִזִּיד - לֹא לּוֹ וְלֹא לְאַחֲרִים.

ד. הַשּׁוֹחֵט בְּשַׁבַּת בְּשׁוּגֵג - יֹאכֵל לְמוֹצָאֵי שַׁבַּת. בְּמִזִּיד - לֹא יֹאכֵל. פְּרוֹת שֶׁלְקָטָן עוֹבֵד כּוֹכְבִים בְּשַׁבַּת, בְּשׁוּגֵג - יֹאכֵל לְמוֹצָאֵי שַׁבַּת. בְּמִזִּיד - לֹא יֹאכֵל אֶלָּא בְּכָדִי שִׁיעֶשׂוּ.

ה. הַתּוֹרֵם וְהַמַּעֲשֵׂר בְּשַׁבַּת, בֵּין בְּשׁוּגֵג בֵּין בְּמִזִּיד - מַעֲשְׂרוֹתָיו מַעֲשֵׂר. הַמֵּטְבֵּל כְּלִים בְּשַׁבַּת, בֵּין בְּשׁוּגֵג בֵּין בְּמִזִּיד - עָלוֹ לוֹ יְדֵי טְבִילָה.

ו. הַנוֹטֵעַ בְּשַׁבַּת בְּשׁוּגֵג - יִקֵּים. בְּמִזִּיד - יַעֲקֹר. וּבִשְׁבִיעִית, בֵּין בְּשׁוּגֵג בֵּין בְּמִזִּיד - יַעֲקֹר. מִפְּנֵי מָה אָמְרוּ: הַנוֹטֵעַ בְּשַׁבַּת בְּשׁוּגֵג יִקֵּים, בְּמִזִּיד יַעֲקֹר, וּבִשְׁבִיעִית בֵּין בְּשׁוּגֵג בֵּין בְּמִזִּיד יַעֲקֹר? לְפִי שְׁמוּנֵין לְשְׁבִיעִית וְאֵין מוּנֵין לְשַׁבַּתוֹת. דְּבָר אַחֵר: נִחְשְׁדוּ יִשְׂרָאֵל עַל הַשְּׁבִיעִית וְלֹא נִחְשְׁדוּ עַל הַשַּׁבַּתוֹת. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: חֲלוּף הַדְּבָרִים: בְּשַׁבַּת, בֵּין בְּשׁוּגֵג בֵּין בְּמִזִּיד - יַעֲקֹר. בִּשְׁבִיעִית, בְּשׁוּגֵג - יִקֵּים, בְּמִזִּיד - יַעֲקֹר. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל

אומר: 'אין מגלגלין ביצים בסיד רותח, אבל מגלגלין ביצים על גבי עפר רותח.

מסכת שבת פרק רביעי

א. לא תמלא אשה קדרה עססיות ותרמוסין ותתן לתוף התנור בערב שבת עם חשכה, אם נתנה - למוצאי שבת אסורין בכדי שיעשו. לא ימלא נחתום חבית מים, ויתן לתוף התנור, בערב שבת עם חשכה, ואם נתן - למוצאי שבת אסורין, עד כדי שיחמו.

ב. מרחץ שסתמו נקביו מערב שבת - למוצאי שבת רוחץ בו מיד. סתמו נקביו מערב יום-טוב - נכנס ביום-טוב ומזיע ויוצא ומשתטף בצונן. אמר רבי יהודה: מעשה במרחץ של בני ברק, שסתמו נקבין שלו מערב יום-טוב. והיה רבי עקיבא ורבי אלעזר בן עזריה נכנסין ומזיעין בתוכו, ויוצאין ומשתטפין בצונן, אלא שהיו חמין שלו מחפין בנסרים. כשבא הדבר לפני חכמים, אמרו: אף על פי שאין החמין שלו מחפין בנסרים. משרבו עוברי עברה - חזרו לאסור האמבטאות שפכרפים - מטילין בהן בשבת.

ג. אין משתטפין לא בחמין ולא בצונן - דברי רבי מאיר, ורבי שמעון מתיר. ורבי

יהודה אומר: בצונן אבל לא בחמין. אמר רבי יהודה: מעשה בכיתוס בן זונין, שהיו ממלאין לו כלי של צונן מערב שבת, ונותנין עליו בשבת כדי שייקר.

ד. ממלא אדם חבית של מים, ונותנה כנגד המדורה - לא בשביל שיחמו, אלא כדי שתפיג צינתן. רבי יהודה אומר: ממלא אדם צלוחית שמן, ונותנה כנגד המדורה - לא שתחם, אלא כדי שתפיג צנתו. רבן שמעון בן גמליאל אומר: האשה מדיחה ידה בשמן, ומחממתה כנגד היר, וסכה את בנה. סף אדם את עצמו שמן ומתחמם כנגד המדורה, ואינו חושש. סכין כל מיני סיכות, וסכין וממשמשין בבני מעים, ובלבד שלא יעשה בשבת, כדרך שעושה בחול, וחונקין בשבת.

ה. מיחם אדם אלונתית ונותן על המעין בשבת, ובלבד שלא יתן עדשה מלאה חמין על מעיו, ודבר זה אסור אף בחול מפני הסכנה. ממלא אדם כוס של יין ונותנו על פי מיחם, לא שיחם אלא כדי שתפיג צנתו. ממלא כוס מים ונותן לתוף הספל, בין להחם לו את הצונן, בין לצנן לו את החמין. המערה ממיחם למיחם, מאלפס לאלפס, ומקדרה לקדרה - מתר לשני ואסור לתן לראשון.

מכשל בלל, דאין בשול אלא באש. ובגפר אסור מפני שמוזי עפר ממקומו. אבל הגר"א סבר, דאיירי בסיד גמור דהוא תולדות האור, ובגפר מתר - כי הוא רק מנגלל מעל גבו ואינו מוזי אותו (על פי 'חזון יחזקאל').

1 לפי גירסת הספרים: מגלגלין ביצים על גבי סיד רותח, ואין מגלגלין ביצים על גבי עפר רותח. וגרסת הגר"א היא להפוך, ככפנים. כי בגרסת הספרים איירי בסיד תולדות החמה היא, ומתר להחם בשבת בתולדות החמה, ואין בו משום

ו. חבית של טבל שנשברה, מביא פלי ונותן תחתייה. נתמלאה - אסור לטלטלה. עביט של ענבים, ומעטן של זיתים שמשכו - אין מסתפקין מהן ביום-טוב, ואין צריך לומר בשבת.

ז. חבית שנשברה בראש הגג - מביא פלי ומניח תחתייה, ולא יהא מביא פלי אחד וקולט, פלי אחר ומצרף. אם יש שם אורחים - מביא פלי אחד וקולט, פלי אחר ומצרף. נותן אדם פלי תחת הדלף בשבת. נתמלא - שופך ושונה ואינו חושש.

ח. גרף של רעי ושל מימי רגלים, נוטל ושופכו, ונותן לתוכו מים ומחזירו למקומו.

ט. מטלטלין נר חדש אכל לא ישן - דברי רבי יהודה. רבי מאיר אומר: כל הנרות מטלטלין, חוץ מן הנר שהדליקו בו באותה שבת. רבי שמעון אומר: כל הנרות מטלטלין, חוץ מן הנר הדולק בשבת. פכה - מתר לטלטלו. אכל פוס, וקערה, ועששית שכבו - לא יזיזם ממקומן. רבי אלעזר בן רבי שמעון אומר: מסתפקין מנר שפכה, ומנר המנטף - ואפלו בפשה שהנר דולק. הנר שעל גבי טבלא - מטה את הטבלא והנר נופל. ומחזיר את הטבלא למקומה.

י. אין מטלטלין את המנורה בשבת. רבי אלעזר בן רבי שמעון מתייר. אין מגרדין - לא מנעלים ישנים, ולא סנדלין ישנים -

אבל מקנחין אותן. אין סכין - לא מנעלים חדשים ולא סנדלין חדשים, ולא יסוף את רגלו והוא בתוך המנעל, ולא יסוף את רגלו והוא בתוך הסנדל. אבל סף הוא את רגלו ונותן לתוך המנעל. סף הוא את רגלו ונותן לתוך הסנדל. סף את רגלו ונותנה לסנדל. סף אדם את עצמו שמן, ומתעגל על גבי קטבליא² חדשה ואינו חושש. לא יתננה על גבי טבלא של שיש ומתעגל עליה. רבן שמעון בן גמליאל אומר: אין לובשים מנעלים וסנדלים חדשים, אלא אם כן לבשן והלך בהם מבעוד יום.

יא. סכין ומדיחין ומפרסין באדם, אבל לא בבהמה. זה חמר בבהמה שאין באדם, מפספסין את הזקן³ - ובלבד שלא יתלש. גזי צמר שבהפתק⁴ - אין מטלטלין אותן. אם התקין בעל הבית להיות משתמש בהן - מטלטלין אותן.

יב. אין טומנין את החמין בתחלה בשבת. אבל מוסיפין עליהן פלים. רבן שמעון בן גמליאל אומר: נוטל את הסדין ונותן את הגלפקרין⁵. נוטל את הגלפקרין ופורש את הסדין. וכן היה רבן שמעון בן גמליאל אומר: לא אסרו להטמין, אלא מיחם שחממו בו מערב שבת. אבל מפנה הוא לתוך מיחם אחר, או לתוך קתון אחר - ומטמין.

יג. הטמין וכסה בדבר הנטל בשבת, או שהטמין בדבר שאין נטל בשבת, וכסה

² עזר שלוק.

³ בנוסחת הספרים: הכיפין, ופרושו: כיפי צמר,

ואין בו משום מקצה.

⁴ הפתק - מערכת גדולה שמעריכין לקחורה.

⁵ הגלפקרין - בגד חם שלא יצטנן בימות החורף.

בְּדָבָר הַנִּטְל בַּשֶּׁבֶת - הָרִי זֶה נוֹטֵל וּמִחֲזִיר. הַטְּמִין וְכֶסֶה בְּדָבָר שְׂאִין נִטְל בַּשֶּׁבֶת, אוֹ שֶׁהִטְמִין בְּדָבָר הַנִּטְל בַּשֶּׁבֶת, וְכֶסֶה בְּדָבָר שְׂאִין נִטְל בַּשֶּׁבֶת. אִם מִגְּלָה מִקְצָתוֹ - נוֹטֵל. וְאִם לֹא - אֵינוֹ נוֹטֵל. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: נְעוּרֹת שֶׁל פֶּשֶׁתָן דְּקָה - הָרִי הֵן כּוֹבֵל.

יד. טוֹמְנִין מִיחֹם עַל גְּבֵי מִיחֹם, וּקְדָרָה עַל גְּבֵי קְדָרָה, וּמִיחֹם עַל גְּבֵי קְדָרָה, וּקְדָרָה עַל גְּבֵי מִיחֹם, וְטַח פִּיהֶם בְּבָצֵק. לֹא שְׂיִיחֲמוּ, אֲלָא כְּדֵי שְׂיִהֶו שְׂמוּרִין.

טו. וְכֹשֶׁם שְׂאִין טוֹמְנִין הַחֲמִין בַּתְּחִלָּה בַּשֶּׁבֶת. כֶּף אֵין טוֹמְנִין - לֹא אֶת הַשְּׂלֵג, וְלֹא אֶת הַצּוּנָן. אֵין מְרַסְקִין אֶת הַשְּׂלֵג [וְלֹא אֶת הַבָּרָד בַּשֶּׁבֶת, בַּשְּׂבִיל⁶] שְׂיִזּוּבוּ מִימֵיו, אֲבָל מְרַסֵּק הוּא לְתוֹךְ הַכּוֹס אוֹ לְתוֹךְ הַקְּעָרָה, וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ.

מסכת שבת פֶּרֶק חֲמִישִׁי

א. רַבִּי יִשְׁמַעֵאל בְּרַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר מִשׁוּם אָבִיו: הַסּוֹס וְהַפֶּרֶד [וְהַדְּלוּבְקוֹס⁷], וְהַחֲמוֹר וְהַגְּמֵל - נִמְשָׁכִין בְּאַפְסָר. רְחִלוֹת יוֹצְאוֹת כְּבוֹנוֹת - לְמִילַת⁸. שְׁחֻזוֹת - שְׂעֵלוּ עֲלֵיהֶן הַזְּכָרִים. כְּבוֹלוֹת - שְׂלֹא יַעֲלוּ עֲלֵיהֶן הַזְּכָרִים.

ב. לֹא יוֹצֵא הַחֲמוֹר בְּאֶפְךָ שְׁלוֹ. וְאַף עַל פִּי שְׂקָשׁוֹר בּוֹ. רַבֵּן גְּמְלִיאֵל אוֹמֵר: יוֹצֵא חֲמוֹר בְּאֶפְךָ שְׁלוֹ, בְּזִמְן שְׂקָשׁוֹר בּוֹ - לְחֲמָמוֹ. וּבִלְבָד שְׂלֹא יִקְשׁוֹר בָּהּ. אֶת

הַמְסָרִיכִין הַתְּלוֹי בּוֹ בְּזַנְבוֹ - שְׂיִכְנִס בּוֹ. וְיִפְשִׁיל אֶת הַרְצוּעָה תַּחַת זַנְבוֹ.

ג. לֹא יוֹצֵא גְמֵל בְּמִטּוֹטְלַת הַתְּלוֹי בּוֹ בְּזַנְבוֹ שְׂיִכְנִס בּוֹ הַרוּחַ. אֲבָל יוֹצֵא הוּא בְּמִטּוֹטְלַת הַקְּשׁוּרָה לוֹ בְּזַנְבוֹ וּבְחִטּוֹטְרָתוֹ - שְׂלֹא תִכְנִס בּוֹ הַרוּחַ. עֶקֶד - שְׂלֹא יִכְף יָדוֹ אַחַת וְרָגְלוֹ אַחַת וְיִקְשֶׁר. רָגוּל - שְׂלֹא יִכְף שְׁתֵּי יָדָיו זוֹ לְזוֹ, אוֹ שְׁתֵּי רַגְלָיו זוֹ לְזוֹ וְיִקְשְׁרֵנּוּ; רָגוּל - שְׂלֹא יִכְף יָדוֹ עַל גְּבֵי זְרוּעוֹ וְיִקְשֶׁר.

ד. הַסּוֹס יוֹצֵא בְּשִׁיר, וְכָל בְּעָלֵי הַשִּׁיר יוֹצְאִין בְּשִׁיר, וְנִמְשָׁכִין בְּשִׁיר, וּמִזִּין עֲלֵיהֶן וְטוֹבְלִין בְּמִקּוּמָן. וּבִלְבָד שְׂיִהֶו מְחַלְחָלִים. וּמְכַנְסִים אֶפְלוּ עֲשָׂרָה חֻבְלִים לְתוֹךְ יָדוֹ, וּבִלְבָד שְׂלֹא יִכְרֹף עַל גְּבֵי יָדוֹ וְלֹא יִשְׁלֹשֵׁל חֻבְלִים מִיָּדוֹ יוֹתֵר מִטַּפַּח.

ה. לֹא יוֹצֵא הַסּוֹס בְּזַנְבֵּ שׁוּעֵל, וְלֹא בְּזֵהוּרִית שְׂבִין עֵינָיו. לֹא תִצֵּא פֶרֶה בְּחוֹסֶם שְׂבִפְיָהּ. וְלֹא סִיחִין בְּקֶרֶסְטִלִין שְׂבִפְיָהֶם. וְלֹא עֵזִים בְּכִיסִין שְׂבִדְדֵיהֶן. לֹא תִצֵּא בְּהֵמָה בְּסַנְדָּל, וְלֹא בְּקַמִּיעַ, אֶף עַל פִּי שְׂמַמְחָה, זֶה חֲמֹר בְּבִהְמָה שְׂאִין בְּאֵדָם, אֲבָל יוֹצֵאָה הִיא בְּאֵגֶד שְׂעַל גְּבֵי מִכָּה, וּבְקַשְׁשִׁין שְׂעַל גְּבֵי הַשֶּׁבֶר⁹, וּבְשִׁלְיָה הַמְדַלְדֵּלֶת, וּפּוֹקְקִין לָהּ זֹג, וּמְטִילֶת בּוֹ בְּחֻצָּר.

ו. לֹא תִצֵּא אִשָּׁה בְּעִיר שֶׁל זֶהָב, וְאִם יוֹצֵאת - חִיבָת חֲטָאָה, דְּבַרְי רַבִּי מֵאִיר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: לֹא תִצֵּא, וְאִם יוֹצֵאת - פְּטוּרָה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: יוֹצֵאָה אִשָּׁה

⁹ עֵצִים שֶׁנִּשְׁבְּרָ, עוֹשִׂים בָּהּ דְּפִים מִכָּאן וּמִכָּאן וְקוֹשְׂרִים אוֹתָם, וְהֵם מוֹעֲמִידִים הַעֵצִים שְׂלֹא תִפְּהַ הַנֶּהַ וְהַנֶּהַ עַד שֶׁהָעֵצִים מִתְּחַבְּרָת.

⁶ מִלִּים אֵלוֹ יֵשׁ בְּגִמְרָא.

⁷ מִזִּין חֲמוֹר הַבָּא מִלּוֹד.

⁸ לְעִשׂוֹת מִהֶם כְּלִי מִילַת.

בעיר של זהב, בטופפת ובסנבוטין, בזמן שהן תפורין.

ז. לא תצא אשה באסטמא¹⁰. ואם יצאת - הרי זה חיבת. שלשה דברים נאמרו באסטמא: אין בה משום פלאים, ואין מטמאה בנגעים, ואין יוצאין בה בשבת. רבי שמעון בן אלעזר אומר: אף אין בה משום עטרות לפלה. כלל אומר רבי שמעון בן אלעזר: כל נוי שלמטה משערה - יוצאין בה. למעלה משערה - אין יוצאין בה.

ח. לא ינעול אדם סנדל המסמר, ויטיל בתוך הבית - אפלו ממטה למטה. אבל נוטלו ומכסה בו את הפלים. רבי אלעזר בן רבי שמעון אומר. נשרו רב מסמרותיו ונשתירו בו ארבע וחמש - מתר. רבי אומר: עד שבע. חפהו בעור מלמטה וקבע לו מסמרות מלמעלה - מתר. עשאו כמין קלבוס¹¹, או כמין טס, או כמין יתד, או שחפהו בלו מסמרין כדי שיהלך עליהן, ולא תהא הארץ אוכלתו - מתר.

ט. איזה קמיע ממחה? כל שרפא ושנה ושלש. אחד קמיע של כתב ואחד קמיע של עקרין - יוצאין בו. ואין צריך לומר שנקפה, אלא אפלו שלא יקפה. ואין צריך לומר דבר שיש בו ספנה, אלא אפלו דבר שאין בו ספנה. קושרו ומתירו בשבת, ובלבד שלא יתנגנו לתוך השיר או לתוך הטבעת ויצא בו, מפני מראית העין. קמיע שאין ממחה, אף על פי שאין

¹⁰ מצנפת קטנה שקושרים השערות שיוצאים מקושריה, והוא מין לבד, ואינו שוע וטווי, ואינה יוצאה לרשות הרבים.

יוצאין בו בשבת - מטלטלין אותו בשבת.

י. לא תצא אשה במפתח שבאצבעה לרשות הרבים, ואם יצתה - הרי זו חיבת חטאת. רבי אליעזר פוטר בכובלת. ובצלוחית של פליטון - בזמן שיש בה בשם. הא אם אין בה בשם - הרי זו חיבת כללו של דבר: כל שהוא משום תכשיט - לא תצא. ואם יצאת - הרי זו פטורה. כל שאינו משום תכשיט - לא תצא. ואם יצאת - הרי היא חיבת. אבל יוצאת היא בסבכה המזוהבת, ובטסין, ובצפורין, ובחליות שלה, במנעלים, ובקורדוקיסין המזוהבים. יוצאה באבן תקומה בשבת, משום רבי עקיבא אומר: אף במשקל אבן תקומה, ולא שהפילה אלא שלא תפיל, ולא שנתעברה אלא שלא תתעבר ותפיל. ואם נפלה - תחזיר. פורפת לכתחלה בדבר הנטל בשבת.

מסכת שבת פרק שישי

א. יוצא אדם בקיסם שבשיניו ושפסנדלו לרשות הרבים. אם נפל - לא יחזיר. ואין צריך לומר שלא לתן בתחלה בשבת. רבי אליעזר אומר: קב של קטע, אם יש בו בית קבול כתייתין - יוצאין בו בשבת, ואם לאו - אין יוצאין בו. הגדמין טמאין ואין יוצאין בו.

ב. יוצאין בפיקרין¹² ובציפה. אימתי? בזמן שצבען בשמן וכרכן במשיחה, לא צבען בשמן ולא כרכן במשיחה - אין

¹¹ מין בתנת צרה.

¹² צמר שנותנים על גבי מכה.

ה. מְטֻלְטְלִין עֲצֵי בְשָׁמִים לְהַרִיחַ בְּהֶן, וְלִהְנִיף בְּהֶן לְחֹלֶה, וּמוֹלְלוֹ וּמְרִיחַ בּוֹ, וְקוֹטְמוֹ וּמְרִיחַ בּוֹ. וְלֹא יִקְטְמוּנוּ לְחֻצוֹת בּוֹ שְׁנָיו, וְאִם קָטְמוּ - פָּטוּר. וְלֹא לִפְתָּח [בוֹ] אֶת הַדֶּלֶת, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְתַקֵּן כָּלִי. וְאִם קָטְמוּ - חֵיב חֲטָאָת.

ו. הַהֲרֻטָּנִים¹³ - יוֹצְאִין בְּסוּדְרִין שְׁלֵהֶן. וְלֹא הַהֲרֻטָּנִים בְּלִבְד אֲמָרוּ, אֲלֵא כָּל אָדָם, אֲלֵא שֶׁדִּבְרוּ חֲכָמִים בַּהֲוָה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: מַעֲשֶׂה בַּהוֹרְקָנוֹס בְּנוֹ שֶׁל רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, שִׁיָּצָא בְּסֹדֶר שְׁלוֹ בְּרִשׁוֹת הַרְבֵּי, אֲלֵא שֶׁהִיתָה נִימָא כְּרוּכָה לוֹ עַל אֲצָבָעוֹ, אֲמָרוּ חֲכָמִים: לֹא הָיָה צָרִיף.

ז. הַרוֹעִין יוֹצְאִין בְּשִׁקִּין שְׁלֵהֶן, וְלֹא הַרוֹעִים בְּלִבְד אֲמָרוּ, אֲלֵא כָּל אָדָם, אֲלֵא שֶׁדִּבְרוּ חֲכָמִים בַּהֲוָה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: מַעֲשֶׂה בְּרַבִּי טַרְפוֹן שִׁיָּצָא בְּלִילֵי שַׁבָּת לְבֵית הַמְּדֻרָשׁ, וּנְתַנּוּ לוֹ סִדִּין, וְאֶחָזוּ בְּשִׁתֵּי יָדָיו, וְיָצָא בּוֹ מִפְּנֵי הַגִּשְׁמִים. יוֹצְאִין בְּסָגוֹס, בִּירִיעָה, וּבַחֲמִילָה, בְּסִקּוּרְטִיא¹⁴ וּבִקְטָבִילִיא, מִפְּנֵי הַגִּשְׁמִים. אֲכַל לֹא בְּתִבָּה, וְלֹא בְּקַפָּה, וְלֹא בַּמְחֻצֵּלָת, מִפְּנֵי הַגִּשְׁמִים.

מִסְכַּת שַׁבָּת פָּרָק שְׁבִיעִי

א. אֵלּוּ דְבָרִים מְדֻרְכֵי הָאֲמוּרִי: הַמְּסַפֵּר קוּמִי¹⁵, וְהַעוֹשֶׂה בְּלוּרִית, וְהַמְּגַבִּיָּה לְגִגְרָן, וְהַמְּגַרְרָת בְּנֵה לְבִין הַמֵּתִים, וְהַקּוֹשֵׁר מְטוּטְלָת עַל יְרִיכוֹ, וְחוּט אָדָם עַל אֲצָבָעוֹ. וְהַמוֹנֶה וּמְשַׁלֵּיף צְרוּרוֹת לְיָם אוֹ לְנֶהַר - הָרִי זֶה מְדֻרְכֵי הָאֲמוּרִי.

יוֹצְאִין בְּהֶן. וְאִם יָצְאוּ בְּהֶן מְעַרְבַּ שַׁבָּת, אִף עַל פִּי שֶׁלֹא צָבָעַן בְּשָׁמֶן, וְלֹא כָּרְכָן בְּמִשְׁיָחָה - יוֹצְאִין בְּהֶן.

ג. יוֹצְאִין בְּמוֹף וּבִסְפוּג שֶׁעַל גְּבִי מִכָּה, וּבְלִבְד שֶׁלֹא יִכְרֹף עֲלֵיהֶן חוּט אוֹ מִשְׁיָחָה. יוֹצְאִין בְּקַלְפַת הַשּׁוּם וּבְקַלְפַת הַבְּצָל שֶׁעַל גְּבִי מִכָּה. וְאִם נָפַל - לֹא יִחְזִיר. וְאִין צָרִיף לֹא לִתֵּן לְכַתְחֻלָּה בְּשַׁבָּת. יוֹצְאִין בְּאֶגֶד שֶׁעַל גְּבִי מִכָּה, וְקוֹשְׁרוֹ וּמְתִירוֹ בְּשַׁבָּת. וְאִסְפְּלָנִית שֶׁפָּרְשָׂה מִן הָאֶגֶד - מְחֻזְרָה. יוֹצְאִין בְּאִסְפְּלָנִית, וּבְמְלוּגָמָה, וּבְרֻטִיָּה שֶׁעַל גְּבִי הַמִּכָּה. וְאִם נָפְלָה - לֹא יִחְזִיר. וְאִין צָרִיף לֹא לֹא יִתֵּן בְּתַחֲלָה בְּשַׁבָּת. נוֹטֵל וּמְכַסֶּה בָּהּ הַכֵּלִים. לֹא יִתְקַנְנָה מִשַׁבָּת לְמוֹצָאֵי שַׁבָּת, שְׂאִין מִתְקַיְיִנִין מִקֶּדֶשׁ לְחֹל. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אִם הִחֲלִיקָה מִלְמַטָּה - מִחֲלִיקָה מִלְמַעְלָה. וְאִם הִחֲלִיקָה מִלְמַעְלָה - מִחֲלִיקָה מִלְמַטָּה. מְגַלָּה מְקַצֵּת אִסְפְּלָנִית מִכָּאן וּמְקַנְחָת אֶת הַמִּכָּה, וְחוֹזֵר וּמְגַלָּה מְקַצֵּת אִסְפְּלָנִית מִכָּאן וּמְקַנְחָת אֶת הַמִּכָּה. לֹא יִקְנַח הָאִסְפְּלָנִית - מִפְּנֵי שֶׁבָּא לְיַדֵּי מְרוּחַ. וְהַמְּרַח בְּשַׁבָּת - חֵיב חֲטָאָת.

ד. לֹא יֵצֵא עֶבֶד בְּזוּג שֶׁבְּצֻנְאוֹרוֹ, אֲכַל יוֹצֵא הוּא בְּזוּג שֶׁבְּכִסּוֹתוֹ. זֶה וְזֶה אֵינָן מְקַבְּלִין טְמֵאָה. לֹא יֵצֵא אָדָם בְּחוֹתֶם שֶׁבְּצֻנְאוֹרוֹ, וְלֹא בְּחוֹתֶם שֶׁבְּכִסּוֹתוֹ. זֶה וְזֶה אֵינָן מְקַבְּלִין טְמֵאָה. לֹא תֵצֵא בְּהֵמָה בְּזוּג שֶׁבְּצֻנְאוֹרָה, וְלֹא בְּזוּג שֶׁבְּכִסּוֹתָהּ, וְלֹא בְּחוֹתֶם שֶׁבְּצֻנְאוֹרָה, וְלֹא בְּחוֹתֶם שֶׁבְּכִסּוֹתָהּ, זֶה וְזֶה אֵינָן מְקַבְּלִין טְמֵאָה.

¹³ לפני המצוה - מאזן לאזן.

¹⁴ הרצים.

¹⁵ הגר"א גרם - באסקרוטיין.

המספק, והמטפח, והמרקד לשלהבת - הרי זה מדרכי האמורי.

ב. נפלה פתו מפיו, אָמר: 'החזירו לי שלא תאבד ברכתי'; 'הניחו נר על הארץ כדי שיצטערו המתים'; [אל תניחו נר על הארץ שלא יצטערו המתים], נפלו ממנו נצוצות, ואָמר: 'אורחין לנו היום' - הרי זה מדרכי האמורי. היה מתחיל במלאכה, ואָמר: 'יבוא פלוני שידי קלות ויתחיל בה', 'יבוא זה שרגליו קלות ויעבר לפנינו' - הרי זה מדרכי האמורי. האומר יבוא פלוני שידי מברכות, ויתחיל בעסה או בתיבות - הרי זה מדרכי האמורי.

ג. הפוקק את החלון בסירה, והקושר ברזל בכרעי המטה של חיה, והעורף לפניה שלחן - הרי זה מדרכי האמורי. אכל פוקקין את החלון בגלופקרין¹⁶ או בעמיר, ונותנין לפניה ספל של מים, וקושרין לה תרנגלת - שתהא לה לצות, ואינן מדרכי האמורי. האומר: 'שחטו תרנגול זה שקרא ערבית'. 'שחטו תרנגלת זו שקראה כזכר'. 'האכילה פבלתא שהיא קוראה פזכר' - הרי זה מדרכי האמורי. האומר לעורב - 'צרח!' ולעורבתא 'שריקי והחזירי לי זנבך לטובה' - הרי זה מדרכי האמורי.

ד. האומר: 'אכול תמרה זו, חזרת זו - שתהא זוכרני בה, אל תאכילני לפני רבים. תישן בארונו של מת שתראוהו בלילה. אל תחשיך בארונו של מת - שלא תראני בלילה. הפך את חלוקך - שתהא

חולם חלומות טובות. אל תהפך את חלוקך - כדי שלא תהא חולם חלומות טובות. שב על המכּבּר - שתהא חולם חלומות. אל תשב על המכּבּר - שלא תהא חולם חלומות - הרי זה מדרכי האמורי.

ה. האומר: אל תשב על המחרשה - שלא תכבד עלינו מלאכה. אל תשב על המחרשה - שלא תשבר - הרי זה מדרכי האמורי. ואם בשביל שלא תשבר ודאי - הרי זה מותר. האומר אל תפשל ידיך לאחורייך, שלא נאסר עלינו מלאכה - הרי זה מדרכי האמורי.

ו. החותה אוד¹⁷ בפתל ואומר: 'חדא' - הרי זה מדרכי האמורי. אם מפני נצוצות - הרי זה מותר. השופך מים לרשות הרבים, ואָמר: 'חדא' - הרי זה מדרכי האמורי. אם מפני עוברין ושבין - הרי זה מותר. הזורק ברזל בין הקברות, ואָמר: 'חדא' - הרי זה מדרכי האמורי. אם מפני עוברין ושבין - הרי זה מותר.

ז. הנותן מקל של אוד וברזל תחת ראשו - הרי זה מדרכי האמורי. אם בשביל לשמרה - הרי זה מותר. המצווח לתנור שלא תפול הפת, והנותנת קסמין באזני קדרה שלא תהא מרתחת, ושופעת לאחוריה - הרי זה מדרכי האמורי. אבל נותנים קסמין של תות וזכוכית בקדרה בשביל שתבשל מהרה. אבל אסרו חכמים בזכוכית מפני סכנת נפשות.

¹⁷ בנוסחת הספרים: התוסם אור ורתיהת אש

¹⁶ בשמיכה של צמר.

ח. המִשְׁתַּקֵּת לַעֲדָשִׁים, וְהַמְצוּחַת לַאֲרֹז וְהַמְצוּחַת לַגְּרִיסִין - הֵרִי זֶה מִדְרָכֵי הָאֲמוּרִי. נָפַל נַחֵשׁ עַל גְּבִי מָטָה, וְאָמַר: 'עֲנִי הוּא - וְסוֹפוֹ לְהַעֲשִׁיר'; 'עֲבָרָה הִיא - יוֹלְדֵת זָכָר'; 'בְּתוּלָה הִיא - נִשְׁאֵת לַאֲדָם גְּדוּל' - הֵרִי זֶה מִדְרָכֵי הָאֲמוּרִי.

ט. הַמּוֹשֶׁבֶת אֶפְרוֹחִין, וְאָמְרָה: אֵינִי מוֹשֶׁבֶתָן אֲלָא בְּתוּלָה, אֵינִי מוֹשֶׁבֶתָן אֲלָא עֲרָמָה, אֵינִי מוֹשֶׁבֶתָן אֲלָא בְּשָׂמָאל, אֵינִי מוֹשֶׁבֶתָן אֲלָא בִּי תַרִי, וְהַמְקַדָּשׁ בְּתַרִי, וְהַמְשַׁלַּח בְּתַרִי וְהָאֲמוּר: 'הוֹסִיפוּ עַל הַשְּׁלַחָן' - הֵרִי זֶה מִדְרָכֵי הָאֲמוּרִי. הַקּוֹבְעַת בִּיצִים וְעֵשְׂבִים בְּכַתֵּל וְטַחָה בְּפָנֶיהֶם, וּמוֹנָה שְׁבָעִים וְאַחַד - הֵרִי זֶה מִדְרָכֵי הָאֲמוּרִי.

י. הַכּוֹבֶרֶת אֶפְרוֹחִים בְּכַבְרָה, וְנוֹתְנַת בְּרוּז לַבֵּין הָאֶפְרוֹחִים - הֵרִי זֶה מִדְרָכֵי הָאֲמוּרִי. אִם מִפְּנֵי הֶרְעָמִים אוֹ מִפְּנֵי הַבְּרָק - הֵרִי זֶה מִתַּר.

מִסְכַּת שַׁבַּת פְּרָק שְׁמִינִי

א. הָאֲמוּר: 'גְּדִי גְדִי וְסִינוּק לָא, אֲשַׁכִּי וּבִשְׁכִי'¹⁸ - הֵרִי זֶה מִדְרָכֵי הָאֲמוּרִי. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמַר: אֵין גְּדִי אֲלָא לְשׁוֹן עִבּוּדַת כּוֹכְבִים, שְׁנַאֲמַר (לְשַׁעֲיָה סָה, יָא): 'הַעֲרֹכִים לַגֵּד שְׁלַחָן'. הָאֲמוּר: 'דְּגוֹן דְּגִין' - הֵרִי זֶה מִדְרָכֵי הָאֲמוּרִי. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמַר: אֵין דְּגוֹן אֲלָא עַל שֵׁם דְּגוֹן עִבּוּדַת כּוֹכְבִים, שְׁנַאֲמַר (שׁוֹפְטִים טז, כג): 'לְדְגוֹן אֱלֹהֵיהֶם'. הָאֲמוּר 'דְּגִי דְגִי' - הֵרִי זֶה מִדְרָכֵי הָאֲמוּרִי. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמַר: אֵין דְּן אֲלָא עַל שֵׁם דְּן עִבּוּדַת

כּוֹכְבִים, שְׁנַאֲמַר (עֲמוֹס ח, יד): 'חִי אֱלֹהֵיךָ דֵן וְחִי דְרָךְ בְּאֵר שְׁבַע'. הַשּׁוֹאֵל בְּמַקְלוֹ וְאוֹמַר: 'אִם אֵלֶיךָ וְאִם לֹא אֵלֶיךָ' - הֵרִי זֶה מִדְרָכֵי הָאֲמוּרִי, אֵף עַל פִּי שְׁאִין רְאִיָּה לְדַבֵּר, זָכָר לְדַבֵּר שְׁנַאֲמַר (הוֹשַׁע ד, יב): 'עֲמִי בַעֲצוֹ יִשְׁאֵל וּמַקְלוֹ יַגִּיד לוֹ'.

ב. הָאֲמוּר 'מִרְפָּא'! - הֵרִי זֶה מִדְרָכֵי הָאֲמוּרִי. רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי צְדוֹק אוֹמַר: שֶׁל בֵּית רַבִּין גַּמְלִיאֵל הָיוּ אוֹמְרִים 'מִרְפָּא', וְלֹא הָיוּ אוֹמְרִים בְּבֵית הַמְדַרְשׁ מִפְּנֵי כּוֹסֵת תּוֹרָה, הָאֲמוּר 'יִתִיר', הָאֲמוּר: 'אֲשַׁתָּה וְאוֹתִיר, אֲשַׁתָּה וְאוֹתִיר' - הֵרִי זֶה מִדְרָכֵי הָאֲמוּרִי. 'שְׁתוּ וְהוֹתִירוּ' - לֹא מִדְרָכֵי הָאֲמוּרִי. 'חֲמַר וְחִי לְפּוּם רַבָּנָן' - לֹא מִפְּנֵי דְרָכֵי הָאֲמוּרִי.

ג. הָאֲמוּר 'יִתִיר וְנוֹתֵר' - הֵרִי זֶה מִדְרָכֵי הָאֲמוּרִי. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמַר: לֹא יְהֵא לוֹ בְּבֵיתוֹ יִתִיר וְנוֹתֵר. הָאֲמוּר 'אֲשַׁתָּה וְאוֹתִיר' - הֵרִי זֶה מִדְרָכֵי הָאֲמוּרִי. 'שְׁתוּ וְהוֹתִירוּ' - לֹא מִדְרָכֵי הָאֲמוּרִי. 'חֲמַרָא לְפּוּם רַבָּנָן' - לֹא מִדְרָכֵי הָאֲמוּרִי. מַעֲשֵׂה בְרַבִּי עֲקִיבָה, שְׁעֲשֵׂה מִשְׁתָּה לְבָנוּ עַל כָּל חֻבִּית וְחֻבִּית שֶׁפְּתַח אָמַר: 'חֲמַרָא וְחִי לְפּוּם רַבָּנָן וּלְפּוּם תַּלְמִידֵיהוֹן'.

ד. הָאֲמוּר 'לָאוּ לָאוּ' - אֵינּוּ מִדְרָכֵי הָאֲמוּרִי. אֵף עַל פִּי שְׁאִין רְאִיָּה לְדַבֵּר זָכָר לְדַבֵּר, שְׁנַאֲמַר: 'לֹא אוֹסִיף וְלֹא אֶקְלַל'. הַקּוֹשֵׁר חוּט עַל גְּבִי אָדָם, רַבִּין גַּמְלִיאֵל אוֹמַר: אֵינּוּ מִדְרָכֵי הָאֲמוּרִי. וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן רַבִּי צְדוֹק אוֹמַר: הֵרִי זֶה מִדְרָכֵי הָאֲמוּרִי. אַל תַּעֲבֹר שְׁלֹא תַפְסֹק אֶהֱבַתְנוּ -

¹⁸ הַתְּמוּזָל מוֹזֵלִי, וְלֹא יִתְעַיֵף יוֹמִם וְלֵילָה.

הרי זה מדרכי האמורי. ואם מפני הכבוד - הרי זה מתר.

ה. איזהו מנחש? האומר: נפלה מקלי מידי, נפלה פתי מפי, קרא לי איש פלוני מאחרי, קרא לי עורב, נבח בי פלב, עבר נחש מימיני, ושוועל משמאלי, ופסק צבי את הדרך לפני, אל תתחיל בי - שהרי שחרית הוא וראש חודש הוא ומוצאי שבת הוא.

ו. איזהו מעונן? רבי ישמעאל אומר: זה המעביר מיני זכור. וחכמים אומרים: זה האוחז את העינים. רבי עקיבא אומר: אלו המחשבים עתים לשעות, כגון אלו שהן אומרים: היום יפה לצאת, היום יפה לקח, היום חמה נחפית, למחר גשמים יורדין, כגון אלו שהן אומרים: 'למודי ערבית שביעית חטים יפות, ועקורי קטניות להיות רעות'. וחכמים אומרים: אלו אוחזי העינים.

ז. סוקרין את האילן בסקרא, וטוענין אותו באבנים, ואין חוששין לא משום שביעית ולא משום דרכי האמורי.

ח. ממשיכין יין ושמן בצנורות לפני חתנים וכלות, ולא מדרכי האמורי. מעשה ביהודה והלל, בניו של רבן גמליאל שנכנסו לכבול, והמשיכו אנשי העיר לפניהם בצנורות יין ושמן.

ט. שורפין על המלכים ולא מדרכי האמורי, שנאמר (ירמיה לד, ה): 'בשלום תמות וכמשרפות' וגו'; בשם ששורפין על המלכים כף שורפין על הנשיאים, אבל לא על הדיוטות. ומה הן שורפין עליו? מטתו וכלי תשמישו.

מעשה שמת רבן גמליאל הזקן, ושרף עליו אונקלוס הגר יותר משבעים מנה.

י. עוקרין על המלכים ולא מדרכי האמורי. כל עקור שיש בו טרפה - אסור באכילה ומתו בהנאה. שאין בו טרפה - מתו באכילה, ואין צריך לומר - בהנאה. איזהו עקור שיש בו טרפה? מן הארובה ולמעלה. שאין בו טרפה? מן הארובה ולמטה. מבעיתין לעוות ולפוקה, ולא מדרכי האמורי. עמד עצם בגרונו - נותן על קדקדו מאותו המין, ואומר: 'חד חד נחית בלע נחית חד חד. לא ירדה' - לימא הכי: 'ננעלתה מחט ננעלתה בתרים שייא שייא'.

יא. אלו דברים המתרין: היה מתחיל במלאכה - נותן שבח והודאה לפני המקום. בחבית ובעסה - מתפלל לפני המקום שתכנס בהן ברכה ואל תכנס בהן מארה. מעבירין כלי על גבי עין בשבת רבן שמעון בן גמליאל אומר: בדבר הנטל בשבת. לוחשין על הנחשים ועל העקרבים, ואין לוחשין בדבר שדים. רבי יוסי אומר: אף בחול אין לוחשין בדבר שדים. וכן היה רבי יוסי אומר: אין לך בכל הפרקים רעים יותר מסדומיים, שכל זמן שאדם רע קוראין אותו 'סדומי'. אין לך בכל הנכרים קשה יותר מאמוריים, שכל זמן שהאדם קשה קוראין אותו "אמורי".

יב. רבי נהוראי אומר: אין לך אדם בכל הפרקים מתון יותר מסדום. וכן מצינו שחזור לוט על כל המקומות, ולא מצא מתונה כסדום, שנאמר (בראשית יג, יב): "אבכם ישב בארץ פנעץ" וגו'. רבן שמעון בן גמליאל אומר: אין לך בכל

תוספתא

השלים

עממין מתון יותר מאמוריים. וכן מצינו שהאמינו במקום ודלגו לאפריקי, ונתן להם המקום ארץ שיפה כארצם והיתה ארץ ישראל נקראת על שמן.

מסכת שבת פרק תשיעי

א. הגוזז מן הבהמה, מן החיה, ומן העוף, אפילו מן השלח מלא הסיט כפול - הרי זה חיב. יש חולקים בחזיר בין חטטרתו לשאר גופו.

ב. המסך שתי חוטין בתחלה - הרי זה חיב. רבי יהודה אומר: אף השובט, והמדקדק על גבי אריג כל שהוא - הרי זה חיב. הציד חלזון והפוצעו אינו חיב אלא אחת. רבי יהודה אומר: חיב שתיים, שהיה רבי יהודה אומר: פציעה בכלל דישה. אמרו לו: אין פציעה בכלל דישה.

ג. כל אבות מלאכות שבתורה, עשאן כלם בהעלם אחד - חיב על כל אחת ואחת. כל המקלקלין פטורין, חוץ מן החובל ומבעיר בשבת.

ד. גר שנתגיר, וגר שנתגיר בין הנכרים, ותינוק שנשבה לבין נכרים, ועשה מלאכות הרבה בשבתות הרבה - אינו חיב אלא אחת, וחיב על הדם אחת ועל החלב אחת, ועל העבודת כוכבים אחת, ומונבז פוטר. והדין נותן שיהא פטור: הואיל ושוגג חיב חטאת ומזיד חיב פרת, מה מזיד אינו חיב עד שיבא לכלל ידיעה, אף שוגג אינו חיב עד שיבא לכלל ידיעה. אמר לו רבי עקיבא: מוסיף אני על דבריך; מה מזיד אינו חיב עד שיבא לכלל ידיעה בשעת מעשה, אף שוגג לא יהא חיב עד שיבא לכלל ידיעה בשעת מעשה. אמר לו: כל שפן שהוספתה, אם

בא לכלל ידיעה בשעת מעשה אף הוא אינו שוגג אלא מזיד.

ה. השוכח את התורה ועבר עברות הרבה - אינו חיב אלא אחת. וחיב על החלב אחת ועל הדם אחת. היה יודע שיש חלב, ואמר: 'אין זה חלב שחיבין עליו', היה יודע שיש דם, ואמר: 'אין זה דם שחיבין עליו' - חיב על כל אחת ואחת. רבי שמעון בן אלעזר אומר: כל שהוא פיוצא בו כשר להצניעו, והקשר פיוצא בו להצניעו, והצניעו, ובא אחר והוציאו בשבת - הרי זה חיב חטאת. וכל שאינו כשר להצניעו, ואין מצניעין כמוהו, ובא אחר והוציאו בשבת - הרי זה חיב.

ו. המוציא מרסן: לאכילה - כגרוגרת; לבהמה - כמלא פי הגדי; לצבע - כדי לצבע בו בגד קטן; לולבי זרדין והחרובין עד שלא ימתיקו - כמלא פי הגדי, משימתיקו - כגרוגרת. אבל הלוף, והחרדל, והתורמוסין, ושאר כל הנכבשין - בין משימתיקו ובין עד שלא ימתיקו - כגרוגרות. שמן - כדי סיכת אבר קטן. רבי שמעון בן אלעזר אומר: קטן בן יומו. רבי נתן אומר: כדי לסוף אבר קטן. הוצין - כדי לעשות און לכפיפה מצרית. סיב - אחרים אומרים: כדי לתן על פי משפך קטן לסגן בו את היין; רכב - כדי לתת תחת אספגין קטנה, וכמה היא שעורה? פסלע; מוכין - כדי לעשות כדור קטנה, וכמה שעורה? כגאזז.

ז. המוציא יין - כדי גמיעה. רבי יהודה אומר: כדי מזיגת הכוס יפה. יבש - פזית, דברי רבי נתן. חלב - כדי גמיעה. רבי אלעזר אומר: אם של בהמה - כדי גמיעה, אם של אשה - כדי לתן בשיפה

כְּדֵי לַעֲשׂוֹת פִּי כּוֹר שֶׁל צוֹרְפֵי זָהָב.
פְּחָמִין - כְּדֵי לַעֲשׂוֹת מִהֵן צִינּוֹרָא קְטַנָּה.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: כְּדֵי לִתֵּן עַל פִּי
מוֹלָאָר²⁰ קְטַנָּה.

יא. הַמוֹצִיא כְּלָיו מִקְפְּלִין וּמִנְחִין עַל
כַּתְפוֹ, וְסוֹנְדְּלִיו, וְטַבְעוֹתָיו בְּקַמְצוֹ - הֲרִי
זֶה חֵיב, וְאֵלּוּ הֵיזָה מְלַבֵּשׁ בְּהֵן - פְּטוֹר.
הַמוֹצִיא אָדָם וְכָלּוּ עָלָיו, וְסוֹנְדְּלִיו
בְּרַגְלָיו, וְטַבְעוֹתָיו בִּידָיו - הֲרִי זֶה פְּטוֹר.
וְאֵלּוּ הוֹצִיאָן כְּמוֹת שֶׁהֵן - חֵיב. חֵל, עֶפֶר
וְאֶפֶר - שְׁעוֹרֵן פְּזָבֵל. רַבִּי יִשְׁמַעֵאל בֶּן רַבִּי
יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָא אוֹמֵר: עֶפֶר - כְּדֵי לְכַסּוֹת
בּוֹ דָם צְפוֹר קְטַנָּה. אִיזוּ הִיא דָם צְפוֹר
קְטַנָּה? זֶה דְרוֹר. חוֹל הַגָּס - כְּדֵי לִתֵּן עַל
מְלֵא פִי כְּלֵי שֶׁל סִידִין. אָמַר רַבִּי: נִרְאִין
דְּבָרֵי רַבִּי עֲקִיבָא - בַּחוּל הַדֵּק, וְדְבָרֵי
חֲכָמִים - בַּחוּל הַגָּס. סִיד - כְּדֵי לְסוּד
אֶצְבַּע קְטַנָּה שֶׁבַּבְּנוֹת. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כְּדֵי לַעֲשׂוֹת כְּלָכֵל²¹. רַבִּי נַחֲמִיָּה אוֹמֵר:
כְּדֵי לַעֲשׂוֹת אַנְדִּיפִי²². אָמַר רַבִּי: נִרְאִין
דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה בְּזִמְנָן שֶׁהוּא חֵבִיט²³,
וְדְבָרֵי רַבִּי נַחֲמִיָּה בְּזִמְנָן שֶׁהוּא כְּבִיצַת
הַסִּיד²⁴.

יב. קִנָּה - כְּדֵי לַעֲשׂוֹת קוֹלְמוֹס, מַגִּיעַ
לְקִשְׁרֵי אֶצְבְּעוֹתָיו. חֲלִיּוֹת לַעֲשׂוֹת הֵימְנוּ
צְלוּחִית קְטַנָּה שֶׁל פְּלִיטִין. זְכוּכִית -
אַחֲרַיִם אוֹמְרִים: כְּדֵי לַפְצֵעַ שְׁתֵּי נִימִין
כַּאֲחַת. צְרוֹר וְאָכַן - רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב

שֶׁל קִילוֹר, קִילוֹר כְּדֵי לְשׁוּף בְּמִים. מִים -
כְּדֵי גְמִיעָה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: - כְּדֵי
לְשׁוּף בְּהֵן אֶת הַקִּילוֹר. דָּם וְשֶׁאֵר כָּל
הַמְּשָׁקִין - בְּרַבִּיעִית. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן
גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: דָּם - כְּדֵי לְכַחוּל עֵין
אֲחַת, שֶׁכֶּף כּוֹחֲלִין לְבִרְקִית. רַבִּי שְׁמַעוֹן
בֶּן אֱלִעֶזֶר אוֹמֵר מִשֵּׁם רַבִּי מֵאִיר: דָּם -
כְּדֵי לְכַחַל עֵין אֲחַת, שֶׁכֶּף כּוֹחֲלִין
לְיֵארוֹד¹⁹.

ח. הַמוֹצִיא קֶשֶׁר מוֹכְסִין עַד שֶׁלֹּא הִרְאָהוּ
לְמוֹכֵס - חֵיב. מִשֶּׁהִרְאָהוּ לְמוֹכֵס - פְּטוֹר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אִף מִשֶּׁהִרְאָהוּ לְמוֹכֵס
חֵיב. מִפְּנֵי שֶׁמְשַׁמְרוּ לְהִרְאוֹתוֹ לְבַעַל
הַמוֹכֵס.

ט. הַמוֹצִיא נִיר מְחוּק, וְיֵשׁ בּוֹ בְּמִקּוֹם
הַלֶּכֶן כְּדֵי לְכַתֵּב שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת, אוּ בְּכָלוֹ
כְּדֵי לְכַרֵּף עַל פִּי צְלוּחִית קְטַנָּה שֶׁל פְּלִיטוֹן
- הֲרִי זֶה חֵיב, וְאִם לֹא - פְּטוֹר. רַבִּי
יְהוּדָה אוֹמֵר: אִף הַמוֹצִיא שְׁטֵר פְּרוּעַ כָּל
שֶׁהוּא - הֲרִי זֶה חֵיב, מִפְּנֵי שֶׁמְשַׁמְרוּ
לְהִרְאוֹת לְבַעֲלֵי חוּבוֹ. שְׁטֵרֵי מִקַּח
וּמִמְכָר, שְׁטֵרֵי דִיתְקָאוֹת וְאֶפּוֹתִיקָאוֹת,
וּמִתְנוֹת כָּל שֶׁהֵן - הֲרִי זֶה חֵיב.

י. דוּכְסוּסְטוֹס וּקְלָף - כְּדֵי לְכַתֵּב עָלָיו אֶת
הַמְּזוּזָה. קְלָף כְּדֵי לְכַתֵּב עָלָיו פְּרֻשָּׁה
קְטַנָּה שֶׁבַּתְּפִלִּין שֶׁהִיא 'שְׁמַע יִשְׂרָאֵל'.
גְּוִיל - כְּדֵי לְכַתֵּב עָלָיו פְּרֻשָּׁה קְטַנָּה
שֶׁבַּתּוֹרָה. שְׁעַר לְגַבֵּל בּוֹ אֶת הַטֵּיט. טֵיט -

²² לְהֵאָדִים הַמּוֹצֵחַ.

²³ לְשׁוֹן עֲרוֹב, סִיד שֶׁנִּמְצָח בְּמוֹם הַרְבַּח הַעֲשׂוֹי
לְסוּד בְּלִבּוֹל.

²⁴ שֶׁנִּגְבַּל בְּמוֹם וְעֲשׂוֹי בִּיצִים בִּיצִים.

¹⁹ נִסְחַת הַפְּפָרִים: לְהֵרוֹד - הֵן נְקֻדּוֹת נִקּוֹת
לְכַנּוֹת שְׁנוֹדּוֹת בַּעֲזוֹן.

²⁰ כְּלֵי לְהַחֵם בּוֹ חַמּוּם בְּפַחְמִים שְׁנוֹתָנִים לוֹ בְּבֵית
קְבוּל קָטָן אֶצֶל דּוּפְנוֹ מִבְּחוּץ.

²¹ לְהַשִּׁיר הַשְּׁעַר שֶׁבַּרְקָתָהּ.

תוספתא

השלים

אומר: משקל עשרה דינרים. רבי אלעזר
אומר: כדי לעשותו מסיפס²⁵.

יג. מנין למאדים בשבת שהוא חייב?
שנאמר (שמות כה, ה): "ערת אילם
מאדמים", איזו היא חבורה? כל שיצא
ממנה דם. נצרך הדם, אף על פי שאין
יכול לצאת - הרי זה חייב.

יד. מנין לדם שהוא משקה? שנאמר
(במדבר כג, כד): "ודם חללים ישטה",
מנין לזין שהוא משקה? שנאמר (דברים
לב, יד): "ודם ענב תשטה חמור". מנין
לדבש שהוא משקה? שנאמר (דברים
לב, יג): "ויניקהו דבש מסלע" וגו'. מנין
לשמן שהוא משקה? שנאמר (ישעיה
כה, ו): "משטה שמנים משטה שמרים".
מנין לחלב שהוא משקה? שנאמר
(שופטים ד, יט): "ותפתח את נאוד
החלב ותשקהו". מנין לטל שהוא
משקה? שנאמר (שופטים ו, לח): "וימץ
טל מן הגזה" וגו'. מנין לדם נדה שהוא
משקה? שנאמר (ויקרא יב, ז): "ממקור
דמיה", ואומר (זכריה יג, א): "ביום
ההוא יהיה מקור נפתח לבית דוד" וגו'.
מנין לדמעת העין שהוא משקה? שנאמר
(תהלים פ, ו): "ותשקמו בדמעות
שליש". מנין למי האף שהוא משקה?
שנאמר (ירמיה ט, יז): "ועפעפינו יזלו
מים".

טו. מנין לזרוע שהוא יד? שנאמר
(שופטים טו, יד): "ותהיינה העבתים
אשר על זרועותיו כפשתים וימסו אסוריו
מעל ידיו". מנין למי שאחזו בלמוס

²⁵ שעור הצרור או האבן שיהיה ראוי למסיפס.

הוא מוחיצה קטנה המכילה בין הצר לחצר.

שמאכילין אותו דבלה קעלית? שנאמר
"שמואל-א ל, יב): "ויתנו לו פלח דבלה"
גו'.

טז. המוציא שני נימין מזנב הסוס ומזנב
הפרה - חייב; שמצניעין אותן לגשפין,
נקשה של חזיר - אחת. המוציא שני
נצרים כאחד - הרי זה חייב. תורי דקל -
אחד. זמורה אחת לנטיעה, שמים
לבהמה - כמלא פי הגדי, לעצים - כשעור
העצים. חבילי אזוב, הסאה והקורנית
שהכניסן לאכילה - כגרוגרת. לבהמה -
כמלא פי הגדי. לעצים - כשעור העצים.
להזאה - כשעור הזאה. גרעיני לנטיעה -
שמים. לבהמה - כמלא פי חזיר. כמה
מלא פי חזיר? אחת; אם להסק - כדי
לבשל ביצה קלה, אם לחשבון - שמים.
אחרים אומרים: לחשבון - חמש.
המוציא מאבני בית מנגע, מעציו
ומעפרו כל שהוא - הרי זה חייב. כחול -
רבי שמעון בן אלעזר אומר: אם לרפואה
- כדי לכחל עין אחת. אם לתכשיט - כדי
לכחל שתי עינים.

יז. המוציא מין בהמה, מין חיה ועוף, בין
חיים ובין מתים - הרי זה חייב. רבי נתן
אומר: מתים - חייב. חיים - פטור.

בשורה טובה ומשמחת!

שוין יעצט
דא צו באקומען
אפגעשיקט יעדע וואך

צו אייער טיר

אויף די פאסט

די שטארק אויפגעכאפטע
וועכנטליכע קונטרסים

עצתו אמונה

הערליכע בריוו, שאלות

ותשובות אין אלע אקטועלע

נושאים אין טאג טעגליכן לעבן.

געשריבן דורכן ראש ישיבה
הרה"ג ר' יואל רוטה

יואל רוטה

שליטי"א

רופט אדער טעקסט

718•387•2691

קח
הכל
הקודש

אדער שיקט א אימעיל צו subscribe@kerenhadfusa.org

OCT '22

Tishrei

תשרי

תשפ"ג - 5783

2	ראשון Sunday	ז 7	<p>עלות השחר _____ 6:54 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:13 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:23 שקיעה _____ 6:36 בבלי: כתובות פח • ירושלמי: עבודה זרה כח • תוספא: שבת ג ב"ך: מלכים א ט-י • רמב"ם: מכירה כט</p>
3	שני Monday	ח 8	<p>עלות השחר _____ 6:55 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:13 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:23 שקיעה _____ 6:34 בבלי: כתובות פט • ירושלמי: עבודה זרה כט • תוספא: שבת ד ב"ך: מלכים א יא-יב • רמב"ם: מכירה ל</p>
4	שלישי Tuesday	ט 9	<p>ערב יום כפור Yom Kippur Eve עלות השחר _____ 6:56 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:13 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:23 שקיעה _____ 6:32 בבלי: כתובות צ • ירושלמי: עבודה זרה ל • תוספא: שבת ה ב"ך: מלכים א יג-יד • רמב"ם: זכיה ומתנה א</p>
5	רביעי Wednesday	י 10	<p>יום כפור, יזכור Yom Kippur / Yizkor עלות השחר _____ 6:57 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:14 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:24 שקיעה _____ 6:31 בבלי: כתובות צא • ירושלמי: - • תוספא: שבת ו ב"ך: מלכים א טו-טז • רמב"ם: זכיה ומתנה ב</p>
6	חמישי Thursday	יא 11	<p>עלות השחר _____ 6:58 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:14 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:24 שקיעה _____ 6:29 בבלי: כתובות צב • ירושלמי: עבודה זרה לא • תוספא: שבת ז ב"ך: מלכים א יז-יח • רמב"ם: זכיה ומתנה ג</p>
7	ששי Friday	יב 12	<p>תקופה: 3:00pm עלות השחר _____ 6:59 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:14 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:24 שקיעה _____ 6:28 בבלי: כתובות צג • ירושלמי: עבודה זרה לב • תוספא: שבת ח ב"ך: מלכים א יט-כ • רמב"ם: זכיה ומתנה ד</p>
8	שב"ק Shabbos	יג 13	<p>האזינו עלות השחר _____ 7:00 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:15 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:24 שקיעה _____ 6:26 בבלי: כתובות צד • ירושלמי: עבודה זרה לג • תוספא: שבת ט ב"ך: מלכים א כא-כב • רמב"ם: זכיה ומתנה ה</p>

הדלקת הנרות 6:14 Candle Lighting

זמן מוצי"ט 7:44 Yom Tov Ends

הדלקת הנרות 6:10 Candle Lighting

זמן מוצי"ק 7:39 Shabbos Ends

זוּעַר עִם טוֹט אֵן עֲבִירָה אִין עַר הָאֵשׁ חֲרָטָה אוֹיֵף דָּעִם, אִיז מְעַן אִים מוֹחֵל
אוֹיֵף אֲלֵע זַיִנֵע עֲבִירוֹת.

(ספֵר המדרות אות תְּשׁוּבָה חֵלֶק א', סִימָן כ"ו)